

310347 వ తిది నము వ క తిం వ (బడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ నెవ్వెంబరు నెల 2-వ తేది శనివారము

No. 129

సంపుటము ౯

మండు భి నా మ సం వ త్స ర ము, భాద్రపదమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

నంచిక ౧౨౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతీయింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బహసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధమృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. నకలునుదులవలన మోసముగలుగను. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతనలన దేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

పరిశోధనాలోకా రుపాకీ శుభసిద్ధిమగు కంపెనీవారిచే
చేయబడినది. (8058) హానానిధములగు రివాబుద్దు. ఆరులేక విడుదలౌటాదు యె
క్కునది. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం

౧౨ నెంబరు.

భరలు నరనము
కేటలాగు ఉచితము.

కాళ్ళము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములతో దొరకును. చిన్నవి. కేటలా కేటలాగలిగినవి మాడ దొరకును.
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఈపుస్తకమును అతిసుందరమైన 116 పటము లున్నవి. శ్రీవాల్మీకి రామాయణము ఆంధ్రవచనము.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ. ౧౧ ౦ ౦

సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

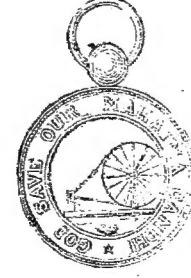
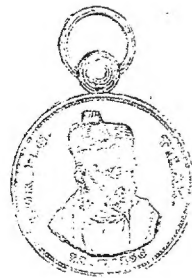
యుద్ధకాండము- మూడు భాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦ ౮ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co. Publishers, Loane Square, Madras

బాలగంగాధర తిలక్ మహాత్మాగాంధీ చరకము

మున్నగు బిరుదులు గల వెండిబిరుదులను వెండిలో ప్రమాణచేసి విక్రయమునకు సిద్ధముగానుంచుచున్నాము. ప్రతిపాఠా
దేశీయుడను ముఖ్యముగా ఒకటిని తప్పక ఉంచుకొనవలయును. ధర 1 కి రూ 1-0-0 12 కి రూ 11-0-0
ఆకాశంము కలుగకుండుటకై తత్తుణ్ణమే అర్హును పంపవలెను.
నవనాగరికమునకు తగిలిన పాఠానైన మొదటిరకం వెండి, ఒంగారునగలు, యితర వేడుక సామానులు సిద్ధముగానున్నవి.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలునర్తకులు, 25, వై నాబాబుగోడ్డు, మద్రాసు.

సత్యవత్సర పాఖ్యానము

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము
ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహత్త్వ. ఇందు
శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది.
కవిత్వము కడురసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టు
చున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేపట్టిన
శాశకుల కొక షడ్వమేని వదలమది జనింపదు.
ప్రతి 1-కి ధర రూ 1-0-0. పోస్టఖర్చుప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము,
7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

“గంగా”
కొత్తరకపు బరిస్తావాసన తైలము.
చేతిరుమాలుకు తగి యుండును.

ఇండియా, బర్మా, సిలోను
లందు అధికముగ వాడబడు
చున్నది.
“గంగా” చాల విచిత్రము
గను, సువాసన గలదిగను,
నుండును వాసన చాల
కాల ముండును. వాసన
వికారముగ నుండక మనో
హరముగ నుండును.
అనేకులు దీని సుగంధము
ను మెచ్చుకొనియున్నారు.
వాసన తైలములలో నిది
అత్యుత్తమ మైనది.
సీసా 1-కి రూ 2-8-0
శ్రీ కృష్ణన్ బ్రదర్స్, 328, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు చర్తవ్యాధులను ఆత్యాశ్చర్యకరముగా
కుదుర్చును. ఎన్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్స్, మద్రాసు (1729)

పోటలిన్

(1)

దంత వ్యాధి సంహారక

సకలదంతములను పోగొట్టు నొక కుటుంబావధము

ఈ ఔషధము 5 బొట్టు 2 ఔన్సు నిశ్శుల్కము లిట్టి దినము రెండుపూటలు పుక్కిలించిన పంటికొట్టి, పండ్లు, బియ్యము, పంటినందీరిక్రిము, చీము ప్రవించుట, దుర్వాసన, పండ్లు, పంటి, వీటిని పోగొట్టి, పండ్లునుగట్టిపరచును, నోటిని నువ్వానతో నుంచును. పండ్లును కుళముగ నుంచును. బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.

సుఖన్ జాన్ (హతకోత్పత్తి)

గాయములకు, కీళ్ళపట్టుకు, నొప్పులకు, చీమునొప్పులకు, కాళ్ళచేతుల పట్టుకు, మెడనొప్పి, కంఠనొప్పి, చర్మముమీద మంటలకు, దగ్గులకు, శీతలము, జలదోషము, చిమజ్వరములకు, నడుమునొప్పి, కత్తిగాయములకు దోమ కాటుక, ఇతరదంత కాటుకలకు, ఇంకను అన్ని నొప్పులకు వైద్యుల, వైద్యులు మొదలగునవి పూత పూయు సకల నొప్పులకు ఉపయోగించును. బుడ్డి 1-కి రూ 0-8-0.

మదరాసు కెని కలు ఇండస్ట్రీసు (లమిటే) పోస్టుబాక్సు నెం నెం. 1208, మదరాసు.

చల్లారాం గైయానుచందు షాపు

నాగు క్రొత్త జిందగీ రకములను జపానునుండి తెప్పించి యిప్పుడే స్థాపించి యున్నారు.

రోజారంగులను సరిగ్ బుట్టాలు వేసినది, ఆకుపప్పు, చానులేట్,

మున్నగు విధవిధరంగులలో పలువిధరకములు గలవు.

ఇవిగాక రవికె, జాకెట్టు దినుసులు కూడ త్వరలోనే తెప్పించెదరు.

బయటవూరి వర్తకులకు ప్రత్యేకపు ధరల చొప్పున పంపబడును.

విలాసమును చక్కగా వ్రాయుదు.

చల్లారాం గైయానుచందు

(23 0)

కొత్త అద్దలు తలుపులలో అందముగ నొండు పావు

9, 10, 11, రత్నన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వజ్రలు కంపెనీవారి ప్రత్యేకపు బేషదములు

ఈ క్రింద దెలుపబడిన బేషదములు కఠినతాద్రుమనకును, రోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన శాస్త్రజ్ఞులచే శాస్త్రపరీక్షానానాసారము యోగ్యపడినవి.

మా బేషదముల తయారుజేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్లచాల పెద్ద ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలకలు వృక్షశాస్త్రప్రకారము, రసాయన శాస్త్ర ప్రకారము, భూ తత్వముగూడ గూడ పరిశీలనయబడును. అచట బి. పి. స్టాండ్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలకలది తయారుగును. కావున యీ బేషదములు పారిశుద్ధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప నక్కరలేదు.

డాక్టరు య్యాన్సు సెరపు

సెరపు షెరె ఫాస్ఫేటిక్ కాంపౌండు క్వీనైను యెట్ ట్రిక్సియా

ఈ సెరపు డాక్టరు య్యాన్సుపద్ధతి ననుసరించి వివరఫాస్ఫేటులు, క్వీనా, ట్రిక్సియా యిన్నియులేసి దిగ్గుముగ తయారు జేయబడినది.

ఈ బేషదము అతి ఉష్ణప్రదేశములోగని యిండియాలో నుండుటవలన గలగు దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక దేశహబాధగాని దుర్బలత్వమునుగని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధికెక్కిన దివ్యోషధము.

వల పెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 మీడియం వైజు బుడ్డి రు 1-4-0 చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కె మి కి లి. ఫు డ్డు

ఇది విరక, వైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసెరపు

కుళముగనుండును. అనుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యెడ్వర్డు పారిశుగారు చెప్పిన ఫాస్ఫే ప్రకారము తయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమనియ్య మంచియోషధము. దుచిచానుండును. మంచిక వృద్ధిగాంచి పరములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్దపైజు బుడ్డి రు 1-12-0, మీడియం రు 1-0-0, చిన్నపైజు 10 అణాలు.

వజ్రలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచు వ్రాయును.

N. POWELL & Co. Manufacturing Chemists, Bombay.

(3421)

ఫలవృక్షముల వ్యవసాయము

ఫలితమును వృద్ధిచేయుటకు ముఖ్యమార్గము

ఫలితమును అనేకవిధముల వృద్ధిచేయవచ్చును. ఎరువు వేయుట, నీరుకట్టుట, కలుపుతీయుట, పురుగులను చంపుట, వ్యాధులను రానియ్యటందుకు మొదలయిన విషయములు జనసామాన్యమునకు తెలియును. వీటినిగురించి ఇదివరకే వ్రాసియుంటిని. ప్రకృతియు పరిణామతత్వమును గురించి కొంచెము వ్రాసెద.

మన యిండ్లముందును రోడ్లముందును ఉండెడి పెంపుడు కుటుంబము, ఇతరవృక్షములు, పండ్ల చెట్లు, సస్యములు, అన్నియు ఒకప్పుడు అడవులలో స్వేచ్ఛ గా వరుగుముండ్లకేనే. మనస్సుకు పాత యువత్రోగమును గ్రహించి వృద్ధికి తెచ్చును. తక్కువల యెండ్లకాలములో కారణమును గ్రహించియో గ్రహింపకేనో, మనస్సుకు పరిణామమునకు సహాయపడుచుండినందున, ప్రకృతి ముందెడి జాతులకును అడవులలో యుండెడి జాతులకును చాల వ్యత్యాసమున్నది. అడవులయందుండెడి యావుగాని, ఎనుముగాని ఒంటెగాని తనదాదరణ కావలసినంత పాలకంటె నెక్కువ యియ్యకాలకు. మన పెంపుడు కుటుంబము, మాడలకేగాక మనకు గూడ పాలుయిచ్చుచున్నది. యూరపులో సామన్యమైనయావు మనదేశమందలి సరాసరి యావుకంటె 25 పర్సెంటుములు అధికముగా పాలనిచ్చునట. ఈ మార్పునకు మన స్వయంకారణము. కాని తనకు తెలియకపోవచ్చును. అడవిలోని గుఱ్ఱములు చాల త్వరగా పరుగుత్తును. కాని, మన యాజ్ఞానసరణముగా నడచుకొనవు. మన పెంపుడు గుఱ్ఱములు సాధువులు. అంతేకాదు; గుఱ్ఱములలో వ్యవసాయమునకు పనికిరావచ్చెడి ఒకావ్యమైనవియు బండ్లులాగుటకు పనునెత్తువవియు, సవారిచేయుటకు అతివేగముగా పరుగుత్తువవియు ఒక్కొక్కటి అతిభటునవియు మొదలయిన ఉపజాతులకు మన స్వయంకారణము; అడవిధముగా ఎరువులలోను.

కుటుంబ విషయముగానేగాక, సస్యముల విషయముందును, మనస్సునిపని విశేషము కనున్నది. ప్రతి సస్యమునకును అడవి జాతి మొక్కలుంటవు. కాని అవి సస్యములంత ఫలకరముగా గాని, వ్యాధులను ప్రతిరోధము చేయునట్టివిగాని కావు. అంతేగాక, వాటిలోని అనేకవందల యువజాతులకు, బహుశా, మనస్సుకే కారణము.

కుటుంబ సస్యములేగాక, ఫలవృక్షములు సహితము యావిధముగా వృద్ధికి కేటడినవే; కాని, యీపరిణామ సంబంధ మైనవారులకు ఆధారములైన సూత్రము లేవో నూతనోద్భవకేంద్రక వరకు తీర్మానముగా తెలిసియుండలేదు. ఈనూతనోద్భవకముగను శాస్త్రజ్ఞులు ప్రయత్నించుటనవిసిరి. అందులో మొదటి వారు డార్వీన్ అనువాడు. వీరు వ్రాసిన గ్రంథములు అత్యద్భుతమైనవి; చాలబోధకమైనవి.

పరిణామమునుగురించి చాల వ్రాసిన వివరణము చాల విచిత్రమైనది. ఏ యవయవమునైనను ఉపయోగించుచుండినయెడల ప్రతితరమున సంకీర్ణముండు అభివృద్ధి కనపడి, కొన్ని వేల యేండ్లకాలములో కనిపెట్టాలిగినంత భేదము ఏర్పడుననియు; ఉపయోగించకుండిన యెడల అవయవము క్షీణించిపోవుననియు వ్రాసెను. అందు కుదాహరణముగా, ఒంటెలమెడలు మొదట కురువు యుండినవియు, వాటికంటె నెక్కుగా నుండెడి చెట్లయాకులను తినటంబున వేగము, అందువలన మెడ చాచుచుండినందున ప్రతితరమునకు కొద్దికొద్దిగా పొడవుచుండి, అనేక వేల యేండ్లకాలములో దానిమెడ చాలపొడవు అయినదని తీర్మానించెను. అదేవిధముగా జింకయొక్క నువ్వులు మొక్కయు వేగమునకును, మరియు నేకవృక్షముల ప్రస్తుతపు స్వభావమునకు విశేషికరణమును వ్రాసెను. డార్వీన్ గారు జీవించియుండినంత కాలము వారిమూలములములు తప్ప అన్నిసామింపు జాలరైరి. వారిజీవి తాంకిరము డివిన్ అను శాస్త్రజ్ఞుడు డార్వీన్ గారి మూలము త్రొక్కి ములను ఖండించి, లోకములో మెల్లగాగాక సామాన్యగా స్థిరమైన గొప్పమార్పులు జరుగుచుండుననియు వాటికి అనుకూలమైన నితరకు లుండినయెడల జీవించి యుండుననియు, అందువలన జాతులు ఉపజాతులు ఏర్పడుచుండుననియు, అనుకూలమైన యువజాతులములకునే తేడా కాని మూడవ శాస్త్రజ్ఞుడగు వేన్ మన్ గారుమాత్రమే డార్వీన్ గారి సూత్రములను తీర్మానముగా ఖండించి తగుమైన కారణమును తెలుపగలిగిరి యెందులలో కాళ్ళుచేతులు విరిగినవారికి సర్వావయవములు గల బిడ్డలుపుట్టుటయు, అనేకవేల యేండ్ల నుండి యూరపుదేశమువారు మీసములు గొరిగించుచుండినను మీసము లుండటయు, వారిశ్రీలు అనేకవందల యేండ్లనుండి

శివులకు పాలిస్తున్నారని, పాలిస్తున్న పోతుంటున్నామని దేశమునంతట యున్న దేశములలో నివసించి తెల్లవారి రంగు మారినను, భిక్షులు తెల్లగా కలముడుటవలన దానిని గారి పరిచారమును తెలియజేయుటకు అర్హులైనవారు, ఒక ప్రయోగము వలన స్థిరముగా నిరూపించి ఆదివారమునందు ఎవరికలను తెలియజేసినట్లంటే కలం ఆ గోళలను ఖండించి, వాటిని తెచ్చి ట్టినట్లంటే తోకలుండెను. కొంచెమైన తర్వాత తేనె పోసికొనుటకు వాటిని నూనెలములు తోకలు ఖండించుచు, వాటిని నూనె వచ్చెను. కాని తోకలపాదపుత్రము క్షీణించెను. అందువలన వారికి గారి వివరణను తప్పు అని నిరూపించిరి. ప్రకృతిలో నున్న జనులుగా మార్పులు జరుగుచుండవలయు ఏ ఘట్టమగు గాని 2 అటలు ఒకేవిధముగా నుండుననియు, అట్టి భేదములను గ్రహించి నున్న వాటిని నిర్వహిస్తుంటా మార్పుల మనియు చెప్పిరి. అందువలన మనస్సులు ఆ సేక వేలయెడలనుండి సహజముగా తో చేయుచుండిన మార్పులకు కారణములను గ్రహించి తగిన యోగ్యమైన మార్పుల పథవులయందు తగినగా కలుగునట్లు ప్రకృతియు చేయుచున్నది. ఆ చాచారముల నిచ్చెడి

నరిపాలములో 10000 మొక్కలున్నవనియును. వాటికి సాధారణముగా ప్రతి ఒక్కటూ 20 గింజలున్నవనియును. కొన్నిటిలో తక్కువ యుండును. కొన్నిటిలో ఎక్కువ యుండును. ఒక వెన్నులో మాత్రము 20 గింజలున్నవనియు అంతకంటె వెక్కువ చేయించును లేదనియును. ఆ వెన్ను మొక్కల 20 గింజలను వేరువరుగా గింజలను వేరుగా చల్లినయెడల 20 మొక్కలు మొలచిన వనియును. వాటిలో సాధారణముగా 20 గింజలుండెను. కాని ప్రకృతిలో వ్యత్యాసము కలుగుచుండుటవలన కొన్నిటిలో తక్కువయు, కొన్నిటిలో ఎక్కువయుండెను. ఒక వెన్నుకు 20 గింజలున్నవనియును. ఈ వెన్నును మాత్రము వేరువరుగా, విత్తులను వేరుగా చల్లినయెడల అన్నియు మొలచిన వనియును. సాధారణముగా 20 గింజలున్నవనియును. కాని కొన్నిటిలో ఎక్కువయు, కొన్నిటిలో తక్కువయుండెను. ఎక్కువగా నుండెడి వెన్నులను పర్వతస్థలమునందును, కొంతకాలమునకు ఫలితము నిచ్చు ప్రాంతములకు ఏర్పరచుచును. ఇట్టి పథవులను ఆమె కా యూరపుఖండములందు వయోగించి వైద్యుల వృద్ధికి తెచ్చుచున్నాడు. ఈవిధములలో లోక ప్రసిద్ధి కెక్కినవారు మోతర్ బర్ బాంకు అను ఆమె కా వేరీయును. వారు నిర్మించిన మోతర్ పువ్వులు, పండ్లచెట్లు మొదలయినవి అనేకములు వృక్షవాదుగా నుండినప్పుడు బంగాళాదుంపలకు వృద్ధికి లేదని కలంచి, వానిని గుండుపలముల తూర్పునకు గుండుపలనుండి రెండుమాడు రతుల తూర్పునకు నూతనవాటిని వృద్ధికి తెచ్చి, తగినగర నుండిన పెద్ద గుండుపలను అనేకవేల రూపాయలకు కాలిఫోర్నియాలో నోక గొప్ప కృషికుడు ఆమెనియు, ఆ కృషికుడు అనేకవేల యొకమూల భూమిలో బంగాళా దుంపలను పైరు చేయుచుండినందున, ఆ కొద్ది సంఖ్యగల గుండుపలను కొన్ని వేల రూపాయలకు కొని కొన్ని సంవత్సరములలో తనభూమియంతటిలో పెద్దవాటి గుండుపలను మాత్రమే పైరుచేసి అనేకవేల రూపాయలను గడించెననియు, కొంతకాలముకు "జెట్ బాంకు గుండుపల" మూతమే పైరుచేయుటకు ఆరంభించిననియు తెలియుచున్నది. ముందుండెడి నాగజెనుకు నుండి నుండులేని వాటిని నిర్మించెను. వారేగాక, అనేకవందల కృషికులందరు ప్రయత్నించుట నుండి వృద్ధివచ్చుచున్నాడు. మూడురెండువందల అమెరికాయలకు ఎకమునకు సరాసరి ఎంత ఫలితముందెనో మనశోభనమును సరాసరి అంత ప్రతి ఫలితముందెను. ప్రకృతియు మనదేశమునకు ప్రతి ఎకరమునకు మూడుమాడుల చెట్లు ఫలితమున్నది. ఏ ప్రత్తిచెట్టుకు ఎక్కువఫలితముందెనో వారు వేరుపజచి, వేరుగా చల్లి ప్రయోగముగా పాలమరటిలో చల్లించుచున్నారు. మొక్కలొప్పును వృద్ధికి తెచ్చుటకు ఒకపద్ధతి కనిపెట్టిరి. అప్పుడప్పుడు ప్రదర్శనములను ఏర్పరచి ఎక్కువ మేతైనట్టియు ఎక్కువగింజలు కలిగియుండు కంకులకు వేలరూపాయలను బహుమతిగా నిచ్చుటయు లేక కొనుటయు, పద్ధతి వేర్పరచి వృద్ధికి తెచ్చుచున్నాడు. ఫలితమును అభివృద్ధికి తెచ్చుటయేగాక, యితరవిధములలోనూ, లాభి కరమైన మార్పులను చేయుచున్నాడు. మొక్కలొప్పు కంకులు అయిదుగులకంటె వెక్కువ యెత్తున నుండవలసిన తీర్మానించుకొని, అయిదుగుల యెత్తులో కంకులు గలవాటిని విత్తినములను మాత్రము చల్లమి, నూతన గింజలను ఏర్పరచి. చీక పురుగులుగాని, వ్యాధిపులుగాని, బాధించుచుండిన వైద్యకు మందులనైన నివారణ లేకపోవుటయు, లేదా, చాల వ్యయ మగుటయు తెలిసిండును. అట్టి విధిలో పాలమరటిలో చేతో నోక మొక్కకు అట్టివాని సంధించకపోవచ్చును.

అట్టి మొక్క విత్తకములను ప్రత్యేకముగా నుంచి, వేరుగా చల్లవలెను. వాటికలవ ఏర్పడిన మొక్కలలో కొన్ని ఏర్పరచుటవలన వ్యాధులకును లోపమును. కాని కొన్నిటిలో పడవు. మంచివాటిని అత్రమే వేరుగానుంచి వృద్ధికి తెచ్చుచుండిన యెడల కొన్ని యెడలగా నూతన వాటి యేర్పడును. ఒక వెన్ను ఆరువేలకు కొంతకప్పు ననుకొందము. అట్టి సీటిలో ఏమి చేయవలసినగా మొక్కలన్నిటిలో ఏదైతే ముందుగా ఫలితము నో వాని విత్తములను వేరుచేసి వృద్ధికి తెచ్చుచుండవలెను. కొత్తలో వరి వ్యవసాయము చేసి ఎకరమునకు యిరువది బస్తాల వరి పండినను లాభము పొందినవారు లేరు. కాని వ్యవసాయము అనేకవేల కలదు. కారణము ఏమనగా, కొంతవరపును కాలమును వేరల వచ్చును. అట్టి సీటిలో వరియు వచ్చుటకు చాల ముందుగానే కొంతకు రాగల వరి యావత్వము. మొరక కేలలలో సవ్యములకు రీతి స్వల్పము. కాట్టి, కాండము తక్కువగా పెరిగి వెన్నుమాత్రము పెద్దదిగా నుండు వాటిని ఏర్పరచవలెను. జంతువుల విషములలోనూ అపేక్ష్యత: కాని మామూలు అంతర్వేగముగా కనుపడవలెను. ఒకప్పుడు ప్రేక్ష్యమైన గుడ్డులు ఆరేచియోజేకమును మాత్రము లభించెడివి. వాటిని అభివృద్ధికి తెచ్చెడు మార్పులను చాలమునీ తెలిసియుండుటవలన ఆమెరికా, అట్టేలియా దేశములలో ఆరేచియోగుడ్డులను పెంచి లాభమును గడించుచున్నాడు. కొన్ని తగినములకిందట మన యావులను, ఆమెరికా యావులను సమానముగా పాలు ఇచ్చుచుండినవి. కాని ఆమెరికాయావులు ఈలోకల చాల వృద్ధికి లేవడినవి. కడచిన సంవత్సరములలో నోకయావు సామాన్యత యావుకంటె అనేకచెట్లు ఎక్కువపాలు ఇచ్చుచుండి తెలిసినందున, ఆమెరికాలో ఒకటిన్నరలకు రూపాయలకు అమ్మిండును. వారి సంతతిమాత్రమే వృద్ధికి తెచ్చుటకుగాను అంతవేలకు కొనిరి. మనదేశమునందు ఆవులలో పాలు ఎక్కువయిచ్చు వాటిని ఏర్పరచినయెడల, విదేశములనుండి పాలవ్యాపారులు దిగుమతియగుచునేయుండును. ఆమెరికాలో ఏయేయావు ఎంతపాలనిచ్చునో, దేనిని పాల కుపయోగపరచవలసినది, దేనిని కపాయివానికి ఆర్యులచేయవలసినది తెలిసికొనుటకు, ఒకపద్ధతి కనిపెట్టిరి. నేతరులకిట్టిని పెద్ద ఆవులసంఖ్యను స్థాపించిరి. ప్రతియావును ఆసంఖ్యలలో రెండువరు చేయుచుండుట ప్రతియూరికిని ఒక ఇచ్చెన్చి దుండును. ఆయన వారమున కొకపర్యాయము ప్రతియావు ఎంతపాలుయిచ్చునో కొలిచి, ఆపాలలో ఎంత వెన్నయున్నది గ్రావకములవలన తీవ్రమిచ్చి, రెండువరుగా వ్రాసియుండును. అంతేగాక ప్రతియావునకును వేరుచెట్టి వానిని ఏకాక్షరచేత వాటింపవలయు ఎన్ని యాకలయినదియు, వానిని ఎకర కొని విక్రయించినదియు మొదలయినవి ప్రత్యేకముగా సాంకేయముగా వ్రాయుచుండును. ఏకాక్షరములలో వారి కృషికుడు లేకలేనది ఆది ఏయేయావును ఎప్పుడు వాటిని, వారి సంతతియావులు ఎంతపాలు ఇచ్చునదియు, ఎంత వెన్న ఇచ్చునదియు, మొదలయిన వివర, ఆవుల సంఖ్య రెండువరుగా వ్రాసియుండును. ఎక్కువ నోక యావులగాని పోతులగాని కొనవలసినప్పుడు, వానిచేతను పదియిరువదిరెండువలకుండి రెండువరుగా తెలిసికొని వానినిగణములను మలగముగా గ్రహించుకొనును. అందువలన, సమానముగా పాలు తక్కువ యిచ్చు వాటిని అభివృద్ధికి తెచ్చుటకు అనుసారపడును. సవ్యములు, పథవులవిషయమందు ఏలాగో, ఫలవృక్షముల విషయమందును అలాగే మార్పులు కలుగుచుండును. కాని మామూలు పది యిరువది సంవత్సరముల తరువాత మాత్రమే తెలియగలవు. దృఢసమ్యక్ముతో పనిచేసినయెడల మాత్రమే అభివృద్ధికి లేకలుగుదుము ఎక్కువఫలితము నిచ్చు చెట్లు సంతతి మాత్రమే వృద్ధికిరావలెను. తక్కినవి వేరందిపోవలెను. అచ్చులవచ్చు కొన్ని చెట్లు కంపు; అవి సరాసరి చెట్లుకంటె పది యిరువది చెట్లు సరాసరి ఫలితము వెక్కువ ఇచ్చుచుండును. వాటి సంతతిమాత్రమే వృద్ధికిరావలెను. ఆమెరికాలో కొంత ఫోర్మియా యను రాష్ట్రములో అనేకవేల యొకమూల వారి రెండులోటులు గలవు; ఆ సేకలోటు రూపాయల వెలగల పండ్లను ఎకరమే చేయుచుండును. ఆ చెట్లన్నియు ఒక్కచెట్టుయొక్క సంతతియని చెప్పుదురు. ఒక్క వారింపచెట్టు పండ్లలో గింజలు లేనివి తెలిసికొని, ఆ చెట్టుకొమ్మలకు అట్లు కట్టుకొనిరి. ఆ యెట్లవలననే, ఆ చెట్లు కాపుకు కొన్ని లక్షలరూపాయలు లభించెను. అట్లు కట్టుటకు పనిచేసిన చెట్ల సంతతిని విత్తకములయందు వృద్ధిచేయవలెను. ఏలేషముగా పరిచెడి వేల వృక్షములు కొన్ని ఆంధ్రదేశమునకు గలవు. వాటి సంతతిని వృద్ధి చేసినయెడల అనేకచెట్లు ఎక్కువలాభము గడింపవలెను. 1. పావనలోటులో "ఫారము"నకు వెనుకలోటులో నోక గోబూ చెట్టును ప్రయోగ నోటేటి కొగిరా పంతులుగారు చూపించిరి. ఆ చెట్టుపండ్లను గడచిన సంవత్సరము ను 72 కు అమ్మిరట. వాని యెట్లవలన ఏర్పడిన లోటులే యుండినయెడల ఎకరమునకు ప్రతిసంవత్సరము ను 2000 లాభమును గడింపవచ్చును. 2. పిశాచమునకు సమీపముగా కొత్తపల్లి గ్రామములో కొన్ని, ముడిచెట్టులకు గడచిన సంవత్సరము ను 50 లభించినది పంతులుగారి చేపిసి. 3. ఏలూరికి పదిమైళ్ల దూరములో 14 మామిడిచెట్లవలన ను 1400, అనగా చెట్టుకు ను 100

కంగున లాభము ప్రతిసంవత్సరము లభించుచుండునని నిరూపణ వాస్తవ్యులను ప్రయోగ మాత్రే రామయిరి లాభము చెప్పిరి. 4. తలవరుతాలూకా పెండేలగ్రామములో ప్రీయుల వేరెరాగాన, తమ కొమ్మలలో, కొన్ని చెట్లకు 1500 కామలు కామయిచ్చు వని ఈవిధమే చెప్పిరి. 5. రంగారావు వారి వెల చెట్లకు కనిముసం చెరువేలకాయలు చిన్నకొమ్మల కామలందరి కామల కన్నా బుట్టగా పొణ్యం గ్రామనివాసి యగు ప్రయోగ పి. వి. నామయిరి లాభమునకి తెలియుండు. 6. తెలగూరిలో సర్కారులోటులో ముడిపండ్లంత వరిమాణము గల విత్తులు లేని వాడుపండ్ల చెట్లు కలవని చెప్పుచున్నాడు. ఈలాటి వేరుచే రెండుచెట్లు అచ్చుటవలన నుండును. వాటి సంతతిమాత్రమే వృద్ధికి తెచ్చినయెడల ఫలవృక్షముల వ్యవసాయమునకు లోటు కరమైన వృద్ధి యుండవలదు. అట్టి ఫలవృక్షములకు కలవారు కాని, తెలిసినవారు వారి వాడు వ్రాసినయెడల ప్రతిగణములగా ఇతరులకు తెలుపగలను.

వర్షాపునము } వరికి సంచయ్య పి. ఎస్. సి. 28-8-22 }
(వ్యవసాయసంబంధమైన కలహము కొరకు కాలమున వారు వ్రాయుచున్నారు. అనేక ప్రశ్నలు వ్రాయుటలకు, వాటిని జవాబు వ్రాయుటకు సమయముండులేదు. విశేష పంపివారికి ప్రత్యుత్తరములను వ్రాయనియెడల తమింగ నోరెద. దీక్ష చం.)

కుమ్మ, బొల్లి, త్తయ, మధుమే
హము, పురాణ నవాయి, సెగ,
మూర్చ, వెర్రి, మూలశంఖ, స్త్రీ
రోగము పక్షవాతము మొదలగు
నవి పూచీపైని కుదర్చబడును.

గుణమిచ్చిన మోదలే నామిచ్చుట.
ఆపుమామలకు ఓమగుల మనోరథములు పర్యత పోను లగు కోడులు వగరాలకే తెలియును. వారలే వాటిని వాడుచున్నాడు. వాటిని వారివద్ద మిగుల శ్రమచే కొన్ని అసాయములకు లోనై నేర్చుకొని, పరిశోధించి, ప్రయోగించుచున్నాము. మాదగననుండి బోషధము సేవించు శోగులు వారికి గుణము కనుపించినకొలది వాయుదాలపైని సామ్యుభయ్యవచ్చును. అట్టివారుగుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము తుదక వచ్చునని నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని సామ్యమియు నియ్యంకనవలెను. ఈ త్రగ ప్రత్యుత్తర మూలముగ సహితము నికిల్చి చేయవలెను. అట్టివారికి బోషధములు వి. పి. గా పంపబడును. (3222) **వి. ఎమ్. రాజు.**
జీవ్యామయిర్మలనాలయము } వీర వ్యాధులకునునైనై నిజవానగం. } ఆయుర్వేదవైద్యులు

వాణీ ప్రెస్ బెజవాడ
ఎందుకు?
చక్కని అచ్చుకు
సాగనగు బైందుకు

Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength
If not, you are in urgent need of radical remedy to regain your strength and Manly Power
TRY BRISHYA JOGA
Prepared on the basis of Akaradhwa Gold, Musk, Etc., in assimilable form.
It Guarantees Results.
It quickly renews VIGOUR and VITALITY and restores power of SUPERB-MANHOOD.
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.
THE
Kalpataru Ayurvedic Works
94 Grey Street, CALCUTTA.
(Hd Office) 173/1, Harrison Road,
Bara Bazaar Branch

18 సంవత్సరముల నుండి చాల ప్రసిద్ధి చెందినది.
 * బొంబాయి గవర్నమెంట్ మొదలగు అన్ని విభాగాలలో
 ముఖ్య గృహంట్రిగా చెప్పుబడినది. ఇది గుప్తపదార్థమున
 గణనాత్మకముగా తయారు చేయబడినది. ఒక టాబ్లెట్
 తాగు సేవించిన తరువాత నడుమ 12 గంటల కాలములో
 వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చే
 యును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒక సీసానుండి రెండు
 చుక్కల సేవించినపిదప రోగులకి అనుభవముమీద గుణమున
 తెలియగలదు. పొంబాయిలో సహ బుడ్డి 1 కి రు 8-7-0
 రండింటికి రు 6-10-0 మూడింటికి రు 4-12-0 మాత్రము.
 [2458] ఈ ట్రెయిన్ములు యంగ్లీషు (వ్రాయబడి యుండు) లెక్క
 D. Polines & Co.
 Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
 Calcutta

శ్రీ రవధాని
 ఆయుర్వేద వైద్యులు
 వ. కె. పి. సీ. బాబు (904)
 ఈ వైద్యులకు కలుగు చూపు వ్యాధికి
 శరీర పుష్టిని కలిగించును.
 పిల్లలకు నుండిన పల్లములు తగ్గింపును కలిగించును.
 వ్యాధి నివారణమును బుద్ధిని పునరుద్ధరించును.
 పిల్లలకు ముఖ్యముగా బలహీనులగు పిల్లలకిచ్చి బుద్ధి
 పుష్టిని తెచ్చుచున్నాము. కల బుడ్డి 1-కి 1-8-0
 (8847) వ. కె. పి. సీ. బాబు హా. 2.
 మానవ శక్తిని పెంచును ఆయుర్వేదమునా చికిత్సను
 ఆయుర్వేదమునా చేయబడినది.

శ్రీ చాలగంగాధర తిలకుగారి
 సహకార కేసు
 స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు
 ప్రతి 1-కి రు 0-14-0.
పండిత మోదన మోహన మాధవ్య
 గారి జీవితము, పంజాబు అల్లరి
 ప్రతి 1-కి రు 0-8-0.
 వానిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు అండుపన్ను,
 392, ఎన్.జె.నెడు, చెన్నపురి.
 కొంతిలానము:- వానిళ్ల, మదరాసు.

ఒకమారు నడిచినవాడు
 తప్పని గుణములు! కొనుడు!! పరిక్షింపుడు!!!
ఆయుర్వేద పంచరత్నములలో
 నొకరత్నము
 ఇది చలిజ్వరములకు, చలిలేని జ్వరములకు, విడువని
 జ్వరములకు, విడిచినప్పుడు జ్వరములకు, కఠిన జ్వరములకు,
 సామాన్య జ్వరములకు, మలేరియాజ్వరములకు, క్రిమికీటకాది
 జ్వరములకు, విషజ్వరములకు, సన్నిపాతజ్వరములకు, దోష
 జ్వరములకు ఇంతియోలే సర్వవిధజ్వరములకు బరిమార్చు ఈ
 మోత్రము యావధిరూపము, కర్మణా పరిచేయని సమయమున
 "వినిరత" మంచి పరిచేయని ఆంగ్లవైద్యులు మెచ్చి
 యున్నారు. వైద్యుని సాహాయ్యములేకనే శ్రీమతి, పురుషులు
 వాడవచ్చును. బాలురకు ఇవ్వవచ్చును. సదా ఆంగ్లవైద్యము
 లనే నామనాదు దీనిని నాడి "ఎట్టి అపాయములేని జ్వరహా
 ర్షావధిరూపము" ప్రకటించియున్నారు. చిరంజీవి అత్తమ్మ,
 ఇంకనేక వ్యాధుల హరించును. కేటలాగు ఉచితము. అరవము,
 మళయాలము, కన్నడభాష మాకు తెలియదు. తెలుగు, ఇంగ్లీ
 షున పుస్తకములు వ్రాయవలెను.
 ఆయుర్వేద రత్నము, పండిత
 బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,
 ఆయుర్వేద పథానము, బరంపురం, గంజాంజిల్లా.

"విస్తృతకవులు"
 కొన్ని ప్రతులుమాత్రమే కలవు
 కీర్తారామయ్య, శ్రీనాథకృతము 1-0-0
 మహాసంభవము:- సన్నెచోడ దేవపతికము 1-0-0
 పుష్పభాగము ద్వితీయభాగము, 1 కి 1-0-0
 శ్రీరంగ మహాత్మ్యము శైవకవి కవిత్వము 1-0-0
 అనిమారకము రామకృష్ణకవిచేయబడినది 0-8-0
 భాగవతము 0-8-0
 తిరురాంత శివాచారణము రావిపాటి 0-4-0
 తిరురాంతకృతము 0-4-0
 వై గ్రంథములు చెన్నపట్టణము టంకనాలపిడి 868 నెం
 1-0-0 లో మా. దొగనామయ్య పేరట వ్రాసినవారుగలరు.

రిజిస్టరు చేయబడిన మేరైన లక్ష్మీ బ్రాండు
జమా ఆయిలు
 సర్వరోగ నివారిణి.

 ఇందున్న జ్వరము, దగ్గు, పీల్చము, గొంతునొప్పి, కలరా, యిన్ ఫ్లుయెంజా, పలు నొప్పి, బిడలు నొప్పులు యింకా యితర వ్యాధులన్నియు, ఉపయోగము. కల బుడ్డి 1-కి రు 0-6-0
 డజను 1-కి రు 2-12-0
 గ్రాము 1-కి రు 30-0-0
 అధ్యుత్ ఆధ్యాత్మపంకించవలయును. 8 గ్రాములు ఒకేదా తీయవారికి రైలుచార్జి స్వాగతం కర్మల యింకా మాయెక్కి బామా ఆయిలు లక్ష్మీ బ్రాండు ఆడను మాచి తీయవలెను. అమర్ చెండు, సోలూ చెండు యంగ్లీషుమందు పలకరుకు కల్పరిక్, వైట్రిక్ మొరటిక్ అసిడ్, వ్యాపారములు. నెం 68, వైస్పువాయనిపిడి, మదరాసు.

నయమైన రవుండు రేడియం రోల్స్
గోల్డ్ రిస్టలేట్ గడియారములు

 ఈ గడియారములు ఆమె రికార్డులలో మాయెక్కి స్వంత ఆర్డరుపై తయారయినవి. ఈ గడియారములు రాత్రులందు మామటకు దీప్తమయెక్కి సహాయము లేకయే గంట తెలుసుకోవచ్చును. ఈ గడియారములు తప్పు, తిరిగి గడియారములకు పోలికలందు వెతురు కావలసినది యెల్లరకు తెలిసిన విషయమే. మాద్య ఈలాటి గడియారములు కొద్దిగా నుండుటవల్ల శ్రీమముగా వ్రాసి తెప్పించుకోవలసినది. వెండి రేడియం వేటిగడియారము గొలుసుతో 1-కి 7-8-0
 రోల్స్ గోల్డ్ రిస్టలేట్ గొలుసుతో 1-కి 7-8-0
 నిక్రోల్ రేడియం రిస్టలేట్ సీరుపట్టుతో 1-కి 7-0-0
 పాస్సే బ్రూవయల్ రోల్స్ గోల్డ్ వేటిగడియారం సూతన రకం ... 7-0-0
 నిక్రోల్ సానా వేటిగడియారము గొలుసుతో 8-0-0
 కె. నాదముని అండు సెన్సు, 164, చైసాబజారుగోడ్డు, మదరాసు.

బెంగాలు పర్ ఫ్యూమరీవారి
హి మా ని
 లేక అందముగా మారుమంచును
 విమనక ఉపయోగించుటచే
సాందర్యము, ముఖవర్చస్సు
 మిక్కిలి అభివృద్ధియగును
 ఇది చర్మమును కుశ్రవచి, రోజువారముగాను, మృదువుగాను, కాంతిగానుమార్చి అమితమైన చందనమును కలిగించును. ఇందులో జిడులేదు. ఇది హిందూదేశమునందు ఉత్పత్తియగు మూలికలచే, హిందూదేశ పెట్టుబడితో, హిందూదేశీయులచే రియారు చేయబడినది. విదేశమునుండి వచ్చు జనానురంజకమైన మంచుకు సమానముగానుండును. బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-12-0
 డజను బుడ్డు ధర రు 8-0-0
Sharma Banerji & Co.,
43, Strand Road,
Calcutta.

వై ని కో వ్యో గు ల ను
పటాలమునుండి తినివేయుట
 1240 మంది వైనికోవ్యోగులను పటాలమునుండి తొలగించుటకు ప్రధాన వైనిక కార్యాలయమునుండి ఉత్తరువుచేయబడినది. ఇందులో యాభాగముగా ఉండగా 860 మంది సిద్ధముగా నుండవలసి వచ్చునని హెచ్చరించెరి. పరిస్థితులు మాటిమాటికి మారుచుండుటచే ఎప్పటికేది వచ్చునో చెప్పటకును, ఇంకను ఎంతమంది పరిటానుండి పోవలసియుండునో జెప్పటకును వీలులేదు. వైనిక జెప్పబడిన 1240 మందిలో 715 గురు ఇంగ్లాండునకు పోవుదురు. 85 గురు డక్షిణాఫ్రికా కెనియా అధినివేశమున కేగెదరు. 78 గురు చీనా కేగెదరు. 55 గురు ఆస్ట్రేలియాకు పోయెదరు. 42 మంది యిటాలీకి ఉండెదరు. 15 గురు న్యూజిలాండు, 12 గురు ప్రపంచములో మరితరభాగములకు పోయెదరు.

చి రాల
 చిరాల పేరాల నాయకుడు కున ఆంధ్రప్రదేశ్ దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అక్టోబరు 2 తారీఖున తిరుచినాపల్లి చేరసాలనుండి విడుదల కాబడుదురను సంకతి మీరు జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనుడు. ప్రజాప్రముఖులు ప్రజలతో సంబంధించి రామదాసుగారికి స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు తగుప్రయత్నములు చేయుదురని నమ్ముచున్నాను.
 నూతనముగా పురపాలక సంఘ మేర్పడి పనిచేయుచున్నది గాన నాయకులు మునిసిపల్ సభ్యులతోను చెరగజే గారి తోను ఆలోచించి మునిసిపాలిటీవారును సన్మానపత్రము నిచ్చుటల యోగ్యులుచేయుట ఆత్మకనకము— పురవాసి.

కృష్ణాపుష్కరములు
 కృష్ణా ఆంధ్రప్రదేశ్ గురము సందర్భములో బెజవాడకు వచ్చు యాత్రికులకు బెజవాడనుండి తిరిగి వెళ్లనపుడు 1922 వ సంవత్సరము 4 వ తేది సెప్టెంబరు లగాయితు 22 వ తేది సెప్టెంబరునకు పిల్లిగింటాట్సు వసూలుచేయుటకు ఉత్తరువులుకాబడినవి. బెజవాడలో యాత్రికుల పాకకొరముకొరకు పాకలు, కానిటరీగైరా యేర్పాటులున్న మేజిస్ట్రేటు కమిటీవారు చేయుచున్నారు. అని బెజవాడ మ్యునిసిపల్ చెరుకుగారు తెలియచేయుచున్నారు.

పి. వి. నాయుడుగారు:- వై బాం స్టేటు సర్వీసులో ఫయివాన్షిజుల్ అసిస్టెంటు కార్యదర్శిగనున్న పి. వి. నాయుడుగారు గత 31 తేదిన బెజవాడలో అకస్మికముగ పరలోకగతులైనది వ్రాయటంకంతయు చింతించుచున్నాము. వీరున్న వీరి వారీకర్మమును ఏలూరుకు వెళ్ళి అచటి పని పూర్తిచేసికొని వైదరాబాదుకు తిరిగి వెళ్ళుచుండిరి. ఏలూరు బండికి వైదరాబాదుబండిమీద ఎక్కుటలో భార్యగారు వెళుక నుండిరి. రైలు కదలసాగెను. నాయుడుగారి రిమాచి భార్యగారికై రైలునుండి దిగుచుండిరి. దిగుటలో కాలుబారినట్లుటలో కాళ్ళు చెండును సలిగిపోయినవి. వెంటనే ఆకుపత్రికి గొంపోబడిరి. కాని ప్రయోజనములేకపోయెను. చెండుగంటలకాలము పనిపోయిరి. ఈ చెండుగంటలకాలమున్న భగవత్ప్రార్థనతోగడపిరి. వారిమూర్తె సకమాసములు నిండి ఇంటివద్దనున్నారు. వారిది చాల ప్రఖ్యాతి చెందిన కుటుంబము. చాలబంధువులు స్నేహితులు గలరు. వీరి కుర్రణమునకు అనేకులు సానుభూతి చూపుచున్నారు. బెజవాడ విలేజరి.

ఇండోరు నేషనలు బ్యాంకు అను పేర వ్యవహారము చేయుచున్న వారివై ఇండోరు నేషనలు బ్యాంకువారు అభియోగమును దెచ్చిరి. ఇండోరు బ్యాంకువారు నేషనలుబ్యాంకు అని పిలుచుకొనుటచేతవకు వ్యవహారము ప్రజలుసామాన్యముగ నొకదాని కొకదానిని తప్పుగ అనుకొనెదరని అందుచే ఆపేరుతో వ్యాపారము జేయకుండ జేయవలెనని బొంబాయి హైకోర్టులో వాదులు దావా తెచ్చిరి. వాదులవాదము సరి అయినదని అంగీకరించి ఇండోరు నేషనలు బ్యాంకువారు "పేరుతో" వ్యాపారము జేయరాదని న్యాయమూర్తులు తీర్పు జెప్పిరి. వారిభర్తులుగూడ ప్రతివాదులే భరించవలయును.
 వలససాయిసంఘమువారు సిల్వాన సుఖమువానిని పరిక్షించుచున్నారు. మలేరాయవారుల సాక్ష్యము శనివారము తీసుకొనబడును.
 సర్ మాల్కం హాయిట్, వికసిత మహారాజాగారు మొన్నటివినము బొంబాయి జేరి.

తణుకుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

శ్రీజిత్ టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారి
పర్యటనము

28-8-22 న తాడేపల్లిగూడెంనుండి మోటారుమీదను
తణుకువచ్చి తణుకునకున్న శ్రీమట్టుపట్టణామాదులను తదితర
ప్రాంతములను తాలూకాసంఘ కార్యదర్శులు జిల్లా సంఘ
కార్యదర్శులతో వెళ్లి ప్రస్తుతపరిస్థితులను గురించి ప్రజలకు
బోధించిరి. స్వరాజ్యప్రతికట మొదలుపెట్టాలను వేయించిరి.

29-8-22 న సాయంకాలము తణుకు జాతీయవిద్యా
లయముయొక్క ఆడబాలు బహిరంగభవన శ్రీజిత్ టంగుటూరి
ప్రకాశం పంతులుగారి ఆధ్వర్యమున జరిగినది.

సభకు మట్టుపట్టణ గ్రామములనుండి కాంతిసైన్యము
తదితర ప్రజలు రమారమి వెయ్యిమందివరకు వచ్చియుండిరి.

ప్రభుత్వము శ్రీజిత్ టంగుటూరి మంగయ్య పంతులుగారు
(పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జాతీయ సంఘ కార్యదర్శి) అగ్రంబ
వరకు ప్రస్తుతపరిస్థితులను గురించిన లాయడు బార్టిగారి
యొక్క ఉపన్యాసమునుగురించి విప్రులముగ చర్చించి కాంగ్రెసు
పార్టీ తప్పు యితర పార్టీ లుండుటకు అవకాశము లేదని బోధిం
చిరి. శ్రీజిత్ ప్రకాశం పంతులుగారు యాక్రింది ఉపన్యాసము
నిచ్చిరి:-

భారతదేశమునకు బట్టలవర్తకమునకు గాను యిద్దరు తెల్ల
దొరలు మచిలీపట్నములో దిగి కొంతసేపట్టి చీరులలో తీసికొని
జెల్లుము 2 సం॥ రూ॥ వర్తకము చేసివారు. మూడవ సం॥ ౧౦
వారు యిచ్చుటనుండి వర్తకము చేసికొనుటకు సిరపావర
మేర్పరచుకొనుటకు అప్పటికిమొదలైన శ్రీ వెంకటాద్రిగారి
మంత్రిసహాయముతో శ్రీ వెంకటాద్రిగారివలన, బంగారురేకు
వైన ఆరువేలరూపాయలు ఆదాయము రాబడే గ్రామములను
దానముగా యిచ్చిపట్టుగా కాగనమును పొందిరి. ఆదిలగాయతు
యీ 150 వత్సములలో భారతదేశ మంతయు ఆవరించిరి.
ఇచ్చట గవ్వయిగాని, గవ్వయి జనరలుగాని, ఇంగ్లాండు
మిల్లుల యజమానుల అభిప్రాయము ననుసరించి యిచ్చట ఆంగ్లే
యులు ప్రభుత్వము చేయుచున్నార గాని హిందూదేశీయుల
ప్రభావప్రాయుధ కారం పరిపాలన చేయుటలేదు. ప్రస్తుత పరి
పాలనావిధానము ప్రకారము హిందువులు అయినను ఆంగ్లే
యులు అయినను ప్రభుత్వోద్యోగములో నుండి ఏమనియు చేయ
లేరు. మనలో మనము వికమత్యమును పొందక చిన్నచిన్న
తరవులకు సహాయము కొర్రులకు వెళ్లి నంతకామున్న భద్రులను
గిరి కట్టల ప్రజలలో 15 కొట్లయినను ధరించినదే మనకు
స్వరాజ్యము సంపాదించుట కర్హతలేదు. రమారమి 40 సం॥
రములనుండి జరిగిన కాంగ్రెసుప్రభోధము ప్రజలలోనికి ప్రబో
ధము కలిగించలేదు. కలకత్తాలో జరిగిన అవసరకాంగ్రెసు
జరిగినప్పటినుండి శ్రీ గాంధీమహాత్మునివల్ల రాజకీయము ప్రతి
పక్షము న్యాయించుటకు అవకాశ మిచ్చినది. మన దేశనాయకులు
20 వేల జయజనం దుండి స్వరాజ్యముకొరకై తపస్సు చేయు
చుండిరి. శ్రీజిత్ దాను, సైన్హా మొదలగు మహానాయకులు
జయలు ననుభవించి మరల విప్రాంతియైనను తీసికొనక దేశ
మంతయు పట్టుకొను చేయుచుండిరి. దేశనాయకుల త్యాగ
మంతయు ప్రజల మనోబలముపై నాధారపడియున్నది.

ప్రభుత్వమువారు యిటువంటి జిల్లా తాలూకాలలో
కాంగ్రెసునుచేసినవారి సమర్థకార్యకర్తలను చేరనివారిపాల
ములకు నీరవ్వని భయపెట్టుచున్నట్లు చేసి వింటిని. ఈరీతిగ
భయపెట్టినంతమాత్రమున మీరు జంక నవసరము లేదు. మీరం
దరు జయలునకు వెళ్ల నవసరములేదు. జయలుకు వెళ్లువారు
అనేకులు గలరు. ఆయోర్పాలులు మేము చేసికొందుము. జయ
లుకు వెళ్లి అవసరమున్న అనేకులు వెళ్లుటకు తగు ఏర్పాటులు
జరుగుచున్నవి. మీరందరు చేయవలసినదని యేమనగా ఖద్దరు
వస్త్రమును నిష్కముఖధరించి కాంగ్రెసులందు పాపలయిచ్చి
సభ్యులగు చేరగలండుటకు నేను నా రెండుచేతులను బోడించి
చెప్పుచుండిని.

స్వరాజ్య మనగా మంత్రులు మొదలగు ఉద్యోగములు
హిందువులకు స్వీకరించుటకాదు. రైతులు యిచ్చు పన్నులు
దుర్వినియోగముగా పంపించు ప్రజలు కొరకైన ప్రకారము ధనమును
వ్యయపరచుటకు చేయు విధానము స్వరాజ్యముగనా. ప్రస్తు
తము అట్లు జరుగుచులేదు. ఇతరదేశములందు ప్రభావభక్తు మే
జరుగుచున్నది.

శ్రీ మహాత్మాగాంధీ 31 డిసెంబరు 1921 కే స్వరా
జ్యము సంపాదించుననియు ఆరీతిగ జరుగలేదనియు ప్రజలలో
నిరుత్సాహము కలిగినది. అట్లు మహాత్ముడు చెప్పలేదు.
స్వరాజ్యమనగా నొక చెట్టునుండి కోసేపండుగాదు. ఆయన
చెప్పిన అంశములన్నియు నెరవేరిన స్వరాజ్యము లభించును.
(సభలో నొకరు లేచి గాంధీగారిని మనము జయలుకు పంపించ
కూర్చుంటిమి అనగా) గాంధీగారిని మనము జయలుకు పంపించ
లేదు. నేను ఆయనను సుబ్బతీత్యములలో చూచినపుడు

అడయారు

(మా స్వకీయ విలేఖరుని యొద్దనుండి)

ఆగస్టు 31-దాక్షిణ్య అనిబిసెంటుగారి ప్రోత్సాహము
వలన యువకులకు స్వభర్తయనందు నవీన సాంప్రదాయముల
ననుసరించి తగిన శిక్షణ నిచ్చి మాతృదేశ సేవారాధనమునకు త
ర్హితు చేయుటకు త్వరలో నిచ్చట గల దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారి
కార్యాలయమున బ్రహ్మవిద్యాశ్రమ మను పేర నొక కళాశా
లను సంస్థాపించుటకు ప్రతిజ్ఞలు జరుగుచున్నవి. మత
తంత్ర, ఆత్మ, సాహిత్య, కాల్య, ప్రకృతిశాస్త్రములను ఆయా
శాస్త్రములలో నారీతేక పరుపాతురు ఈ విద్యాలయమున
విద్యార్థులకు బోధింతురు.

కళాశాలలో విద్య నభ్యసించుటకు మనదేశము నుంచి
తేగ గాక అమెరికా, ఇంగ్లాండు, జర్మనీ, ఫ్రాంసు మొదలగు
సామ్రాజ్య దేశములనుండి విద్యార్థులు భలువు రిచ్చటికి విచ్చే
యుదురని తెలియుచున్నది విద్యాభ్యాసము ఉచితము. భోజన
వజ్రపాదలకు మాత్రము విద్యార్థులు కొంతసాము కెల్లించవలసి
యుండును.

అనుదిన ముదయము మూడు గంటలకాలము పండితుల
యొద్ద విద్యార్థులు విద్య నభ్యసించవలయును. తనవారి కాల
మంతయు ఇచ్చటగల ప్రభావత అడయారు గ్రంథాలయమున
తాము అభిమాన కాఖ్య నైకొన్న శాస్త్రమునకు సంబంధించిన
గ్రంథములను స్వయముగా చదువుకొన వలసియుండును.

పండితులందరు లోక ప్రభావులు మతశాస్త్ర విద్యా
విషయములలో వీరికి గల అనుభవము పాండిత్యము అపారము.
దావ్రు అనిబిసెంటుగారు వీరిలో అగ్రగణ్యులు. అల్లాది మహా
దేశకాస్త్రీ బి. పి. ప్రొఫెసరు త్రిలోకరు ఎం. పి. ఎదునందన
పనాదు ఎం. పి. ఎన్. ఎస్. రామారావు ఎం. పి. జి. వి.
నుబ్బారావుపంతులు ఎం. పి. సి. జీవరాజదాసు ఎం. పి.
డి. గురుమాధి ఎం. పి. తేమ్మ కజిమ్మగార్లు మొదలగువా
ర నేకులు వీరిలో గలరు.

కళాశాల కార్యక్రమము రాబోవు అక్టోబరు నెల 3వ తేదీ
నుండి ప్రారంభమగు నని తెలియుచున్నది విద్యాలయమునకు
ప్రత్యేకముగా భవనములు కట్టబడుచున్నవి. అంతవరకు విద్యార్థు
లకు దివ్యజ్ఞాన సంఘమువారి భవనములలో వసతు లేవరచబోవు
చున్నారు. ఈ కారణమున తాత్కాలికముగ విద్యార్థులను,
దివ్యజ్ఞాన సమాజ సభ్యులనుండియే దీసికొందురు. ఈనిర్బంధమును
త్వరలో రద్దుచేయుటకు శాస్త్రు అనిబిసెంటుగారు ప్రయత్నిం
చెదమని ఈ మాసపు దివ్యజ్ఞాన పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు.

ఈ కళాశాలను గురించి అన్ని విషయములను తెలిసికొన
వలసిన వారు, బ్రహ్మవిద్యాశ్రమ రిజిస్ట్రారుగారు కేమ్మ
కజిమ్మ గారని అడయారుకు వ్రాయవలయును.

ఈ కళాశాలలో ఆంధ్రసాహిత్యమునకును, ఆంధ్ర తంత్ర
శాస్త్రమునకును ఇతర ముఖ్యదేశములలో పాటు తగిన గౌరవ
స్థాన మియ్యబడినదని వ్రాయుటకు సంతోషముగ నున్నది.

కళాశాల జన్మప్రముగ తన కార్యక్రమమును నెఱ
వేర్చుటకు భగవానుడు తోడ్పడు గాక!

మహాత్ముడు నావలన అన్ని గాఢములకు కష్టములు వచ్చినవి.
వీటి భారమంతయు నాదే అని (కలవై చెప్పుకొని) పరి
తాపపడుచుండినవాడు.దరిమిలా జయజనండు చూచితిని. జయ
లులో రాట్నముతో పనిచేయుచు ఆత్మత్యాగముగ నుండిరి.
శ్రీ మహాత్మునికేను విచారణ కాలమునందు అహమ్మహాదు
జిల్లా కోర్టులో విచారణకై బెంచిమీదనున్న జడ్జి మాఖము
చూడ మహాత్ముని ద్వీపాంతరవాసశిక్ష వేయవలసి అనుకొంటిని.
పల్లెక్ ప్రాసిక్యూటరు మహాత్ముని యీ కేసునకు ఎంత శిక్ష
వేయవలయునో అంతవేయవలయును. ఈయనే దేశ కలకర
మునకు కారకడని భాష మహాత్ముడు దేశములో జరిగిన తప్పు
లన్నిటికీ నేనే కారణమని జూచియ్య జడ్జిఆశ్చర్యమును పొం
దెను. ఏముక్తివై నను నేను తప్పుచేసినదని ఎప్పుడును చెప్పియుం
డలేదు. మహాత్ముని జయలునుంచి తీసుకువచ్చుట ప్రజలపై
నాధారపడియున్నది. మహాత్ముడు నియమించిన నిర్వాహకార్య
క్రమమును పూర్తిచేసిన రోజులలోనే స్వరాజ్యము వచ్చునని
నేను చెప్పుగలను. నేను కొద్దిరోజులలో మరల యీతాలూకా
కు వచ్చెదను. అప్పటికి మీరందరు పూర్తిగ ఖద్దరును ధరించు
టయు ప్రతివారును కాంగ్రెసుసభ్యులగు జేరటయును జరుగ
వలయును.

శనివారపు సుబ్బారావు.

కార్యదర్శి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 2-వ తేదీ శనివారము.

(1) ధాన్యములు

దినములు	బా 1-కి	రు 56	మొదలు 68	వరకు
బియ్యము బస్తాలు			మొదలు.	వరకు.
కుసుమ తెనాలి	ప 45	గలవి	రు 13.0-0	13.8-0
నెల్లూరివి	డిటా		15.8-0	16.0-0
డిట్టి వి	డిటా		16.0-0	17.0-0
రాగులు ర. 164	బస్తా 1-కి			10.8-0
నవ్వులు			28.0-0	30.0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి	195	రు	13-8-0	15-0-0
నెనగులు	డిటా		14-0-0	15-0-0
నెనులు	డిటా		14-8-0	15-0-0
మినుములు	డిటా		15-8-0	17-0-0
ఉలవలు	డిటా 164		10-8-0	11-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి		రు	180-0-0	185-0-0
నెయ్యి మ 1-కి			18-0-0	22-0-0
కొండాపురం చేరు నెనగపప్పు బా 1కి			60-0-0	62-0-0
యితరప్రదేశము			54-0-0	56-0-0
చేరు నెను నూనె గానుగ బా 1-కి	రు	125	మిను నూనె 120	
అముదము నూనె బా 1 కి		రు	122-0-0	125-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి		రు	138-0-0	136-8-0
కూరపసుపు		రు		105-0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి	రు	98-0-0	119-0-0	
గుంటూరుపాముకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు	50, 55		
కాళహస్తీ పాముకట్టు			రు 70, 75	
తెల్లము బా 1-కి		రు	48-0-0	52-8-0
చింతపండు పొత్తివి బా 1-కి		రు	88-8-0	42-0-0
" క్రొత్తవి బా 1-కి		రు	52-8-0	59-8-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి		రు	85-0-0	86-0-0
చదరం			86-0-0	87-0-0
రత్నండు			86-0-0	87-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 రులంకు		రు	92-0-0	
బంగారము, రులము 1-కి		రు	26-8-0	
నవరము 1-కి		రు	17-1-0	
ఇత్తడి బా 1కి		రు	825-0-0	
రాగి డిటా		రు	850-0-0	

(7) రంగులు

సింహంమార్పు 20 డిక్రీలు అందకు పిపా		రు	95-0-0	
డిటా 16 డిటా		రు	80-0-0	
తోట్టి క్రిష్ణడు 20 డిక్రీలు		రు	100-0-0	

కృష్ణవేణి సింహాధరలు

ఒక పొట్టును మీకు నచ్చిన సిరా 2 అవున్సులు అగును.
ఒక అడాపూర పంట నమూనా కెప్పించి చూడండి.
వ్యాపార ధరలకు వ్రాయండి.

స్తూడెంట్సు & జనరల్ స్టోర్సు,
నాటుపిల్ల యార్ కోవిలపీథి, మదరాసు.

"తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము"

మీరు ఇల్లుకడలకనే తెలుగు సాహిత్యంను నేర్చుకొని
భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "ప్రోత్సా
హము నిమిత్త మనాల్గి పంపించండి!"

(18) ఇక ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

వక్రసీసతన రక్తమయోక్తి వర్ణితము తోగ్గజ్ఞులు
చూచి కేరన్నీక గాంచినది ధర 1-10-0
ఇండియా సిటోహనందు ఎచ్చటికైనా తపాలాఖర్చు
శీతముగా పంపించును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

దేశీయ వార్తలు

అఖిల భారత ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘము

కలకత్తాలో జరిగిన కడపటిసభ వివరములు

గంగానది గొప్ప వటద

మురాదాబాదులో ప్రజలు చాలా ఆపదలో నుండుట

లాయడు జార్జి ప్రసంగము

అలహాబాదు సభ - రంగయ్యగారి తీమాకానాథేభు ప్రకాశంగారి తంలివార్త-స్టేటు కౌన్సిలులో చర్చ

పంజాబు అకాలీల ఆరెస్టులు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము - ప్రబంధక సంఘమువారి ప్రకటనము - గొప్పగలభా

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రంపపిత్తూరి

ప్రభుత్వ ప్రకటనము - విలేజుల వార్తలు

ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు గారు

ఆరోగ్యము బాగుపడుచుండుట - కడలూరు తంలివార్త

లాయడు జార్జి గారి ప్రసంగము

అలహాబాదు మిలితరీయల సభ

జాతీయవాదుల విజృంభణము

స. ఎన్. రంగయ్యగారి పత్పత్తాపము

అలహాబాదు మేయోహాలులో జరిగిన మిలితరీయల సభలో అసహాయవాదులకు భృత్యులైనాగా నుండేను. మిలితరీయలు బలపాదించిన తీర్మానమునకు భృత్యులూ సైన్యాగారు సహకరింపబడింది. దాని సభ్యులు నిరాకరించినారు. అది ఆరెస్టు చేయబడింది. అసహాయవాదులూ అరెస్టు చేయబడింది. అభ్యుత్థులను మరల అరెస్టు చేసి (మిలితరీయల) సభను వదిలిపోయిరి. అప్పుడాసభకు సీ. ఎన్. రంగయ్యగారి సభ్యులుగా నియోజించిరి. పిమ్మట భృత్యులూ సైన్యాగారి తీర్మాన మురాయిపడెను. అసహాయవాదులకు భృత్యుల ముసింబుకొనెను. వారల్లు చేయుట అనుచు మిలిటరీ క్రియలకు బంకుటూ ప్రకాశంగారిని తంలివార్త నంపిరి. దానిని అరెస్టు చేయించు అలహాబాదు యిండిపెండె. టు ప్రతి పాఠ్యమునకు విద్యార్థులను ప్రధాన వ్యాసమున ప్రకటింపెను. దేమోత్రులు త్రుతగూడ నలులే ప్రకాశంగారిని నిరసించెను. పిమ్మట రంగయ్యగారు రావిమయమున తమ అనుకామమును తెలుపుచు అలహాబాదు లిడపట్టె కిలాల లేఖ వ్రాసిరి. మేయోహాలులో జరిగిన సభలో అ. హా.య.వాదులకు మాకు జరిగిన విషయమునకు మమ్మల్లినందించు చాలకుండు ప్రభుత్వమును యికిరమిత్తులను చూడ నాకు లేఖలు వ్రాయుచున్నాము. ఆ గొప్ప విషయము నామట్టుకు ఆరెస్టు తావమున కరమును సంకరావకరమునై యున్నది. నేను కారాగృహమున కేగి అచట నొక వర్సినము తివర్త్యము జరుపుటకు పూర్వము నాకెట్టి విషయము బాగు యింతకంటెను గొప్పవిషయమును నానూడ చాల కలిగినది. ఇక నెట్టి విషయముల కావలకుండ నన్ను కాపాడుచునీ సర్వస్వముని ప్రార్థించి నేను కారాగృహమును వీడితిని. మానములను మానవునకు లభించు బలముతో దేశ సేవ చేయవలెనని భావించితిని. ఏరాజీయకుతోగూడ నెట్టి సంఘర్షణమునకు నుండంగ కాంతిముగ దేశ సేవ చేయవలెనని. నే నెట్లాకాచి తను రాజీయములకు లోబడక క్రింది మెట్టుకే నన్ను దిగ బాగుచున్నట్లు నేనిపుడు ప్రార్థించితిని. ఆనాడు మేయోహాలులో జరుపుకొన్న తావంతరించిన కలగిరి తెలునివిందను తల టుగిని నాదేశీయుల (మిలితరీయల) సంఖ్య మిక్కిలి కొద్దిగానుండినను నేను వెనుకకు వెళ్ళక పూర్వ తావముతోను ఆరెస్టుతోను అట్టహాసముతోను వారి నెదిరింపగడంపితిని. ఇట్టి విషయముగూడ వార్తలెవరికి ఆలంబించుట నాకెట్టి అర్హతగూడ వాటికిందెను. దుస్సహాయున నాదేశీయ నాకెట్టి భావమునందు నాదెట్లు నా ప్రసంగమున అకకుడనై నెల్లడించితిని. కార్యభారము మహాత్ములకు మగుటచేతదను

గణముగ మిలితరీయలగూడ మహాత్ములకు త్యాగము నొనర్చు నట్టియు మహాత్ములతో సన్నద్ధులగునట్టియు దిన మెప్పుడు వచ్చునోదా యాత్మకూరి అని ఎన్నియోసంకాశకములకు ఆకాభింగములు కలుగుచున్ననుగూడ నేనానాడు విజనమున చాల చి. తిల్లికమాటగూడ నిజమే.

మేయోహాలులో నట్టి శుభదిన బాల భాగ్యులొదయము నకు నేను అనుకూలపరి స్థితి కల్పించితిని నాకెట్లు. వెనుకటి పాటికాదము మరల నన్ను నేనెంచినది ఇదివరకే ప్రజల మన్ననను గోల్పోయిన మిలితరీయల మరల నా భావముతో నిరసించుటలో నేనుగూడ చేరితిని. మిలితరీయలు ప్రత్యేకముగ నొకటిమీటింగ సభను జరుపుకొనిరి. అప్పుడతరమున కలిగింపవలెనని నా అభిప్రాయమును తెలిపి అంతటితో నేనేల తప్పిపోయి మిన్నకుండ నూడెను? అందుకు గూడ వారరకాశ మియ్యోహాలో నెన్నడగ నలునుండి కడలిపోయి నేను నేరొక సభ కల జరుపగూడదని? కేరీ కేసులగు నైదుగారు నుడిచి నట్లు అభినవ వాగరకతకు చేరిన సారాయిడెలెనే రాజీయములు నాకు చాల నున్నాదకరములయ్యెను. ఆ అలవడిలో నాకు వివేచనకాశ మే కలుగ నీ అలవడి సంతతి అవేకము కలిగినది. నేను ఒక కర్మరము రావనంతుందిముగ ప్రార్థన చేసినప్పటికి పిమ్మట పరిత్ర సరయూ నవీ తిరమున కేగి యి క నేను. రాజీయములను పునీతములుగ నొనర్చుకలెను. తేను వారిని త్యజంపవలె నని నిశ్చయించితిని. మేయోహాలులో నట్టి సంఖ్యభరవిషయములను జరుపుట రాజీయముల పునీతము నొనర్చుటయేనా? విద్యంతుగా నెట్టివ్యూల నొనర్చు ప్రజలత్రేంస అధిముగ చేకూరునో అట్టివ్యూలనే నేను భరతఖండమున నొనర్చుటకు సంసిద్ధుడనై నాకెట్లుగను ప్రాధమునకు లాంగిపోలేనా? భరతఖండ మిక్కిల విద్యంతు భద్రతని త్యజంపవలెను. ఈ భారత జాతీయవాది సోదర దేశీయుడను కలిగియుంటి భావమునై కత్త్రు ప్రయోగ మొనర్చునట్టి భూమిమధ్యన పాలు గాకుండ సర్వస్వము భరతఖండమున కాపాడుగా.

నేను మరల ముందకును నేనుకుమరి నన్ను వందలించుకొంటిని. నేను బుద్ధిహీనులతో నభ్యసించిన పాశ్చాత్య విద్యావిధానము కలన నాకల నడిన హానికర పాశ్చాత్య రాజకీయ కంత్రియాలను నేను వదిలించునో రాజకీయములను వదిలించునో నేను వాదానము చేసెదను. హిమాలయ పర్వతములకు నొక ఆశ్రయము కొరకు నేనపుడే ఆర్యవంశమును ప్రార్థించితిని. మేయోహాలు విద్యులనుగూర్చి ఒకదిన మంత్రుల సంతప్త దిత్తుడనై చింతించియే ముందకును నేనుకుండుటకు నిశ్చయించితిని. మీరు ముందకును నేనుకుండుట నాదేశీయ సోదరులనుగూడ వేడెదను. నను తీమిపుడెని నా మిలితరీయ సోదరులను ప్రార్థించెదను. నావలెనే దేశమాతను సర్వస్వతో నానాధింపు నాదేశీయ సోదరుల లగమిలితరీయలకు మహాభయము కలిగించుటకు నాకేమి స్వతంత్రముకలదు? "మిలితరీయలకు మహాభయము కలుగలేదు" అని గాంధీ సహాయుడు కడపటి అదేశమునొసరి కారాగృహమున కేగెను. నేనాపత్రికాదేశము నిరసించుచు మాడలేదు. ఇప్పుడు యంగు యిండియా ప్రతిక వెనుకటిసంవికలను ఒకవర్సినము సం

కలిగియున్నా బాగ్యులతో కత్త్రో చదువుచున్నాను. మిలితరీయల మనశ్శాంతికి భంగము కలిగించినందులకు నేను బహిరంగముగ తీమాపణనొసంగగోరెదను.

మేయోహాలు సభను యొక్కచిన ప్రధానపునపునకు ప్రత్యేకముగ నొక తీమాపణ లేఖను వ్రాసితినిగాని అంతటితో నాకు తృప్తికలుగనందున నీటిమీరలోలేఖను వ్రాసితిని. కారాగృహవాసము నన్ను సిగ్గుచాటినవానిగా చేసినందులకు మూతము నేను కంత్రించుచున్నాను. నాదేశీయులకు తీమాపణ చేపట్టటలో నేనెంతమాత్రమును సిగ్గుపడెను. నేను ప్రభుత్వమునట్లు అసహాయవాదము న కలంబించితిని. అట్టిదికాదు నాకు ననుకూలించి నందులకు నే నెంతమాత్రముతో సంకల్పించుచున్నాను. ఆ ప్రభుత్వమునకు తీమాపణ చేసి కిత్తీయమునకు నే నెంతమాత్రము సంకల్పించెను. మేయోహాలులో దయాపూరితమైన నేను నెలంగింపవలెనని నా కెట్టికీమును కలుగనవకాశములేదు. మిలితరీయల నన్ను గూర్చి యభిప్రాయముడి. దుగభిప్రాయకుడుకు కారణములదు. ఈ అసహాయాద్యమున నేను సత్యమును దై నము చేకరమునొచ్చియున్నాను. గాన నాదేశీయులకు మిలితరీయలకు నొప్పించినందులకు సత్య దై నమును సాక్షిగా వారికితీమాపణనొచ్చుచున్నాను. జనశత్యాధి క్యతచే మామటకు క్రాంత్యమే నీవంతక్రాంత్యము. అట్టి క్రాంత్యమును మాపినందులకే నేను వారి తీమాపణను కోరుచున్నాను. వారు నన్ను తీమింతుని యానెంచెదను. నేనువోరనవలె నా విజయమును లోన నిమిడించుకొనవలెను. అని రంగయ్యగారు లిడపట్టె ప్రతిక వ్రాసిరి.

ఇండిపెండెంటు పత్రికకు ప్రకాశంగారుపంపిన తంలి వార్త

వరసాపురమునుండి శ్రీముతే టంగుటూరి ప్రకాశంగారు అలహాబాదు యిండిపెండెంటు పత్రికకు నిన్ను (1-వ కేసీ) యిటులు తంలివార్తనంపిరి. "అలహాబాదు మేయోహాలు సభను గూర్చి నేను పంపినతంలివార్త మై మీరు ప్రకటింప విషయమును మాచితిని. అవిషయమున మిక్కిలి గొప్ప వ్యాసమున తెన్నుకు తమ అభిప్రాయమును ప్రకటింప కలంప నప్పుడు నా కంటి ఆ బుడగు చేకసేవకుడు తన అభిప్రాయమును ప్రకటింప గూడదను మీ సిద్ధాంతము నేను గీటుననుచున్నాను. నేకసంబంధము లగువిషయములనుగూర్చి అభిప్రాయములను తెలుపుటకు మహాత్ముని వ్యాసమునకున్న అధికారములేదు నీవతముడగు దేశ సేవకుడు గూడ ఎలదనియో నే నెట్టికీని యిప్పటికినిగూడ నమ్ముచున్నాను. నేనొక దర్బారు వాయుకుడనని ఎన్నడును చెప్పకొనలేదు. నేనాతంలివార్త సంపుటలో వాయుకత్వమును ప్రకటించుకొనుట వాయుదేశీ మెంతమాత్రమును కాదు. నేనొక అబ్బుడనగు చేకసేకుడ నగుటచే అది వాచిధియని నమ్మి నే నాతంలి నెపితిగిని నామితుల ఎడల నవచర్య సులుపు నుడేము నాకు కొంచెమైనలేదు. వారు దాని నవచర్యగా కలంబువో నిర్వివాదముగ వాటితిని రద్దుచుండుకొని వారి తీమాపణను గోరుటకు నేను కొంచెమైన సంకల్పించెను. పూజనీయు డగు నామిత్రుడు రంగయ్యగారు లిడపట్టె ప్రతిక వ్రాసినలేఖ 30 వ కేసీని సర్వరాజ్య పత్రికలో గూడ ప్రకటింపబడినది. దాని కలన నాతీమాపణకే అనవరము లేకుండవలెయనది. సమయానుకూలము ధారాళముగ రంగయ్యగారు పత్పత్తాపమున కెల్లడించుచు నా లేఖను ప్రకటింపుటచే అసహాయాద్యము విఖ్యాతి ప్రకలుపుయ్యెను. దేశహితముగూడ నేకూరెను. మీరు మీ ప్రధాన వ్యాసమున నావై మోపిన నెపముల కన్నిటికిని రంగయ్యగూరే ప్రత్యుత్తర మిచ్చియున్నాడు. నాచర్య యుచియని గూడ సమర్థింపబడినది మీ రిదివరకు నిక్కురుణము మీ ప్రధాన వ్యాసమున నావై మోపిన ఉద్దేశభరితము తారతమ్యపరిజ్ఞాన రహితము మున్నగువిధల నన్నిటిని యిపుడైన వయతో రద్దుచరెదరా?

భారత శాసనసభలో చర్చ

ఈ సెప్టెంబరు నెల 7 వ తేదీన స్టేటు కౌన్సిలులో ప్రధాన మంత్రి ప్రసంగమును గూర్చి చర్చ జరుగును. నేతూగారి తీర్మానముకు కాలాతిత మైనందున దానికి చుర్రటి ఆక్షేపణయు లేకున్నను దానిని సంగీకరింపవలెనని. కలుగారు తమ తీర్మానము నుపపాదించెదరు. అని సిమ్లా ఉద్యోగులు ప్రకటించిరి.

శబ్దకౌముది

శబ్దకౌముది నిముడల చిన్ననిపుండు ప్రతి 1-కి యు 10-రం కాలనేమి - తియ్యోనవల. క్రొత్తది ప్రతి 1-కి 10-రం రంగ రాయవిజయము ,, ,, ప్రతి 1-కి 10-రం వివిక తపాలు ఖర్చు నేలు. వలయువారు:- యన్. రంగాచార్యులు, మాంబలజము - నైదామెట్లు అని వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

పంజాబు అకాలీల ఆరెసులు

గొప్పగలభా

31 క తేది వధ్యాన్నము 2 గంటలకు 200 మంది అకాలీలు అమృతసరునుండి గురజాగురు బయలుదేరిరి. అకాలీలు మొదటిసారికి యగు అజనాలా వంటి యొద్దకు వెళ్ళగానే దీక్షామీమాసమును పోలీసు సాఫర్సుంటును పోలీసు డి. వి. జి యను అకాలీలను వెనుకకు పోమ్మడగా అకాలీలు వెనుకకు వచ్చి ఎదుట మార్గము నిలిపి పోలీసు దళమును చూచుకొని పోలీసు ప్రయత్నింపగా జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఇచ్చిన సెలవేసుటకు పోలీసు లాటిలలో కొట్టిరి. కామండి అకాలీలు క్రింద పడిపోయిరి. 19 మంది గాయములు తగిలెను. కొంత ఆక్రమణమునకు వచ్చెను గాని వారు మిన్నకుదు యుండిరి. వెంటనే అకాలీలను మోటారు బండ్లలో తీసికొని పోయిరి తెలిసినది. ఆ బండ్లకు ప్రబంధక సంఘమువారి వంటియుండును.

గురజాగురులో నీతి అటాకేయమైనది. నిడివిడిగ కొంతకాలం అకాలీలు మాత్రము కల్గి నచ్చుచున్నార గాని గుంపుల నవటికి రానిచ్చుటలేదు. కొద్దికంటి వచ్చినచో వారిని వెంటనే తరిమివేయుచున్నారు.

పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

గురజాగురు గురుద్వారము అజనాలా తాలూకాలో నున్నది. అగురుద్వారమును అకాలీలు 1921 ఆగష్టులో వశపరచుకొనిరి. మహాంత యిల్లును భూములును మహాంత పేరనే నిల్పుచు వేయబడియన అది మాత్రము మహాంత సుందరదాసుగారి స్వాధీనమందేయున్నది. 1922 ఆగష్టు నెలలో గురుద్వారమునందున్న గురు అకాలీలు గురుద్వారము నంటకాల ఉపయోగము నిమిత్తము ప్రబంధక సంఘమువారి అజ్ఞానుసారము గురుద్వారము భూములలో నొక చెట్టును నరికిరి. తనచెట్టును అకాలీలు దొంగిలించిరిని మహాంత సుందరదాసు గారు పోలీసులకు తెలిసిరి. ఆగష్టు 9 వ తేదీ 5 గురు అకాలీలకు అరెస్టుచేసి కేసుచేయగా వారికి యెరి నెలలు కఠినశిక్ష యను జూర్యవాదమున వేయబడెను. ఆగష్టు 22 వ తేదీని అమావాస్య మాది ఉత్సవమునకు వచ్చిన అకాలీలలో కొందరు సంఘమువారి సలహా ప్రకారము కొన్ని చెట్లను నరికిరి. మరల మహాంత జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు తెలుపగా మహాంతపాత్రుల ప్రాణమును కాపాడుటకు కొంత పోలీసుదళము నరికి గురజాగురుకు పంపెను. 28-24 తేదీలనుగూడ అకాలీలు చెట్లను నరికిరి. గూడదనిన మానలేదు. గాన పోలీసులు 110 మందిని అరెస్టుచేసి దొంగిలించు అక్రమప్రవేశము చేసిరిని కేసుచేసిరి. ఇక్కడో ప్రబంధక సంఘమువారు అకాలీల సహాయమున కొరగా చాలమంది అకాలీలు గురజాగురుకు వచ్చిరి. 25 వ తేదీ వధ్యాన్నము అకాలీలు పోలీసులవై గాల్గువేసిరి. పోలీసులు వారిని తరిమివేసిరి. అపుడను దినమున అమృతసరులో అకాలీభిక్షువులకు ఉదయము సాగుంజాలమును సభలు జరిగెను. ప్రబంధక సంఘమువారు లాసభలకు వచ్చిరి. నీక్కులు గురజాగురులో ఉద్యోగుల నెదిరింపవలెనని అసిభిక్షుత్రి ప్రసంగములు చేయబడెను. అందువలన ప్రబంధక సంఘ ప్రధానోద్యోగుల వైపున సభ్యులవైన మండలాధ్యోగులు చర్యచేసిరి. అప్పుడు డిప్యూటీ సర్కారు బహదరు మహాతమునింగారిని మరి 7 గురిని 26 వ తేదీని అరెస్టు చేసిరి. 25 వ తేదీని నాయకత్వము వహించి అకాలీలకు గురజాగురుకు తీసికొని వెళ్ళిండుటకు వేయసింగ (పట్టా-లాహూరుజిల్లా) గారినిగూడ వారంటు పంపిరి. 27 వ తేదీని కేసునింగారు స్వయముగ అమృతసరుకు వచ్చి పోలీసులకు లొంగిరి. 26, 27, 28 తేదీలలో గురజాగురులో అతీతిమండెను. 31 వేలమంది అచట చేరిరి. వారిలో కొందరు మహాంతభూములలోకి వెళ్ళుచుండిరి. పోలీసులు వారిని తరముచుండిరి.

పోలీసులు చాల దౌర్జన్యములు చేయుచున్నారని అతి కఠోరముల ప్రతిఘటన. అట్టి దురాచరములు పోలీసులు చేసికొంటు దొంగతనమువారికి తెలుపబడలేదు. అకాలీలు కావలెనని ముందుకు పోవుచుండుట చే ప్రతిఘటనలు పోలీసులు బలిమి చే వారిని బలిమివేయవలసి వచ్చినదిగాని పోలీసులు దౌర్జన్యముల కొనసాగిరనుట కారణము లేదు. అకాలీల పరిమితముగ అమృతసరుకుండుటకు వచ్చుచుండుటలకు ఉద్యోగుల కది చాల అలబడి కలిగిండుటలకు అకాలీలను ముందుకు రాని యటం దని నిరధించుటకు రానులలో పోలీసు దళము బంపబడెను. టైలలో వచ్చువారినిగూడ వెనుకకు పంపివేయుట కేర్పాటులు చేయుచుండెను. అట్లు నిరధించబడినవారి చాలమంది కొంతముగా వెనుకకు పోయిరి. 31 వ తేదీని కొందరు తారన

నండి బయలుదేరి పోలీసు దళమును చిల్చుకొని ముందుకు పోయి గా పోలీసులు బయలుదేరి వారిని తరిమివేసిరి. అకాలీలలో 18 గురికి దెబ్బలు తగిలెను. అసామంతములు కావని తెలియుచున్నది. అపుడంతల తిక్క కదలిక ముగిసినందున గాని వారిమీదను నేయలేదు. ఇపుడు గురజాగురులో సుమారు 10.0 మంది మాత్రమున్నారు. గురజాగురు చుట్టుప్రక్క గ్రామముల గురుద్వారముగా నుండిన గురుద్వారముల కనుస్వను పరిష్కరింపుటకు దొంగతనమువారు కొత్తకట్ట మును ప్రాయించుచున్నారు. వారి సమయింపగోరును ఇండియా దొంగతనమునకు పంపెదరు.

గురుద్వారాసంఘమువారి ప్రకటనము

కొంతకాలం గురుద్వారాసంఘము సంఘకార్యదర్శిపిందూ పరికరములు అమృతసరునుండి ఆగష్టు 25 వ తేదీని రావెను. "25 వ తేదీని క్రవానమునాడు చాలమంది గురజాగురుకు వచ్చిరి. గురుద్వారమున సభ చేయుటకు తావు లేనందున తోటలో సభ (దివాను) చేయవలసివచ్చినది. 22 వ తేదీ అమావాస్యవాడు గూడ తోటలోనే సెలవసభ జరిగినది. ఇట్లు బయటకు కొత్తగాదు. గురుగంధ పాహాయితు పరిశ్రమంధమును ఉపేక్షింపు తో తోటలోనే తీసికొనివెళ్ళగానే పోలీసులదొంగిలెట్టిగాని పోలీసులతో వారి కడుగునిలిచి తోటలో సభ చేయుటకు దీక్షామీమాసముకు త్రిపుత్రులవని చెప్పెను. అతడు గురుద్వారమునకు చెందిన అచట నిడివరకు మామూలుగా సభలనుగురునే యుండిను. ఈకత్తనపు వింతగా నుండిను. టైటి గారి మోటారులోనే అతని ఆరువరుడును యిద్దరు అకాలీలును ప్రబంధక సంఘము వారిని కమిషనరును అడిగి తెలిసికొనుటకు అమృతసరుకు బయలుదేరిరి. అంతట గురుగంధపాహాయితుగూడ నన్ను 30.40 మంది అకాలీలు అపరిశ్రమంధమును చెట్టునెడకు కొంతమందిను తీసికొని పోయిరి. వారివై టైటి గారు గురజాగురు వెదలగొట్టుచు పోలీసుల కాళ్ళపించెను. పోలీసులు కొందరిని కొట్టి గెంటి చేసిరి.

25 వ తేదీని గూడ పోలీసులు కొందరిని కొట్టికొనుచు 26 వ తేదీని డాక్టరులకు పోట్రిగానరులును గూడ వచ్చి యుండిరి. అనాడంతకుపూర్వము టైటి గారి సందర్శించిన వారు భాగులు కొందరు అకాలీలవై రాల్గువేసిరి. ఆగష్టు కొన్ని టైటి గారిని పోలీసులకును తగిలెను. కొద్దిగా ఒకరిద్దరు పోలీసులకు దెబ్బలుతగిలెను. పోలీసులు అందుకు తగిన ప్రతిక్రియచేసిరి.

మిచ్చట నేలను సర్కారు పోగునింగారును, యితరనేరకులను కిక్కివేసి సంఘమువారి అభిమానము టైటి గారి మోటారులో వచ్చి టైటి గారి దుర్భాగమువలన కలిగిన విషమస్థితిని చూపించిరి. ఎండలోనున్న పరిశ్రమంధమును నీడ నుంచు మని సర్కారు పోగునింగారును సంతతి (వాసి మహా సర్కారు పోగునింగారును) గ్రంథమును చెట్టునెడకు తీసికొని వెళ్ళిన దుక టైటి గారి కిట్టి దుర్భాగము కలిగినది. వారిద్దరిని అరెస్టుచేసిరి.

నేలను పోగునింగారు టైటి గారిలో మాటలాడగా అతడు తనవనూభానము చెప్పుతేపోయెను. అతడులో సభ జరిగిన రాష్ట్రద్రోహ ప్రమాదములు జరుగునని తలచిరి ననెను. అదివరకు సంవత్సరమునుండి పాతకాలనిమిత్తి మాతోటలో చెట్లను నరుకుచున్న పోలీసులకు సభ్యులకిర చెట్టెడని విషయమైనది. ఇపుడసాక్షుగా 5 గురికి ఎల అరెస్టుచేసి కేటించితిరక కారణము చెప్పితేక పోయెను. అచట 40 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి. కొందరికి బలమును దెబ్బలుగూడ తగిలెను. ఒకడు తీవ్రమయినదెబ్బలు తీసుకొనింధములకు భాయపడుటయు త్వరలో ప్రదర్శించుచును. అట్లు దెబ్బలు కొట్టి గెంటిచేయుచుండు అకాలీలలో కొక్కడనుగూడ పరిశ్రమంధమును వదిలిపోలేదు. అచట 1000 మంది అకాలీలు పోలీసుల దౌర్జన్యమును కనులారముచున్నను తోటనెలకు పోయిండ్రి కొంతముగా మాయమైరి గాని లోనికి రాలేదు.

గురుద్వారము సంఘమువారి వశమైన సంవత్సరమునుండియు ఆ తోటలోనిచెట్ల నే పాతకాలకు వాగుచున్నాడు నేడు కొత్తగా జరిగిన అక్రమ మేమియునులేదు. సభలు తరచుగ జరుగుచునే యున్నవి. 22 వ తేదీని కడపటిసభ జరిగినది అపుడంతట పోలీసులుగూడ మండిరి. గాన ఉద్యోగులే యాదురాగతములకు కారకులు. వార్యుచేయుట కేమికారణమో ఉద్యోగులే తెలుపవలెను. గురుద్వారాసంస్కరణమును అకాలీ ఉద్యమమును అడచివేయుటకే ఉద్యోగులెట్లు చేసియుండునని ప్రబంధక సంఘమువారు తలంచు చున్నారు.

వాదభావులు, సాధువులు పోలీసుల ఎత్తెట్లు చాలమంది అచట చేరియుండిరి ఇదివరకే తెలిపినది. అకాలీల అరెస్టు కాదుటకు ముందు సంఘమువారికి తమకేసులకు తెలిపి తెలుగా కల్గి అరెస్టుచున్నారు. వారు దౌర్జన్యము చేయమని ప్రమాణముచేసి వెళ్ళెదరు. 25 వ తేదీని అకాలీలు రాల్గు వేయలేదు. ఎవరో ద్రోహము చేసిరి. అందులకు కోపవశి సంఘమువారు దాన్యులుగారు.

వాదభావులు, సాధువులు పోలీసుల ఎత్తెట్లు చాలమంది అచట చేరియుండిరి ఇదివరకే తెలిపినది. అకాలీల అరెస్టు కాదుటకు ముందు సంఘమువారికి తమకేసులకు తెలిపి తెలుగా కల్గి అరెస్టుచున్నారు. వారు దౌర్జన్యము చేయమని ప్రమాణముచేసి వెళ్ళెదరు. 25 వ తేదీని అకాలీలు రాల్గు వేయలేదు. ఎవరో ద్రోహము చేసిరి. అందులకు కోపవశి సంఘమువారు దాన్యులుగారు.

వాదభావులు, సాధువులు పోలీసుల ఎత్తెట్లు చాలమంది అచట చేరియుండిరి ఇదివరకే తెలిపినది. అకాలీల అరెస్టు కాదుటకు ముందు సంఘమువారికి తమకేసులకు తెలిపి తెలుగా కల్గి అరెస్టుచున్నారు. వారు దౌర్జన్యము చేయమని ప్రమాణముచేసి వెళ్ళెదరు. 25 వ తేదీని అకాలీలు రాల్గు వేయలేదు. ఎవరో ద్రోహము చేసిరి. అందులకు కోపవశి సంఘమువారు దాన్యులుగారు.

విన్నవము

భద్రదు:—ఆంధ్ర దేశమునందు కలితీలేని భద్రదును తయారుచేయుచున్న వారందరును నారు నేయుచున్న భద్రదుబట్టలవివరమును వ్యాపారపు ధర:ను ఈ క్రింది చిరునామాకు నెంటుచే వెలుప వేపుచున్నాను వీలైనవారు ధరలతో సమానాలను గూడ బట్టలు ప్రయోజనకరము. ఇతర రాష్ట్రములందును నాంధ్ర రాష్ట్రమునందును గల వర్తకులకును విశేషంలకును నాంధ్ర దేశపు భద్రదు రకములను వెలును వివరములను వెలుపుట కీ ప్రార్థనను చేయుచున్నాను. కా. నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రదేశ భద్రదు కాభివృద్ధి, 7, కింబు వెట్టినిగి, మదరాసు.

అఖిలభారతాజ్ఞాపంఘన విచారణ సంఘము

కలకత్తాలో సభ జరుగుట విన్నవ (2 వ తేదీని) ఉదయము 9 మొదలు 12 వరకును మధ్యాహ్నము 3 మొదలు 7 వరకును సభ జరిగినది. మరల నెలైంబు 15 ప్రాంతమున బొంబాయిలో సమావేశమై అచట 6 పోర్టు నామోదించుటకు తీర్మానించిరి. ఈ కారణము వలన తేదీని కొంతగా స్థాయి సంఘ సభను యానెల 15 వ తేదీని జరుపవలెనైదు. కాన నెలదిన ములవరకు జరుపవలెనుటకు నూతనవియోజితాధ్యక్షుడును నేక బంధు చిత్రరంజనదాసుగారిని కోరుటకు సంఘమువారు విశ్వయించిరి. 1 వ తేదీ రాత్రి హాకికి, బ్యాంకు ఆఫ్ఫిసర్ గారు ధీర్ఘికి బయలుదేరిరి. సమావేశంబునవారికి సమావేశము చేయుటకు వి. జె. పటేలుగారు 2 వ తేదీని బయలుదేరి గయ వెళ్ళెదరు. 2 వ తేదీని కన్యా గుగ్గింబంగాన చెప్పివురికి పండిత నైహూ, నాయకు, పసిటుగారు అలహాబాదుకు వెళ్ళెదరు.

బి అమనుగారు శవాచార్యవసత్త్రము

మూలానానామనూదాతీ శవాచారిగార్ల తల్లిగారును బుద్ధులు నగు బి అమనుగారు శేషవదాంబు చేయుచు నేక సేవ నొచ్చుచున్నారు. ఆమె 25 వ్రాతకద్దరుబట్ట నెప్పుడును దిగర మంచుకొందురు. స్వగమనా వడకిన చూడతే ఆబట్ట నామెయే చేయించెను. వారి నెల్లప్పుడు చేతనుంచు కొనుట చేయికారణ వలన కేసు ముగిసిరి నైది. ఏదేలే నెలకు దైవాజ్ఞ యగునో తెలియదు. అపు డంతట వాగవనూమై కప్పుటకు భద్రదుబట్టకొక ఏడేబట్టలైన కప్పుడు కనుభయము చే నేసి కొత్త భద్రదుబట్ట నెల్లప్పుడు యిరి మంచుకొనుచుండునని అభిప్రాయపడితిరి.

పంజాబులో శిక్షలు కొంగ్రెసు ఉద్యోగులకు కఠినశిక్ష బంటిలా కొంగ్రెసుసంఘసభ్యులకు మహేంద్ర గోప సింగు, రతనచందుగార్లు అమృతసరులో చెరియించిరి కఠిన శిక్ష వేయబడిరి.

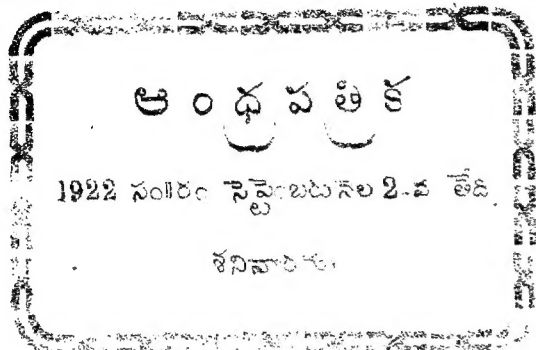
అత కూరి గోవిందాచారిగారు తేరోగ్యము బాగుపడుట కడలారు తంతివార్.

కడలారు చెజిచాలలో నున్న ఆత్మకూరి గోవిందాచారిగారు గారికి ఆరోగ్యమిప్పుడు వెనుకటికంటె బాగుగానున్నది వారి బంధువులకు తెలుపవలెనని వేడు మాకు కడలారునుండి తంతి వార్ల వచ్చినది.

మలయ న స్వ తే కి కత్తికట్టలు చాకులు కప్పు తా శి ము లు. ఆంధ్రసాదకులచే చేయబడినది. ప్రాత్యహింపును. వెంటనే ధరల క్యాటలాగుకు ప్రాయము. వి. వెంకటేశ్వర్లు సాండ్ కో ట్లర్లు అండ్ షాప్ షోర్స్ etc. మద్రాసు (గోవానెలలో) తెల్లగాఫ్ అగ్రెను: "ఇంద్రప్రస్థ" మద్రాసు.

చందాదారులకు నిజప్రతి

దుందుభి సంవత్సరాది సంచికలు తయారగుచున్నవి. కాగానే వారములో పి. పి. మూలముగా పంపగలము. చందాదారులు వ్రాయ నవసరము లేదు. అక్కర లేని చందాదారులు తమ చందా నెంబరు నుదాహరించుచు ఆ సంగతి తెలియజేయ గోరు చున్నాము. అనవసర మైన పి. పి. ఖర్చులు తప్పవు. సంపాదకుడు.

రంగయ్యరంగారి

ఉదారబుద్ధి

రాజకీయ దృక్పథమునం దెట్టిమార్పు గలుగుచున్నదో కనుగొనుటకు సి. యస్. రంగయ్యరంగారి లీడరుత్వక్రికకు ప్రాసిన శ్రేణిబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఇంతవరకు, సత్యమునకన్నను పక్షాభిమానమే ప్రధానమని ఎంచబడుచుండెను. పాశ్చాత్యరాజకీయదృక్పథము హిందూ దేశమునందును వ్యాపింప జొచ్చెను. గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయరంగమున బ్రవేశించి, ధర్మపాథాన్యమును నిరూపించెను. ఏసందర్భమున నయినను మానవుడు పౌరబద్ధవచ్చును. తప్పుద్రోవద్రొక్కనచ్చును. కాని తప్పుచు గ్రహించిన పిమ్మట, దాని నంగీకరించుట ధర్మము. అందుకు విచారమును జూపుట యగత్యము. అంతయగాని తా బట్టిన కుండేటికి మూడే కాళ్లని పెనగులాడుట యధర్మము. అట్టి యధర్మమును గాంధీమహాత్ముడు సహింపడు. గాంధీమహాత్ముడు తన తప్పిదమును గ్రహించిన, వెంటనే పశ్చాత్తాపము జూపును. దానిని సవరించుకొని వేరొకమార్గము ద్రొక్కును. ప్రభుత్వమువారు గూడ కంటికిద్రవమువలెగనుపించెడి తమలోపములను గ్రహించినపుడయినను, వాని నంగీకరించి విచారము జూపి సవరించుకొనుటకు మాగుగ, ప్రతిష్ఠను పట్టుకొనియుండుటచే, దేశపరిస్థితులు విషమమయినవి. మహాత్మునిమార్గమును ప్రభుత్వమువారు ననుసరించియున్నచో, హైందవసమస్య యీసరికే పరిష్కార మయ్యెడిది. అకాంతి దోలగిపోయెడిది. అలహాబాదునందు, లాయడుజార్జి గార్చిప్రసంగమునకు అసమ్మతి చెలుపుటకు మితవాదులు సమావేశపరచిన సభలో, రంగయ్యరంగారి తీర్మానమును ఉపపాదించుటకు అధ్యక్షుడు డంగీకార మొసగక బోయెను. ఈ తీర్మానమునందు లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగమునకు వందనములర్పింపబడెను. అసమ్మతి చెలిపెడిసభలో నీ తీర్మానమునకు తావు లేదని అధ్యక్షుడు పలికెను. కాని, లాయడు జార్జి గారి ప్రసంగమునుగూర్చి విచారించుటకుమాత్రమే సభ గూడియుండెనని రంగయ్యరంగారి ప్రభుత్వము సూచించి అధ్యక్షునినిర్ణయము నంగీకరింప మనిరి. అంతట అధ్యక్షుడును మరొకందరు మితవాదులును సభను విడిచి లేచిపోయిరి. వేరొక అధ్యక్షునిక్రింద సభ సాగింపబడెను. రంగయ్యరంగారి తీర్మానము సభాసదులచే నంగీకరింపబడెను. రంగయ్యరంగారిచర్య టెన్నికల్గ సరియైనదా లేదాయనునది ప్రశ్న

గాదు. మితవాదులమనస్సును అనవసరముగ సంకోభపెట్టినటుల, రంగయ్యరంగారికి పిమ్మట దోచెను. సభలో గలిగెడివిజయములు లెక్కగావు. ధర్మమునకెంతవరకు భంగముకలిగె ననునది యే ప్రశ్న. ప్రజలగౌరవము నిదివరకే గోల్పోయిన మితవాదులను ఇంకను అనమానించుట తప్పని రంగయ్యరంగారిహృదయమునకు తట్టెను. తమ యభిప్రాయములను తెలుపుటతో తాము ఓల తృప్తి నొందలేదు, తమకు సభలోమాటలాడుట కవకాశ మిచ్చినను అక్కడనుండి వెడలిపోయి వేరొకసభ నేల జరుప మయితిమి, అని రంగయ్యరంగారి ప్రశ్నించుకొనిరి. తమచర్య సంభాష్యముగ లేదని యు, మహాత్ముని యుపదేశమునకు భిన్నముగ నున్న దనియు రంగయ్యరంగారు భావించినపుడు, వారు తమకాణవేడుటయే ధర్మము. రంగయ్యరంగారు ఇటీవలనే కారాగృహమునుండి వెలుపలకు వచ్చిరి. అధికారవర్గమునకు వారు తమకాపణ నెసగక శిక్ష ననుభవించియుండిరి. కాని ప్రజలలో నొకభాగ మగు మితవాదులమనములకు నొప్పి గలిగించినందులకు మాత్రము, వారు తమకాపణ నొసగిరి. రాజకీయవ్యవహారములను ధర్మబద్ధముగ నొనర్చుటయే వానినిశ్చయము. ఈ నిశ్చయము కారాగృహమునందున్న సమయమున చేయబడెను. ఇప్పుడు మరల మహాత్ముని యుపదేశములను స్మరణకు దెచ్చుకొనిన పిమ్మట, వారి నిశ్చయము మరింత బలపడినది. నిరాకరణావలంబులు తమ విప్లవకర్తధర్మమును నిర్వహించుటలో ఎంతమాత్రమును వెనుదీయ నక్కరలేదు. కాని, సాధ్య మగు సంతకరకు ఇతరులమనములకు నొప్పి గలుగకుండ ప్రవర్తించుట ధర్మము. అందు ముఖ్యముగ, ప్రజలలో నన్నిపక్షములవారిలోను హృదయపూర్వక మగు వైకృత్యమును పెంపొందించుట, వారి ముఖ్య ధర్మము. సత్యమును, అహింసయు మహాత్ముని యుద్దమమునకు ప్రాణతుల్యము లగుటచే, అందు లకు ఎట్టి యవాంతరములు వాటిల్లినను వానిని తొలగించుట, అవశ్యకము. రంగయ్యరంగారు తమ ధర్మమును ప్రశంసార్హముగ నిర్వహించిరి. నిజమగు విజయము నిప్పుడు బడసిరి. మహాత్ముని మనోభావముల కనుగుణముగ నడచి ధన్యత గాంచిరి. లీడరుత్వక్రిక రంగయ్యరంగారి సద్భావమును గ్రహించుటకు మారుగ, వారిని నిరసింప దొడంగినది. రాజకీయవిషయములను ధర్మబద్ధముగ గావించు సంగతిని, న్యాయుండియా పత్రిక పరిహసించినది. రంగయ్యరంగారి మనోభావములను, ప్రాతవాసనలతో గూడుకొని యున్న న్యాయుండియా, లీడరుత్వక్రికలు గ్రహించుట దర్లభమయినను, మహాత్ముని యుపదేశరహస్యమును గ్రహించినవారి కవి విరుద్ధముగ గనుపింపవు. రాజకీయవ్యవహారములు ధర్మబద్ధముగ నుండవలె నని, చిత్తరంజనదాసు గారు ఉపదేశించియుండిరి. ప్రపంచ మీసత్యమును త్వరలో గమనింపకతీరదు. ఏలనప్రపంచాభ్యుదయము, ఈ సత్యము ననుసరించుటచేతనే చేకూరగలదు.

అకాలీ సిక్కులు

పంజాబు అధికారులు

అకాలీసిక్కు లనిన పంజాబు దొరతనము వారికి గట్టుకుండుటకు కారణము విశితమే. సిక్కుపవిత్రస్థలములయందు వారి మతవిధులు క్రమముగ నెరవేరుటకై అకాలీలు కృషి సలుపుచున్నారు. పవిత్రస్థలములపరిపాలనమును మంచి స్థితియందుంచుటకై వారు పాటుబడుచున్నారు.

వారియందు జనించిన ప్రబోధము కేవలము సాంఘికము మాత్రమే గాదు. సిక్కుసంఘక్షేమమును మాత్రమే వారు గోరుటలేదు. దేశక్షేమమును గూడ వారు గోరుచున్నారు. వారిదృష్టిని గాంధీమహాత్మునిచార్జన్యరహితసహాయ నిరాకరణ మార్గము ఆకర్షించినది. దేశమోక్షము అసాధ్యము నవలంబించుటచేతనే చేకూరు నని, వారికి పొడగట్టినది. అందుచే వారు మహాత్ముని మార్గమున కభిముఖులై పాటుబడుచున్నారు. సిక్కుల శౌర్యధైర్యము లుపలిమూసములు. అవి లోకప్రసిద్ధిగాంచినవి. కాని అహింసాపథమునందుగూడ వారిశక్తి వెల్లడి గావలసియున్నది. మహాత్ముని యుద్దమమునకు నుముఖులుగ నుండుటచే, అధికారుల కోపమునకు వారు గురి యయిరి. నిర్బంధములు వారిపై ప్రయోగింపబడ జొచ్చెను. అందుకు వారు చలించక, అహింసను విశవాదక, మిగుల ధైర్యముతో తమ ధర్మమును నిర్వహింప సాగిరి. కష్టము లధిక మయినకొలదిని, సానబెట్టిన మోక్షిక్యమువలె వారి గుణాతీతయము ప్రకాశింప జొచ్చెను. ఇటీవల వారిని కఠినపరీక్ష తదుర్కొని నటుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. సామ్యోనిరోధము నవలంబించి వారిలో పలువురు అరెస్టులకు లోనయినను, చార్జన్యమునకు బూనియుండలేదు. లాహూరు నగరమునందు పౌరసభ గూడి, అకాలీల ఇండ్రియ నిగ్రహమును అహింసానలంబనమును కొనియాడెను. అక్కడిస్థితిని గనుగొనుటకు పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు వెడలియుండిరి. పంజాబునకు ఇదివరకు తటస్థించిన కష్టసమయములందెల్ల పండిత మాలవ్యాగారు వెడలి, అక్కడివారికి హితమొసగి, వారికి పలువిధముల తోడ్పడుచుండిరి. ఈ మారును మాలవ్యాగారి సందర్శకము సిక్కులకు మనోధైర్యమును ప్రసాదించు నని నమ్మవచ్చును.

ప్రస్తుత విషమస్థితికి కారణము స్వల్పము. అకాలీల వ్యవహారములందు పంజాబు అధికారులు జోక్యము కలిగించుకొనవలసిన కారణము గనుపింపదు. గురువనమునందు అకాలీలుకట్టెలు గొట్టుకొని నందులకు, లేనిపోని గొడగోళమును అధికారులు జరిపిరి. శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధకకమిటీ వారు ప్రచురించినవిషయము జూచిన నిజసందర్భములు తెలియును. గురుద్వారాలో చోటుచాలక ఆవరణపుటోటలో మతసమావేశము జరిగెను. ఇటుల జరుగుట క్రొత్తగాదు. ఇంతకు పూర్వము అక్కడనే ఆగస్టు 22 తేదిన పోలీసువారియెదుటవెద్ద సభయొకటిజరిగియుండెను. గురుగ్రంథమును ఊరేగించుచు తోటలోనికి దీసికొనిపోవుచుండగ, బీటీలను పోలీసు అఫీసరు అడ్డుపడిసమావేశము జరుగగూడదనెను. తోట గురుద్వారాకు సంబంధించియుండగ, అటుల యాటంకపరుచుటకు పోలీసుఅఫీసరు కట్టి యధికారములేదు. గురుగ్రంథమునుతీసికొనిపోయెడి అకాలీలందరును దారుణముగ కొట్టబడి, తోటలో నుండి తరిమివేయబడిరి. అరెస్టులు కొన్ని జరిగెను. నలువదిమంది అకాలీలకు బలమగుదెబ్బలు తగిలెను. వారందరును నేల బడియుండిరి. ఇందుకు సంబంధించిన ఛామూపటములుగూడ త్వరలో ప్రచురింపబడు నని తెలియుచున్నది. ఈపోలీసుచార్జన్యమును వేయిమందిసిక్కులు వెలుపలనుండి చూచుచున్నను శాంతము వహించి యూరకుండిరి గాని, ఎట్టి ప్రతిక్రియను జరుపరయితి. గురుఉత్సవమునకు గావలసినకట్టెలను ఎప్పుడును గురువనమునుండియే దీసికొనుట యాచారమైయుండెను. ఇట్టి ఆచారమున్నను లేకున్నను, అధికారులు జోక్యము కలిగించుకొనవలసినయవసర మేమియులేదు. తగాదా యున్నచో

అది సివిలుతగాదా యగును. కట్టలు కొట్టినందులకు అరెస్టు జేయుటలో నేమి, మతసమావేశమును జరుగిసేయక ఆటంకపరుచుటలో నేమి, అధికారులే తగవును ముందుగ ప్రారంభించిరి. అకాలీయద్యమము నడగదొక్కటకే అధికారు లీవనికీబూని దని, శిరోమణి కమిటీవారు భావించుచున్నారు.

తమ మతాచారములలో అధికారులు జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు, అకాలీలు సమర్థింపరయిరి. అందుచే కట్టల గొట్టుకొనుటకు వారు వంతుల వెంబడి వెదలి అరెస్టు గాబడిరి. అరెస్టును వరించిన వారందరును అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగ నవలంబించి రనియు, పోలీసువారిపై రాళ్లు రువ్వినవారు వీరికి సంబంధించినందుండగ్గిం ద్రైవరో ననియు, శిరోమణిసంఘమువారు స్పష్టముగ చెలుపుచున్నారు. ఈ తీరున అరెస్టు గోరి వచ్చినవారు ఒక్క అమృత సరపు అకాలీలు మాత్రమే గాదు. ఇతర ప్రదేశములనుండి సయితము అకాలీలు అమృత సరమునకు వచ్చి యుండిరి. అమృతసరము నకు వచ్చెడి అకాలీలపై పోలీసువారు దౌర్జన్యము నవలంబించినటలు, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. అస్సాసియేటెడవెన్ను తంతివార్తలందు అకాలీలకు చెబ్బలు తగిలె నని తెలుపబడినది. పోలీసు వారు తమ లాటికట్టలను ప్రయోగించి రనియు, పలువురు భూమిపై వ్రాలి రనియు, పందొమ్మిది మందికి చెబ్బలు తగిలె ననియు వినరింపబడెను. పంజాబు ప్రభుత్వప్రకటనమును బట్టి సయితము, ఈ సంగతిని గ్రహింపవచ్చును. కట్టలకొరకు చెట్టు గొట్టినందులకు అధికారులు జోక్యము కలుగజేసి కొనినటులు, ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారు. పోలీసువారు అకాలీలపై దీసికొనిన చర్యలు పత్రికలలో తీవ్రముగ నిరసింపబడెననియు, పోలీసు హింసను గూర్చి అనేకకథలు వ్యాపించె ననియు, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచున్నను, తమ కావిషయమై సమాచార మేమియు దెలియలేదని తెలిపిరి. వారందువిషయమై ప్రజల నేల యడిగి కను గొనరయిరో తెలియదు. దేశమున వ్యాపించిన కథ యంతయు కట్టుకథ యని, ప్రభుత్వమువారు సరిపెట్టుకొనుట కడవిచిత్రము. అకాలీలపై పోలీసువారు బలప్రయోగము గావించి రని ప్రభుత్వమువారు రొప్పుకొనుచున్నారు. ఈ సంగతిని పోలీసువారే అంగీకరించరట.

ఈ బలప్రయోగము ఏరూపము దాల్చెనో ప్రభుత్వప్రకటనము సూచింపలేదు. అప్పటి యవ సరములకు దగిన బలముకన్న నెక్కుడుబలమును పోలీసువారు ప్రయోగించి రని నమ్ముటకు తమకు కారణము గనుపించలేదని ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. బలప్రయోగ మొంత యవసరమో, ఎంత కాదో కనుగొనుటకు ప్రమాణ మేదియో తెలియ కున్నది. ఇందునుబట్టి, శిరోమణిసంఘమువారు ప్రచురించిన వివరములకు ఆధారము గల దనుటకు సందియము లేదు. అకాలీలను కొందరకు 31-వ తేదీన పోలీసువారు బలవంతముగ చెదరగొట్టి రనియు, అకాలీలకు చెబ్బలుతగిలెననియు, ప్రభుత్వ ప్రకటనము సూచించుచున్నది. అకాలీలు నిరాయుధులు. అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగ నవలంబించుచున్నారు. అట్టి వారిపై బలప్రయోగము గావించుట, ఎంతయసభ్యమో యూహింపవచ్చును. మహాత్ముని ఆదేశమును నిర్వహించి, అకాలీలు హిందూ దేశప్రశంసకు పాత్ర లగుచున్నారు. దేశమునందు దౌర్జన్యరాహిత్యము ప్రజల మనసులలో నాటుకొనెననుట నిశ్చయము. ఎదుర్కొనవలసిన కష్టము లధిక మయిన కొలదియు, అహింసకు బల మధిక

మగును. గమ్యస్థానము జేతువరకు అహింసాధర్మమును ప్రజల లీరితిన కొనసాగించుచో, లోకమునకు మహాపాపకారము జేయ గలుగుదురు.

ప్రాతూరు పారిశ్రామికపు ప్రాజెక్టును విడనాడుట

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు గుంటూరుమండలమునందు ప్రాతూరు ప్రాజెక్టును నెలకొల్పదలచి, అందువిషయమై చాలకాలమునుండియు యోచించుచుండెడి. పరిశ్రమల డైరెక్టరు వ్యవసాయముల డైరెక్టరుగార్ల యభిప్రాయము నీ విషయమై గనుగొనిన పిమ్మట, తామీ ప్రాజెక్టును విడనాడితి మని ప్రభుత్వమువారిపున ప్రకటించుచున్నారు. ఇర్రిగేషను ప్రాజెక్టుల గూర్చి యోచించుటయే యరుదు. వానిని నెలకొల్పుట అంతకన్న నరుదు. ప్రాతూరు ప్రాజెక్టు చరిత్ర నేడందిన ప్రభుత్వప్రకటనము చదివిన తెలియును. గుంటూరు తేనాలి తాలూకాలలో కొన్ని గ్రామముల రయితులకు వరిసాగునిమిత్తము నీటి సప్లయ జేయుటకు ప్రాతూరువద్ద నెకపంపిగుట్టవనున కట్టించు విషయమును ప్రభుత్వమువారు రాలోచించిరి. ఈ ప్రాజెక్టు 10768 ఎకరములకు బనికీవచ్చును. 1919-వ సంవత్సరమునందు వ్యవసాయపు డైరెక్టరుగారు తోటపంటల సాగుకు మాత్రము నీటి సప్లయ జేయుచో బాగుండు నని సూచించిరి. వరి సాగును దీనిక్రింద అసలే జరుగనియగూడదని, వీరు గోరిరి. వరిసాగుకొరకు ఉద్దేశింపబడిన ప్రాజెక్టుక్రింద, వరిని అసలే సాగుజేయ నీయగూడదనుట, కడువిరుద్ధముగ దోషకమానదు. అయినను, దివిన్యా బోర్డువారు డైరెక్టరుగారి విచిత్రసూచన సంగీకరించిరి. ఈ భూములను పరీక్షించిన వ్యవసాయోద్యోగులు, చెఱకుపంట కివి పనికివచ్చుననియు, చెఱకుఫ్యాక్ట్ రీనిక్విడెట్టుట కనుకూలముగ నుండు ననియు, సలహా నిచ్చిరట. ఆ పిమ్మట ప్రాతూరు ప్రాజెక్టు నిర్విహణమును, తాతా ఇండస్ట్రీయల్ బ్యాంకువారు ఏర్పరచెడి పంచదార సంఘమువారికి బప్పగింతపెట్టుట కాలోచనజరిగెను. తామీ యీషనిని స్వయముగ నిర్వహింపవలయునో లేక తాతాసంఘమువారికి బప్పగింపవలయునో విచారించియభిప్రాయము చెలుపవలయునని తుదకు పరిశ్రమల డైరెక్టరు గారిని ప్రభుత్వమువారు గోరిరి. పరిశ్రమల డైరెక్టరుగ నున్న కాలను గారు యోచించి, ప్రభుత్వమువారిపనిని స్వయముగ నిర్వహించుటకు వీలుపడదనియు, తాతా కంపెనీ వారికి బప్పగింత పెట్టుటకును సాధ్యపడదనియు సూచించిరి. వ్యవసాయపు డైరెక్టరుగారి యభిప్రాయము గైకొనబడెను. వీరును ప్రాతూరు ప్రాజెక్టు చెఱకుపంట కుపయోగింపదను నభిప్రాయ మిచ్చిరి. తుట్ట తుదకు ప్రభుత్వమువారి ప్రాజెక్టును విడనాడిరి. 1919 సంవత్సరమునందు ప్రారంభమయిన ప్రాజెక్టు యాలోచనకు 1922 సంవత్సరమునందు తెంపు గలిగెను. మొదట వరిసాగు కొరకు నెలకొల్పదలచిన ప్రాజెక్టును, పిమ్మట తోట పంటలకొరకు నెలకొల్పదలచిరి. తుదకు అందున కును వీలులేదని అధికారులు సలహానియగ ప్రాజెక్టు నసలేమానివై చిరి. ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయమునకును పరిశ్రమలకును సహాయము జేయువద్దతి విచిత్రముగ గనుపించును. ఆర్థికములును కాల యాపనయు, మెండుగ నుండును. ఉద్యోగనిపుణులతో ఆలోచనలు పుష్కలముగ జరుగును. కాని తుదకు ఫలితమునందు మార్పు గనుపింపదు. వ్యవహారము ఎప్పటియట్లే నడుచుచుండును.

వాడియాగారు

వాడియాగారు మదరాసు వదలిన పిమ్మట వారి సంగతి యంతగ తెలియుటలేదు. బొంబాయి క్రానికలు వృత్తాంతము ప్రకారము వీరు అమెరికాలో నుపన్యాసముల నిచ్చుచున్నారు. వీరు గాంధీమహాత్ముని నిరాకరణోద్యమమును నిరసిం చుటతో కాలము గడపుచున్నటుల దెలియుచున్నది. మహాత్ముద్యోమందోళన గూర్చి ముచ్చటిం చుచు, మహాత్ముద్యోములు ఇండియాపై రాజ్యము చేయవలయుననియు, ఇందరను తమమతములోనికి బలవంతముగ కలుపుకొనవలయుననియు యోచించు చున్నారని, వీరు పలికిరట. కాని వీరియనత్యప్రతి పాదనములను అమెరికావారు నమ్ముచున్నటుల గనుపింపదు. సత్యముపై నాధారపడియున్న మహాత్ముని యద్యమమును అసత్యముల మూలమున నశింపజేయుట అసంభవము.

డిలాహాత్య కేసు.

ఉభయపక్షములకును రాజీ కుదురుట.

తమభర్తను చంపినందులకు నవ్వుమునకై డిలాహాత్య కేసు నిలుకేసు నిన్నుమోక్షార్థమందు రాజీ వచ్చినట్లు తెలుపబడెను. డిలాహాత్య కేసు భర్త ప్రాణహత్యమునకై సింగంపట్టి కు మారజమిందారుపై తెచ్చిన యభియోగమునందు ఇరుపక్షములును గా. ప్రధానన్యాయమూర్తిని మధ్యవర్తిగ సంగీకరించిరి. కు మారజమిందారు 2 లక్షలు చెల్లింపవలెనని గా. ప్రధానన్యాయమూర్తి నిర్ణయింపగా, కుమారజమిందారు చెల్లింపబాటక పోయెను. అందువలన ఆరేడు తిరునల్వేలిజిల్లాకోర్టులో దివానా వెలిపను దాఖలుచేసెను. తరువాత మరల రాయబారములు జరుగగా సింగంపట్టి కుమారజమిందారుడు డిలాహాత్య కేసు ఆమె మహాయనకును పరిహారముగా రూ 60,000 లనిచ్చెద నని యంగీకరించినట్లు తెలుపబడెను.

గా. ప్రధానన్యాయమూర్తిగారు ఆరాజీనామా కంగీకారము తెలిపిరి.

సింగంపట్టి కుమారజమిందారుపక్షమున సి. పి. రామ స్వామి అయ్యరు ఎల్. ఎస్. వీరరాఘవయ్యగారును డిలా హాత్య కేసును న్యాయశాఖకు గ్రాంటుగారు న్యాయవాదులుగ నుండిరి.

గ్రామోద్యోగులు

జీతములయందలి మార్పులు

రైతువారి గ్రామముల హెడ్కౌంటీజీతం విషయములోను పోషయిటర్ ఎస్టేట్ల గ్రామోద్యోగుల జీతం విషయములోను ఈదిగువ నుల్లెలులు గావింపబడినవి.

రైతువారి గ్రామములు

5 రుపాలు మొదలు 12 రుపలవరకు జీతము పుచ్చుకొనుచున్న హెడ్కౌంటీ కందరికి సుమారుగా 15 రుపల చొ్ జీతం యియ్యబడును. 15 రుపలు అంతకు పైబడిన జీతం గలవారికి ఆభివృద్ధి యేమియునుండదు. అందరు బ్రయూనియన్ ఆఫీసర్లు యికనుండి 12 రుపలు జీతమును పొందుదురు. అయితే హెడ్కౌంటీ జమాబందీ అలెక్సన్డరణములతోపాటే యియ్యబడును. గాని హెచ్చయ్యవలెదదు.

పోషయిటర్ ఎస్టేట్ల గ్రామములు

గ్రామమునకును, కరణముల జీతములు ఈక్రింది క్లిదుతులను మార్పు జేయబడును.

ప్రస్తుతము 4.5 రుపలు జీతము వారు 8 రుపలు, 6 రుపలు వారు 9 రుపలు, 7 రుపలు వారు 10 రుపలు, 8 రుపలు వారు 11 రుపలు వారు 12 రుపలు పొందుదురు. 12 రుపలు అంతకంటెపించిన వారికి వృద్ధి గావింపబడదు.

5, 6, 7 రుపలు జీతమునందు నున్న అసిస్టెంట్ కరణముల కందరికి 8 రుపలు యియ్యబడును. 8, 9 రుపలు పొందుచున్న అసిస్టెంట్ కరణములకు ఆభివృద్ధిలేదు. 7 రుపలు అంతకు తక్కువ జీతముగల బ్రయూని ఆఫీసర్లు అందరికి 8 రుపలు యియ్యబడును. 15 రుపలు వారు ఆభివృద్ధిలేక యథాప్రకారమునే యిందురు. మడిగాడ్లకు ఆభివృద్ధి ఏమిన్నీలేదు. 5 రుపలు అంతకు తక్కువ గైకొనుచున్న తరియార్లు, వెట్టిలు యావచ్చుదికి 6 రుపలు యియ్యబడును. ప్రస్తుతము 7 రుపలు అంతకు పైబడి జీతం పుచ్చుకొను చున్న తరియార్లు వెట్టిలకు ప్రమావన్ యియ్యబడదు. ఈఉత్తర్వు 15 ఆగష్టునుండిఅమలులోకివచ్చును.

బారిసాలు జెయిలు

రాజకీయవైదిలను కొరడాదెబ్బలు కొట్టుట

జెం గా లు శా న న న భ చ ర్చ

జెం గా లు శా న న న భ చ ర్చ 28వ తేదీని ప్రఖ్యాతములైన 3వ తరగతి బాలు ఇందుభూమణ దత్తు గారు తమ స్థానమునుండి తొలగింపబడిరి:—

బామిర్రుడు ప్రజాల్ హక్ గారు రానందున నేను బారి సాలు జెయిలులో రాజకీయ వైదిలను కొరడా దెబ్బలు కొట్టుట నగూర్చి అది అందరకును గావలసిన ముఖ్య అవసరమయినట్లు నలన నిపుడు మిగిలిన పరి నంతకు అపి, యావించయమై చర్చించుట నేను కోరుచున్నాను.

దీప్రత్యక్షి (వెసి దెంటు:—ఇందుకు ప్రతిపాదనగా వెర్వ రు తరగతి నేదను. బాలు అమాల్వ్యులతో అడ్డే:—నేను ప్రతి పాదనగా తేప్పెదను. అవించయమై తొందర లేదనుకొనెదను.

దీప్రత్యక్షి (వెసి దెంటు:—అయితే సభ్యులు వారి స్థాన ములలో లేదనలయును.

దానిదైని 30 మంది సభ్యులు వారి స్థానములలో లేదని. దీప్రత్యక్షి (వెసి దెంటు అతిర్యాసము 4 గంటలకు 20 నిమిష ములున్నదనగా చర్చకు ముగిసి చెప్పెను.

రాజనసభ్యులతో అలవెన్సులను గూర్చిన తీర్మానంబు ముగియఁజూడ, బారిసాలు జెయిలులో రాజకీయ వైదిలను కొర డాదెబ్బలు కొట్టుటను గూర్చిన చర్చ ముగిసెను.

ఇందుభూమణ దత్తు గారి యిటు జెప్పిరి:—

నే నిపుడు గభాలో నిలిచి గాభ్యంతరము నాపుటజేయు మని కోరుటలో నెంతయో ఉద్వేగామును, మనస్తాపము గల్గి అ టులకీసితిని. బారిసాలు జెయిలులో రాజకీయ వైదిలను యీ రు క్త్య కొన్ని మానములైన కొరడాదెబ్బలు ప్రాప్తయ్యెను. దానిలో ప్రజలకు మనస్తాప మొత్తేగలెను. అపని జేములులో యాసభవారి సలహాకు తుడిచివేయఁదెను. మానవతన యను నది అసలే లేకపోయెను.

ఫరీద్ ప్రాథమిక బాలులను గూర్చి తెలుస్తూ గు టు నలన గల్గిన మహాయాగ్రహభావమును జెల్పిన పిదప నున్న గొప్ప సర్. అట్లు రోరహిం గాను ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీని, రాజకీయ వైదిలను కొరడాదెబ్బలు కొట్టుటకు జరిగిన ప్రభుత్వమువారియుత్తరవు ముందు పొం దినదే విధింపగూడదని హామీనిచ్చుటచేతనున్న ఇకమిద నిట్టి ఘోరములు జరుగదని మేము నెలవించియుంటిమి. కాని అప్రతి వ్రాతకు ప్రాకులాడి మేమి, లేక యాపవిత్రతంతకును యింపిరి యను సర్వము: ఈ క్కు చట్టముని గాని తలంచి, అఫరీద్ ప్రాథమిక కు మారము నకు బాధ్యులగు ఉద్యోగుల ను మరయొక పోటునకు ముప్పుజేసియోను శిక్షింపలేదన్న మాట మంచిదిమి. ఏమియును భయములేకుండ ఒక ఉద్యోగి నెయ్యలనని, మరియొకరు నిరాటంకముగ అజేవిధముగ జేయు ననటలో అత్యవ్యమేమిగలదు? వట్టి సభ్యులలో వైతికధింపు ముల బాగుగనుండుట కిదియేనా విధము?

జెయిలులో శిక్షణముండుటగాను 5 గురు రాజకీయ ఖయిలు బారిసాలు జెయిలులో కొరడా దెబ్బలు కొట్టిన తేలవబడెను. ఈవిషయమును వట్టినిటి అజీనరుగాని, ప్ర భుత్వమువారుగాని ఖండించినందుకపోవుటచే నిజమని తేల గలదు. ఇంతియక అదెబ్బలు చాలయొక్క ప్రాంతములు అందు నలన ఒకరిదొకరి యిట్లు అనుభవించి గూడ సంపదించియు తెలుప బడినది. ఇది నిజమేనా గౌరవనీయసభ్యులు చెప్పెదరా? ప్ర భుత్వమువారి వట్టి కొరడాదెబ్బలు కొట్టుట వర్తనమిచ్చిరేమో దెప్పెదరా? ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారి ప్రచురణకాభాధికారియొ విషయములను గావించుట తెల్పినందులనెది. ఎట్టి ఖండిమును రాజపోవుటలన సంకతులన్నియును అట్లే జరిగి యుండి: టుల దీనికొనెదను. అట్లేయినచో యింతిన్న ఘోర విషయములచో ఇది ప్రాప్తమైతిగాదా? ఇది ప్రాప్తముగాక మరేమియో నాకు తెలియకన్నది. అకొరడాదెబ్బలు కొట్టుటని యుత్తర విచ్చినచాని యర్హతనుతో నమానమై: దీయో అం తగ్గునున్న స్థానములకు తగినవారినో కొట్టించుట మిగులదున్న వాము. కొరడాదెబ్బలు కొట్టుట నాగరకతకు దగినతగ్గ గాదు. అది సహించరానిది. రాజకీయ కయిలందలము మొదటితరగతి శిక్షకులుగ ఉండవలెననియు, నిర్బంధశిక్షను అందిం ద శిక్షింపబడినవారిని విడుదల చేయవలెననియు యాసభవారు నిర్ణయమును గావించియుండిగాదా? ఈసభవారి నిర్ణయము అనంతరంబో తెట్టు కిదియేనామాధ్యమ? ఇదిగోయెట్లుచై నోకోరిపోటు గాదా? ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ కయిలను నిర్ణయతో ప్రాప్తముగ ఉండుమని తనయంద్యోగుల నిర్ణయమిచ్చి యుండలేదా? ఇట్టివిధానమును యాసభవారు సహించి యూం కుండెదరా? జెయిలుకాభాగనసభ్యుల కట్టిబాధ్యత లేకుండ ప్రభుత్వమువారికి అందిం నన్నది నాకు తెలుసును. కాని నా

కు మరియొకటిగూడ తెలుసును. ఈ అన్యాయపు ద్వంద్వప్ర భుత్వవిధానమునందొక్క పములున్న ను, మనమందర మేకీభవించి తమని మనమాటకు విలువయొడును గూడ తెలుసును. ఇచ్చి ధముగ నీసభను చిన్న చూపునాడవలదని నేను ప్రభుత్వమువారిని అట్టిగ అడిగెదను. బాగుగ పూర్తిగ విచారణ జరుగవలయును. నేరములు తగినటులతగ్గ నొందవలయును. ఇచ్చట గావించిన తీర్మానముల నాచరణలో తెట్టు వలయు ను. రాజకీయవైది లం ధ యను ప్రత్యేక తరగతి వైదిలగ నాడవలెననియు. నిరాకరణవారు లగు వైదిలను విడుదలచేయవలయును. అధికారతరగతివైదిలందలము జేరి ప్రభు త్వకార్యనిర్వహణకు, రాజనసభ్యులను సారము నడుచు కొనుటలు జేయుట యుక్తముగ నుండెను.

కుమారసాహెబు శేఖరేశ్వర శేగారియిటు జెప్పిరి:—

బారిసాలు జెయిలునుండి వెలికినవిషయముల విని మనము కిగ్గుతో నిరాశకెందె టెలు మనుకోవలయును. ఫరీద్ ప్రాథమిక బాలు విషయమును, దానిదై జెయిలుకాభోద్యోగి యిచ్చిన హామీలను విన్నపిదప, వైదిలదై నిట్టిరకాతమును చూపబడ దని తలవించియుంటిమి. కాని అటులజరుగ లేదు. అచట ఉక్కు చట్టముగలదు. దానిలో లను మనము వివలయును. అందుచేతనే ఒక ఉద్యోగిని మరియొకని ముప్పుట ప్రతిభుత్వమువారిచేతను చూపిరేమో యే సేరమును నిందితులచేతను పర్యావరము ను నాపుట క న కా క మిచ్చుట. అ యా ధి యిప్పుడు కార్యనిర్వహణ క కార్యము నెరవేరిన చా? జెయిల్లో పిల్లలను కొరడాదెబ్బలు కొట్టియు, వారలను వారి ముల కొలది ఒంటరి గాని టలో నుంచియు, యిది యంతయు దేరికీ వారి కిచ్చినచే జేయుటకు కత్తిలేదనట చేత. (ఒక వైది విరేచనములచే బాధపడుచుండి గొలుసులుకేసి చీకటిగదిలో నడవేసిరి వినుట కిచ్చట నందరకు ఘోరముగ నుండును.) ఈ సంతి చెరిసాల చట్టపుకేసులో జెయిలు దాక్తుల యిచ్చినసాక్ష్యమునుండి నాకు తెలిసెను. ఈసాక్ష్యము నుండి యింకను యొక్కయో తెలిసెను. దాక్తుల అట్లేదని అగడి నాండి అనుభవతికి తీసికొని పోగూడదని ఉత్తరవు గూడాను. ఒంటరిగదిలో నుంచి ఎంతెక్కు వేయుటతో విరేచనములు కట్టును కాబోలెను. ఇట్టి ఘోరవిషయము తెన్నయేని గలవు. ఒకరు కట్టికాయను నిట్టి బాధపడుచుండ యెడమచేతికి పూత్రము తీటు లేకపోవుటచే అచేతితోనే పనిచేయు మనిట. గంటలకొలది ఒకయొక్క గట్టపుకాలకు సంకెలవేసి, జెయిలుకట్ట ములకు విరుద్ధముగ నేలకు కాల్వేళ్ల మాత్రము తాకుటలు యెండలో వాలో వైదిలను నిలవ దెట్టుట. ఇట్టి తెన్నయో గలవు. వానిని నేను తెప్పునక్కరలేను. అవి చాలవరు ప్రభుత్వ మువారికే తెలియును. బారిసాలు జెయిలులో అసహాయాధ్యయ వైదిలకును నూపరిం పెండెంటుకును గరిపడుటలేదనియు అసో న్యవైషమ్యములు హెచ్చె అధికారులు కార్యమునకు గడంగిరిని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపవలయును. ఇట్టినిటిలో అచట నూప రిం పెండెంటు నుండనిచ్చి తుటకుదకు న్యాయమును మిషక్రింద ఆయనచేయల ఘోరములెల్ల జేయనిచ్చుట న్యాయమునా? అయితే ప్రభుత్వమువారు ఆయనను ముప్పుటలన ఉక్కు చట్టముయొక్క ప్రతిభుత్వమున తలంచునెదల యాసభ్యు ప్రభుత్వమునుండి అసహాయాధ్యయపు వైదిల నైన తొలగింపుమని ప్రార్థించెదను.

రాయి కే. సి. ఘోషు

బహుశా గారు లేచి, ప్రభుత్వమువారు ప్రకటిప్రాయ ము నటత్వము జేయకుండుట ధర్మమనియు, భద్రలోగు ఖయి లిలకు కొరడాదెబ్బలు ఉండదనియు, సంకెళ్లు జేయగూడదని యు, ఒంటరిగదులలో నుంచగూడదనియు, వారలకు సాధారణ ముగా అందము తీసికొన్నమును తెట్టకలె ననియు జెప్పిరి.

సహస్రీ ఫహల్ హక్ గారు లేచి యిట్లుచెప్పిరి:

బారిసాలు జెయిల్. బ్రిటిషు పాలనాధర్మములు యథావిధిగ నెట్టిదోమనున లేకుండ కొనసాగుచుండవలసినట్లు నిట్టియరం తవిషయములు జరిగినందుల కెంతయోని విచారముగనున్నది. అజరి గినయంతయునుగూర్చి నాకు స్వయముగ తెలియను. అది వివ గానేఅసలు పోటికే వట్టి విషయ మేమో తెలుసుకొన నిశ్చ యింను కొంటిని. కాని వృత్తి యం దు ని ముగ్గుడ నై యుండుటకుల అందుల కనకాళములేకపోయెను. స్వయము గ నావిషయములు: చూచియుండకపోవుటచేత అది నిజమో

అబద్ధమో చెప్పజాలను. కాని నేను కొన్ని స్వాభి ప్రాయములను జెప్పెదను. ఇప్పుడీ కేసులో రెండు రాజకీయపక్షములున్నవి. ఒకటిగిరిరాజకీయవాదిపక్షము ప్రభుత్వముతో నెట్టిసంబంధమును గలగజేసికొనక ప్రభుత్వమువారు చేయుపనులను అలక్ష్యభావ ముతో నాచుచుండునని. వారికి కాననసభలో ప్రాతినిధ్యము లేదు మరియొకతరగతిమితివాదులు: వారికిన ప్రభుత్వ సహ కారమునందును, అందులన భారతరాజకీయమోక్షమునందును విశ్వాసము గల్గి యు న్నారు. భారతదేశము లోని కాన సనసభ్యులు అందరును: యాతరగతిలోనివారె నీరు ప్రజలకోర్కెలను ప్రభుత్వమునకును ప్రభుత్వముయొక్క యిచ్చను ప్రజలకును తెలుపుచుండ వలయును. ఎట్లనెంతగిరింపరానివిషయము నచ్చినపుడు: దానిని ఖండించినాని ప్రభుత్వవృత్తికి దెప్పెదను. అపని నాకీప్రముగ లేదు. బారిసాలు జెయిలు క్యవహరములు సత్యములే యైనయెడల, పట్టభద్రులును, విశ్వాసకులును నని అర్థములను కొరడాదెబ్బలు కొట్టించి వివలపుడు గగ్గనిచ్చివ్య మగుచున్నది. నాకుట్టువ నాకు దెబ్బలుకొట్టుట యెప్పుడు, తీరకత. యెప్పుడు చాలాభయముగ నుండును. మానవకాయణ్య యిది యుండుటచే నాకు కొరడాదెబ్బలుకొట్టుట యిష్ట ముండదు. ఒక యువకుని బట్టుకొని దిగిం బరచిజేసి కొరడాదెబ్బలు కొట్టుటను నేను సహించజాలను. అ దువలనగిరినసీనతనుగూర్చి నేను అనుకో నా ఏద్యు కమ్మ యెన్నది. నిరాకరణవారులు ఇంత పట్టుదలతోనుండి తే మిద్రయోజనము? అకొరడాదెబ్బలొప్పి కొంతకాలము మాత్ర ముండును పిదప వారులే బిగించిన పిదప బ్రిటిషువారికి సంబం ధించిన వారియెల్లవలె ప్రబలదేవులుతో నుండును. అట్టివరుల నలన రాజకీయపక్షములు నికల్పబడకరవు. బ్రిటిషువారికి అయి తే కారణ్యమును, న్యాయబుద్ధియు పూర్తిగపోతేదని, నిరాకర ణవారు లేమి చెప్పినను, జేకీయుల కిట్లుచెప్పవారి స్థితియును, నిట్టివ్యవహరములు జరుగుచుండుట చేత చక్కబడ నే రును. ఇం దుల కురి వారలో పా యము, ప్రజ లీ విషయమై బాగుగ నాలోచింపవలెన్నను, ఆయువ్యోగిని ఉండియుటకు వీలులేదు. కావున నిట్టి ఘోరములు జరుగకుండ ఆపుదల చేయవలయును. ఇకమిద ప్రభుత్వమువారు ప్రజాపక్షి సాల:ములలో కాయణ్యమును, మానవత్వమును అదర్శములుగ నుంచుకొనవలె నని నేను కోరుచున్నాను.

గో. ప్రి. వెన్నును

గారు, తీర్మానోపాదకులకు అవిషయముల గూర్చిన సభ్యులు వెలియక వార్తాపత్రికలలో వాచినవధలను నమ్మకొని సభ్యులనందరును కాయణ్యబుద్ధితో తోడ్పడవలసినదిగ కోరు చున్నాననియు, బాలు ఇందుభూమణదత్తు గారికి కలయు గలమును జెప్పెదవనియు జెప్పిరి.

బాలు ఇందుభూమణదత్తు:— నేను సభ్యులను జె టుకుకోనవలెనను న దేశకాలితోనే గాంధీయసభ్యులకు యెన్నో ప్రశ్నముల సంపించుండనికాని వానికి ప్రత్యుత్తర మేమియు నొసంగబడలేదు.

డాక్టరు పి. కుమ్రావారి:—అ గాంధీయసభ్యు లేమ లో తెలియక నేనురకుంటిని. లేకన్నచో నేను వారికి దివ్యాం స్తు జేసియుండెడి వాడను.

గో. ప్రి. వెన్నుగా రిటులజెప్పవోడగిరి:—

ప్రభుత్వమువారి ఉపపాదనమును తిరస్కరింపక కానన సభయెదుట అసలువిషయములను తెలుపుటకు అనకాళ మొ సంగిరి. ప్రప్రథమమున జెయిలులో శిక్షణము కట్టరాదు అవస రమేమో కానన సభ్యులను నేను ప్రశ్నించె దను. అ కిక్షణమునకు విధేయతతో నుండు టలో నైవ్య మేమియును లేదు. శిక్షణము లేకుండ ప్రత్యక్షి యను యిష్టమునచ్చినటు లుండుట ఆరాజకమగును. తీర్మా నోపాదకుల యుపన్యాసములన సభ్యులు బారిసాలు జెయి లులో జరిగిన స్వరహాసము యాసెలరెండు సెలలో జరిగినది ఒ క్కటియే విశిష్ట మైనదని ప్రభు పడి యుండవచ్చును. బారిసాలు జెయిలుకు వట్టికచ్చిన ఒక అధికారియొక్క పోర్టు నాకద్దగలదు. నాకద్ద చెరిసాలలయిన స్పెక్టరు జెనరలుగారి మే 11 వ తేదీ నిపోర్టునుగలదు. అందులతి పూరు సెంట్రలుజెయిలు మున్నగు జెయిలులలో శిక్షణము చాల అన్యాయముగ నుండెననియు, రాజకీయవైదిలను జెయిలుకట్ట బాటకు భంగముగావించి జెయిలుపరిసాలమును జరుగకుండ జేయ వలెనని యుద్దేశించినటుల తెలుపబడినది. జూను 27 వ తేదీని ఒకరంగజిల్లా మేజిస్ట్రేటుకడనుండి యొకరిపోర్టు వచ్చెను. అ యనకు జెయిలుపరి యెమియు లేకున్నను అచట అల్లరు లేమి యును జరుగకుండ నాడవలయును. నిరాకరణవారి వైదిలందర చాలఅక్షేపణకరముగ నున్నదనియు వారిని అణచివెట్టుట కష్ట ముగ నున్నదనియు బారిసాలు జెయిలులో శిక్షణము జేకున్న యెడల జెయిలులో అల్లరులు జరుగకుండుటకు అనునకు బాధ్యత యుండదనియు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రాసెసు. కమిషనరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు రిమాండ్లలను ఆ గిరించుచు, అడివిజనులలో క్లం దముగ నుండుటకు ఆ జెయిలులో నే గాక.

అంతట శాసనసభ ఆపుచేయబడెను.

జూబులు

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా జాతీయసంఘము

ఆగస్టు 21 వ తేదీన కొత్తూరులో జరిగిన కార్యనిర్వాహక కమిటీ సమావేశములో సెప్టెంబరు 9 వ తేదీలోపుగా తాల్లపూడిలో జిల్లాసంఘసభ జరుపుటకు తీర్మానించిరి. ఈ సమావేశము చిత్తూరులో జరుగగోవు ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభా అసెంబ్లీ ముఖ్యమంత్రి ఆఫీసు కర్తవ్యమని నిశ్చయించుకొనెను.

2. చిత్తూరులో సెప్టెంబరు 23, 24, 25 తేదీలలో జరుగగోవు రాష్ట్ర మహాసభకు గ్రామకాంగ్రెసు సంఘములు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొని సెప్టెంబరు 9 వ తేదీలోపు జిల్లాసంఘ కార్యాలయము ఏలూరునకు తెలియజేయుట.

చక్రపాణి. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

పటమట్రా గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘము

కుమారు వెంకట్రామయ్య, రాయలగంగయ్య, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి గార్లు ఆస్పత్రి తాదోవ నివాసాగారము ఏలూరు గ్రామకాంగ్రెసు సంఘములు ఎంతవరకు కృషిచేసినవో ప్రతికూలుమున వెల్లడింప జేయుచున్నారు. దెబ్బదా తాలూకా పటమట్రా గ్రామకాంగ్రెసుసంఘము ఏర్పడి వారణాశ్రమ జేసిన పనిని నివేదించుచున్నారు.

ఆస్పత్రి తాదోవ నివాసమునకు నాలుగుగంటలు గానించుచుంటిమి. దయాసత్వ కౌములవలించి వారి ప్రత్యేక నివాసములకీ బోధించుచుంటిమి. ఒకగంటకు ధన్యాద రామచంద్రరావుగారు వచ్చి ఆస్పత్రి తాదోవ నివాసాగారమును గురించి బోధించుచుండిరి. ఆస్పత్రి నుండి మొత్తముమీద గ్రామస్థులు ఆస్పత్రి తాదోవ పాటించుటలేదు. మునుపులేని భావి సౌకర్యము ఒకటి వారికి కలిగించబడినది. శతశతయ్యట్టి ఒకనికి ఒకడుగను నుచితముగా నిచ్చియుంటిమి. వారందరు కాంగ్రెసు సంఘముందు సభ్యులుగా చేరిరి. కొంతమంది ఛాందసులు నన్ను నన్నా మరకొందరిని ప్రత్యక్ష నిదర్శనముల నాపినందుకు బహిష్కరించి యుండిరి.

గోవిందరాజు వెంకటేశ్వర రావు

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా జాతీయసంఘము

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులు జులైవారలో 24-8-22 తారీఖున న-రా-రా-శ్రీ ధన్యాదరామచంద్రరావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయి యాక్రంది తీర్మానములను చేసిరి.

- (1) ఈ క్రిందివారిని రాజోపు చిత్తూరు ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభకు యాజ్ఞా ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనడమయినది.
- (2) డాక్టరు ధన్యాద రామచంద్రరావుగారు, (3) నూకల వీర రాఘవయ్యగారు, (4) కాటగడ్డ రఘురామయ్యగారు, (5) నల్లూరు పావయ్యగారు (6) కంకర వెంకటేశ్వరరావుగారు, (7) వేముల వెంకట్రామయ్యగారు, (8) సాళు రామకృష్ణయ్యగారు, (9) చొద్దనపల్లి శివరామయ్యగారు, (10) పెదర్ల వెంకట సుబ్బయ్యగారు, (11) కావమాను లక్ష్మయ్యగారు.

(2) ప్రతిపక్ష గ్రామసంఘములవారు చిత్తూరులో జరుగగోవు ఆంధ్రరాష్ట్ర సభకు తమతమ ప్రతినిధులను వెంటనే ఎన్నుకొని సెప్టెంబరు మొదటివారములో జిల్లా కమిటీకి రిపోర్టు చేసు ప్రార్థింతులు.

(3) రాజోపు ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభకు అధ్యక్షునిగా శ్రీయుత చిన్నవలక్ష్మీకాశాయణగారిని ఏకగ్రీవముగా ఎన్నుకొనడమయినది.

(4) గుమ్మడపు సత్యనారాయణగారి స్థానే శ్రీయుత నల్లూరి బాపయ్యగారిని జిల్లాసంఘసభ్యునిగా ఎన్నుకొనడమయినది.

(5) జగ్గయ్యపేట వద్దములను తనిశీచేసి అక్కడి పరిస్థితులను రిపోర్టుచేయుటగాను, (1) నూకల వీరరాఘవయ్యగారిని, (2) తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావుగారిని కోరడమయినది.

(6) మండల ఖద్దరకాళాధికారిని, కాశీకు ఏర్పరచుటగాను, ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖద్దర కాశీవారు వ్రాసినలేఖను ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించడమయినది.

(7) ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖద్దర భండారము వారికిగాను బెజవాడలో మగ్గములను పెట్టించుటకు; పశ్చిమజిల్లా జాతీయసంఘమువారు పెట్టుబడి పెట్టిన రు 600 ల వై చిల్లరను తిరిగి యీ సంఘమునకు యిచ్చుటగాను ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీవారిని కోరడమయినది.

(8) ఈ సంవత్సరము యంతరకు తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి సాయమొనర్చిన జిల్లావాసులందరిని అభినందించడమయినది. వాగ్దత్తులు చేసినవారు వెంటనే జిల్లా కమిటీకి పంపుటకు ప్రార్థింతులు.

(9) జిల్లాలో కొన్ని భాగములలో ప్రతివేయి తరణిమా సన్నచయినది. కొన్ని భాగములలో నానోవుచున్నది. కాబట్టి కొద్దిగనో గొప్పగనో, యింటిపెళ్లలోను, చేలయందును ప్రతిని వెంటనే జేయించుటకు జిల్లావాసులందరిని కోరడమయినది.

దెబ్బదా } తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావు, సెక్రటరీ.
80-8-22 }

తాలూకా బోర్డుల యెన్నికలు

(1) గుంటూరు జిల్లాలో నన్ని తాలూకాలో బోర్డు యెన్నికలు వచ్చేసేల జరుగుచున్నవి. ఇదవరకే బోర్డులలో ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన సభ్యులచే బోర్డు పరిపాలన జరుగుచున్నయది. ఇది సభ్యుల నిర్ణయించు అధికారము ప్రజల చేతులయందుంచుట. ఇదియొక శుభసూచకమే. కాని ఎంతవరకు ప్రజాధికారము చెల్లనో చూడవలయున్నయది.

(2) ప్రతి తాలూకాలోగల ఫిర్యాలువారిగా ఎన్నికలు జరుగవలసియున్నది. ఆయా ఫిర్యాలులోగల ప్రజలు సమర్థుల నెన్నుకొనవలసి యుండును. అందు యిదివరకు ప్రజాసేవ జేయుచు రాజకీయ విషయములయందు పాటుపడి యెర్ర వృత్తులు లేక యెల్లప్పుడు ప్రజాసేవ జేయగల ధైర్యవంతుల నెన్నుకొనవలెను. అంతయొకని కలుపు చెప్పి కాలము గడుపువారిని యెన్నుకొనకూడదు.

(3) ప్రతి ఫిర్యాలును 10, 12, 16 కన్నయెక్కువ మంది అభ్యర్థులు (కేంద్రజిల్లా) నిల్పియున్నారు. వోటల్ల మోసపోక నెమ్మదిగా విచారింపి ఎవరివలన ప్రయోజనముకలదో యొచించి గుణగణములరసి ముందు వచ్చి చూచినారనే మాటలకు మోసపోక వాగ్దాన మిచ్చి వా నెడి మాటల తలపెట్టక మీ చేతిలో నున్న హక్కును బాగాగా వినియోగించ ప్రార్థింతులు. ప్రతి వారును అల్లిబిల్లిమాటలను చెప్పుచు తరుచు తిరుగుచు "వారు వారు వారు ఆ ఫిర్యాలు పోమింద నేనే యెచ్చుతుందును" అని చెప్పు మోసగాండు వెక్కిరిండు బయలుదేరుదు. ఆ మోసగాండు మాటలకు వోటికొక కేవలము జేకమునకై పాటు పడువారికి తమ వోటు నిచ్చి వోటుకు గౌరవము నిచ్చి దేశ గౌరవమున కాపాడుదురుగాక.

(4) ప్రిద్దల కొందరు యాస్థానముల నాశించుచున్నారు. కాని వారలలో తమ వృత్తిని వదులుకొని ప్రజాసేవ జేయ సంకల్పించుచున్న వారందరి యెడ అట్టివారి యెన్నుకొనుట మీ విధి.

ఈ బోర్డులను ప్రజాయత్నముచేయుచున్నారు. గాన యీ సమయము విడనాడక ప్రజాసేవకులు వెంటనే ప్రయత్నములు సల్పి వారివారి ఫిర్యాలులో సహాయముచేసి ఆసహాయవారులే సభ్యులగుటకు పాటుపడవలెను. జిల్లాసంఘమువారు ఆసహాయ వారులకు సహాయ మొనర్చుచు తమ విధ్యక్తమును నెలవేర్చుదురుగా! తాలూకాసభలు, ఫిర్యాసభలు గ్రామసంఘములు యీ సమయమును విడనాడక తమ ప్రయత్నములు సల్పి ప్రార్థింతులు.

ఆసహాయవారులు బోర్డులలో సభ్యులయి బోర్డుల పరిపాలనను చక్కబరచుటకు ప్రయత్నములు జల్పదురు గాక!

న-రా-శ్రీ, పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ, మాదభూషి వేదాంతం నరసింహాచార్యులు మున్నగు సహాయ నిరాకరణవారులు గుంటూరు తాలూకాబోర్డునకు ప్రయత్నములు జల్పిచున్నారు. నేను, మది వెంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు, గుంటూరు ఫిర్యాకు నిలబడియున్నాము. వోటల్ల వెక్కిరింపగలరు గాన యెల్లరను చూచుట సాధ్యముకాదు. అదిగాక వోటల్ల వారంతట వారే వారి కర్తవ్యమును గుర్తించి మాయద్వయమునకు తోడ్పడుదురు గాకయని వినయపూర్వకముగా ప్రార్థించు చున్నాను.

చట్టి నరసింహారావు, గుంటూరు.

బ్రాహ్మణ నింద

ఈ శ్రీ క్రింద రైతుపత్రిక వ్రాసిన వ్రాతలు నాకంటి బ్రాహ్మణేతరులకే రోతప్రబించుచుండ ఇక బ్రాహ్మణులకు పరమాగ్రహము కలిగించునట్లుగా హాశ్చర్యముండదు. ఎన్ని శతాబ్దములక్రిందనో ఆరణ్యములలో నుండిడి వృద్ధతాపములు తాటాకులలో వ్రాసిన వ్రాతలలో కొన్ని ఆసంబద్ధములను నుండుగాక. వాటికై ఆయాశక్తులను సాధించు టొప్పుగును

గాని అట్లుగాక బ్రాహ్మణసంఘమునంతటివై పగబూనుదు. వారిని సమూలము చేయుదు. సోదాలోనికి గూడా రాకుండ చేయుదు. అని రైతుపత్రిక మీత మొసంగుట సాహసమును శుద్ధ తామసభావమును వెల్లడించుటయే యని యెంచుచున్నాను. ఎట్టి లక్షణములు గలవాడు బ్రాహ్మణుడనియు ఎట్టి లక్షణములుగలవాడు శూద్రుడనియు ధర్మశాస్త్రములందు జెప్పబడెనో రైతు పత్రికకు గోచరించినచో ఇంటికి పరువపు వ్రాతల కవకాశమే యుండెడిదికాదు. రైతు పత్రిక ఆసహాయనకు మూల కారణము వనధ్యు శాస్త్రముతో నోవును. మనువునకు పూర్వము ప్రజలలో తగిన కట్టుబాట్లు లేక కేవలము ఆరణ్యకులుగా నున్నస్థితిలో అప్పటినిట్టి ప్రజలలో వారివారి గుణగణములనుబట్టి చాతుర్వర్ణములు ఒకరిపై నింకొకరు తారలల్లవండుటకుల కలెన నిబంధనలు యేర్పరచియుండును. పలువురు నీచయోనిసంజాతులు సహితము వారి వారి యోగశక్తిని బట్టి బ్రాహ్మణులుగా పరిగణింపబడెనట్లుకు పురాణములలో ననేక నిదర్శనములు గనిపించుచున్నవి. విశ్వయిత్రుడు జన్మచేత్తు తియడమును బ్రహ్మబుద్ధియయ్యెను. ఇది వ్యాస వాల్మీకీకారుల పూర్వవృత్తాంతములను ఇట్లే చెప్పుచున్నవి. అట్టి వారిని యోగాభ్యాసాదులు చేతుకుండ అట్టిటి బ్రాహ్మణులుగాని లేక రాజులుగాని నిర్యాచించుటల గానరారు. ఇదిగో పూర్వము అయిన వాడు వైక్రానుజ కట్ట ప్రమాదక చేయబడుచుండెనో అట్లే తగుయోగశక్తులు గలిగియున్నచో కడకు ఛాదాచని రైతును ప్రజలు గౌరవించుచుండుట నిర్వివాదాంశమే. కాశీపట్టణములో మాలవలైయ దు కమాయి అగడి పెట్టుకొని జీవించుచుండెడి ధర్మశాస్త్రుడును శివభక్తుడయ్యెదనకు సద్రాహ్మణుడగు కాశీశుడు జ్ఞానోపదేశము నిమిత్తము విశ్వనాథునిన ఆశ్రమమి! అట్టి పురాణగాథలు ఒకదాకొకటి సంబంధములేమిన్నను అని అటుంచి చూచిన ఏసంఘము ద్రోహపూరితమైనది. నాశనయోగ్యమైనదని బ్రాహ్మణేతరులు తలంచుచుండినో ఆ సంఘము నుండియే అజ్ఞానాంధకారమున నునిగి యుండెడి యితిర జాతులకు జ్ఞానశీతము నిచ్చుటకు భగవంతు డడతరించెనో యనునటుల రామమోహనుడు, రామకృష్ణుడు మున్నగు సంస్కర్తలు వెలువడకున్నచో మన బ్రాహ్మణేతరుల గతి యెట్లుండెడినో, అందాక పోసేల కందుకూరి వీరేశలింగంగా రెవరు ఇప్పుడు కొల్లూరులో కమ్మవారికి యజ్ఞోపవీతములు జేసి బ్రాహ్మణుల చేయుచున్న సరస్వతీ స్వాముల వారెవరు. అందరు బ్రాహ్మణులేకదా. బోరంగజిల్లా చక్రవర్తి దుర్గార్యుడని దేశములో మహమ్మదీయుల నందరిని (కుంతుటి వేళ్లతో) తీసివేయవలసినదని చెప్పుట న్యాయమా? ఇంకొండు నేలినరాజులలో కొందరు మహాహీనులగు రనుకొనును. అందుకొకరు అంగేయ బీజములే భూమిమీద లేకుండ చేయవలసినదే? పాశ్చాత్య శక్తులలో సహితము మతగురువులు రాజులను సహితము బీజబాహుళ్యము జేసిన సంగతి మనకు చెలియదా? మన బ్రాహ్మణేతరులను సహితము సమస్త షాడీగములు చేయించుకొనుచున్న పంచములను మనము ఎంత నీచముగా జూచుచున్నాము. ఇప్పుడు రైతుపత్రిక పొగడ్త లందుకొనిన విశ్వబ్రాహ్మణులను యెంత గౌరవముగా జూచుచున్నాము. అంబిదూమేలమయిత్రులలో ఒక్కరైనను క్రిష్టియన్లుగాని, మహమ్మదీయులుగాని గలరా?

మనలో తెలగబాగు జిల్లాబోర్డు మెంబర్ ఆధ్యక్షుడో అయినపుడు వానిని ఖడవేసి యింకొక వెలమలేక కమ్మ, కంసాలి కాకలెనని స్వభవములో జలము కలిగించుకొనుటకు చూచుచుండుట యెరుగమా? గాన బ్రాహ్మణేతర సోదరులారా మనకు అభివృద్ధికి మార్గదర్శకులైన మన బ్రాహ్మణ సోదరులే. బ్రాహ్మణ సంస్కర్తలే మనకు మహామేలు చేసి నారే. మనకు ప్రత్యేకముగా అపకారము చేసిన ఆ వ్యక్తులను దూషించ వచ్చును గాని సంఘమునంతను దూషించుట కృతఘ్నుక అనిపించు కొనునా?

కోమట్ల గంగిరెడ్డి.

II

సోదర బ్రాహ్మణేతరులకు భవిష్యత్కర్తవ్య వినిభముగా రైతు పత్రికాధిపతిగా రుపజేయుచున్నాను. "స్వర్ణులయందును శ్త్రురాజులులందును మీకు నీచులుగ కల్గింపబడిన యెడల వానిని చింపివేయుట తగలబెట్టుదు.

బ్రాహ్మణులపై తగినంత పగసాధింపుడు చేతనగునని వారి నణచివేయుదు. నిరూపింపుడు. సోదాలోనికైన రాకుండ జేయుదు. వారి (బ్రాహ్మణుల) కిట్టి గర్వభంగము తప్పక సంభవంపవలసినదే!

భారతజాతీయతనకు అభ్యుదయమునకును నేరపురుగుగ పరిణమింపగల నిట్టి హితమును బ్రాహ్మణేతర సోదరులలో నూటికి బదిమందియైన ననుసరింతురని నేను నమ్మును.

రైతు పత్రికాధిపతిగారి యాగ్రహవేళ పూరితవ్యాసము జదివి కడుపుబ్బనవుటకంటె నద్దానిని నింతకంటె విమర్శించుట చే నేమియు లాభముండదు.

కె. చి. శ్రీకంఠ శాస్త్రి, హిందూపురము

దుందుభినామ సం||రం భాద్ర పద శు||ం, శనివారము

వేమన *

వేమననామ మార్గప్రపంచమునందు పండితులకును పామరులకును సుపరిచితము. ఆంధ్రమాతృగృహమునం దెందఱో మహాకవులు, పండితులు, తత్త్వజ్ఞులు, యోగులు, గాయకులు పుట్టి యాంధ్రత్వమును నిరుపమానముగ కీర్తించి కాశ్యోత శ్రతివ్రతు గడించినను నాంధ్రవృద్ధులును వేమనకు గల మహాప్రచార మితరులకు గలూలేదు. తిక్కన తత్త్వబోధలు, పోతన భక్తా లాపములు, పెద్దన కామాలాపములు పండితుల కానందసంధా యకములైనను పామరుల కందరాని ఫలములుగనున్నవి. వేమన ముఖాపిఠములు పండిత పామర వృద్ధులును కాన్దకరము లై జ్ఞానదాయకములై సత్కార్యప్రదములై వేదవాక్యముల వలె విరాజిల్లుచున్నవి. ఈ సత్కార్యమునే వేమనయోగి "విశ్వదాభిరామ విసుర వేమ" యను శతకమటమునందు వృద్ధముగ దెలుపుచున్నాడు. మహాయోగులు నివృత్తిహృద మునను సాధించెడి పరతత్త్వమునె మహాకవులు ప్రవృత్తియందు గనుగొనుచు పరమానందము ననుభవించుచుండురు. పరతత్త్వ మును ప్రవృత్తియందు పండితపామరవృద్ధులును ముఖాపి ఠము చేసినమహాత్ము లాత్మాభిరామై ప్రజాసత్కారములకు లాభులగుచున్నారు. మహాత్ములు రాజయోగులైనను, బైరా గులైనను, కవులైనను, సిద్ధులైనను, భూజాపాత్రులై గుణ్యగ్రహీ తల సంస్కారమున కనుసూపముగను భావప్రపంచమునందు బ్రత్యక్ష మగుచుండురు. వేమనపద్యములందు తత్త్వజ్ఞులకు తత్త్వస్వరూపము కవులకు కావ్యరసము యోగకు యోగ సాధనములు ధర్మజ్ఞులకు ధర్మసాధనములు రసవాదజ్ఞు లకు రసరహస్యములు పామరులకు పరిహాసములు గోచరం బగు చుండును. బహుజన్మపియ్యదైన వేమన కాంధ్రవృద్ధులకల సమమునందు సిద్ధాసనమును వాంధ్రవాఙ్మయమునందు నిత్యవిహార మును సహజముగ గలిగినది. ఆంధ్రదేశమునందు వేమనపద్యముల నెఱుగని యత్యురజ్ఞు లుండరు. ఆంధ్రవాఙ్మయచరిత్రకర్త యైన శ్రీమతుల వంగూరి నుబ్బారావుగారు మహానుభావుడైన వేమన యోగిండుని వేమనకవిండుని వృద్ధులమును ఆంధ్రలోకమునకు ముక్త్యక్తముచేసి మహావీర భావముచేసిరి. నుబ్బారావుగారు రచి యించిన వేమనగ్రంథ మార్గప్రపంచమునందనునదపు రూపముగ నున్నది.

వేమన రచనయందు నుబ్బారావుగారు క్రొత్తమార్గము నకలంబించిన విధమును గ్రంథపరిచయమును జేసిరి. వ్యాయ మూర్తి రామేశంగార వారి ఫరిచయవాక్యములందు దెలియ జేసిరి. అంగ్లభాషనందు వాఙ్మయకర్తల గ్రంథములయందు గల గ్రంథములను వేమనగ్రంథము పోలియున్నదై యాంధ్రవాఙ్మ యమునకు నూతనాలంకారముగనున్నది. పరిచయవాక్యములందు "ఈ గ్రంథమునందలి సత్యము దృఢమునగు రమ్యత యొకటి; ఇట్టి గ్రంథములు వ్రామువారికి గ్రంథకర్త విభాగించి, విమ ర్శించిన సత్పద్యముల గమనికయందలి పరిపూర్ణత చెందవది. ఈ చెందువిషయములు చేరు ముఖ్యముగ నీ గ్రంథమునందలి విశే షములని యుద్ఘాటించుచున్నాను." అని రామేశంగారే వ్రాసి యున్నాడు. నుబ్బారావుగారు వారి పీఠికయందు వేమన్న కవీం ద్రుడా? యోగిండుడా? యని ప్రశ్నిచేసి ఈక్రింది సమాధాన మును దెలిపిరి:—

"అటవెలదిసోగను వేమన్న యనుభవించినట్లు మఱి యొక రనుభవించలేదు. అనుభవించు జేయలేదు. అది యనితర సాధ్యము. వృత్తిమూలం గాదు-నడకలో గాదు-భావములో గాదు-గణయతిప్రాసలలో గాదు-ఇన్నింటి వేమన్నకంటె నొక్కొక విషయమునక బండితుల నేకత లుండియుండవచ్చును.

* శ్రీ వంగూరి నుబ్బారావుగారి విరచితము. వెల రూ. 1-8-0 కమలకుటీరము, మైలాపూరు, మద్రాసు.

తెలుగుభాష జీరము-భావము సహజముగఁ బుట్టికది పుట్టి నట్లు - తడవుకొనకుండ- చెందేసి యత్యురముల యచ్చ-వాడుక- తెలుగుపదముల కర్థవంతముగ, పొట్టి, అస్వయంజ్ఞులై లేకుం డఁగఁ జెప్పినకవి యింకొకఁ డేదీ! అనాచలముగ వ్రేలుచు నున్నది! కావున వేమన్నకవిని నావృద్ధులమృగంధ మి కవితా సామ్రాజ్య వారసత్వమునకే ఎక్కించెదను గానిదూర్యా నునివంటి భ్రష్టయోగిని గాదు. ఇతఁడు రాజయోగము శ్రేష్ఠ మును. తా నాచరించునది రాజయోగము కాక."

వ్యాయమూర్తియైన రామేశంగారికి వేమనయందు సత్యత్వ ముగనపించుచున్నది. కావ్యసజ్జుడైన నుబ్బారావుగారికి వేమన కవిండునందు నిరుపమానమైన కవి తారసము గనపించుచున్నది. జ్ఞానాపకమైన యాంధ్రవాఙ్మయమునకు వేమన యోగిండు నందు జ్ఞానావృత్తియు ప్రత్యక్ష మగుచున్నది. వేమనవృద్ధులును జ్ఞానవృద్ధులును రసవృద్ధులును వేమన నిర్ణయింపఁగలకును గాని యవ్యలు నిర్ణయింపఁజాలరు. కావ్యరసజ్ఞులు వేమన్నను కావ్య సామ్రాజ్యమున కభిషిక్తుని జేయుట ధర్మమైనను యోగ భ్రష్టుని జేయుట యనఁబడును. వేమన తనకు పరతత్త్వము భవములను గలిగిన పరమానందమును సరళభావములను తేట మాటలను మధురగీతములను బాడి యాంధ్రవృద్ధులమునందు ప్రతిష్ఠను గైకొనెను.

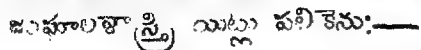
నుబ్బారావుగారు ప్రథమాధ్యాయమునందు వేదాంతము నకును కవిత్వమునకును గల సంబంధమును పదవ యధ్యాయము నందు వేమన్న వేదాంతమునకును కవిత్వమునకును గల సంబంధ మును జర్పించి పరమార్థమును నిర్ణయింపఁబూనుట సమంజసముగ నున్నది. కావ్యము రసాత్మకమైనది. విశ్వమునకు శ్రేష్ఠమైనది. వేదాంతులు కవులు వారివిశ్వాసభవమును భిన్నరూప ములను, భిన్నగమములను, భిన్నభావములను ముక్త్యక్తముచేయుచు లోకకల్యాణమును జేయుచున్నారు. కవులు వేదాంతులంగను వేదాంతులు కవులగును నుండవచ్చును. కాని సామాన్యముగను వాడుకయం దున్న సూత్రాంశముల కీ యనుభవ మతీతముగ గనపించుచుండును. కావ్యసూత్రాంశముల లక్ష్యము సామాన్య ముగ మహాబుద్ధితత్త్వములందు లక్ష మగుచు రూపనిర్మాణము ప్రధానమగుచున్నది. రూప నిర్మాణమునందు రసస్వరసము గలిగినను రసస్థాయి గలుగటలేదు. ఈ పరిమితలక్ష్యమునలననే ఆంగ్ల వేదాంత కావ్యములకు నుబ్బారావుగారు సూచించిన దోషము సంక్రమించినది. కావ్యలక్ష్యము బుద్ధ్యావరణమును దాటి వృద్ధయావరణమునందు లక్ష్యమగునపుడు పరమార్థ స్ఫురణము గలుగుచు రసోదయము లోకకల్యాణము సాధ్యము లగుచున్నవి. వేదాంతికి కవికిని బుద్ధ్యారాధనమునందు గల భేదవృత్తి స్వాభియాసారాధనమునందు సమత్వమును జూపి నిర ధమైన రసానందము గలుగుచున్నది. పోతన సరసోక్తులందు గల రసానుభవమే వేమన విరసోక్తులందును ననుభవమునకు వచ్చుచున్నది. దుష్టన దుర్మత నిరసనమునందును సుజన సుమత క్లాపనమునందును వేదాంతోపదేశమునందును వేమనవర్ణనలు పోలి కలు సరిహాసములు వృద్ధులమై సత్కార్యస్ఫూర్ణమును జేయు చున్నవి. వేమన్న తన వృద్ధమానభూతమైన భావములను సహజవాణిని దెలిపి యానందమును గలుగజేయును. వేమన్న ప్రతి పద్యమునందును రసస్వరూపము ప్రత్యక్షమగుచుండును. వేమన్న భావములను దెలుపుటకు పద్యముల నల్లివాడుగాని కావ్యమును రచించుటకు పద్యముల నల్లలేదు. వేమన వృద్ధులమునందు వేదాంతమునకును కవిత్వమునకును సమత్వము గలిగినది. వేదాంతులకును కవులకును వేమన భూజ్యుడుగ నున్నాడు. నుబ్బారావుగారికి కవివృద్ధులమునం దధికతరాదరణ మున్నను ప్రజలకు జ్ఞానవృద్ధులమునం దాదరణము మొదలి ప్రజావృద్ధ యము తెలుపుచున్నవి. నుబ్బారావు గారి విశాల విషయమునను జేసిన చర్చవేమన చరిత్రకు వన్నెబిట్టుచున్నది.

వేమన కులనిర్ణయమును స్థలనిర్ణయమును కాలనిర్ణయమును జేయుటయందు నుబ్బారావుగారు మంచి విచక్షణను జూపిరి.

కంచెర్ల గోపన్నగారు ప్రథమకాళియుఁ డగు కావ్యబాహ్యుఁడే!

ఈ యాంధ్రపత్రికయం దిదివఱకు మహారాజశ్రీ పండిత వంగూరి నుబ్బారావుపంతులుగారు దాశోధి శతకకవి యగు కంచెర్ల గోపన్నగారినిఁ గూర్చి యొకవాఙ్మయము ప్రకటించిరి. అం దొకవిషయమును జదివినంత నే సంతోషమును, వేఱొకవిష యమును జూచినంత నే విచారమును జనించినవి. గోపన్నగారు కాత్యాయనసూత్రుడగు నాదికాళి యుఁడుకాఁడనియు నెఱిగో యొకరిద్దఱు చెప్పినమాటలు వారిసంబేదమును నిరసించఁజాల కుండెన వనియు వ్రాయించుచు నేవీయో కొన్ని వాక్యములు వ్రాసి, గోపన్నగారి నాపస్త్రబహుత్రయతోఁ గట్టివైచిరి అట్లు కాకుండెన బుద్ధుడి యని వ్రాసిన నేమి? ఎవ రెంతవ్రాసిన నాదికాళియు లనఁగా గావ్యబాహ్యుఁడే కాని వేఱొక కాళివాగు కాదు. ఎందుచేత నందురా? వేదములు కాళిలా? అట్ల యిన విష్ణుపురాణములందు యజుర్వేదతరువని యెట్లు వ్రాయఁ గలిగియుండిరి? శ్రీ నుబ్బారావుగారి సిద్ధాంతములు నావార తోఁ బూర్వపక్షములు కావించుకొమ్మనియుఁ జెప్పుటలేదు. కాని యిందలి యాధ్యాత్మికము నిచారించి వారికిఁ గలిగిన నూతనాభిప్రాయమును మార్పుకొనఁగోరెదను. ఆంధ్రదేశమున నున్న వారలగృహ నామము (ఇంటిపేరు) లన్నియు వారవారు నివసించిన గ్రామములనలనో, చేయుపనులనలనో, యేదేని మఱొకధర్మమునుబట్టియో యేర్పడినవియే నిశ్చయముగాఁ జెప్ప నగును. ఇంకను గోత్రాదులను గూర్చి తెలియఁగోరువారు (బ్రహ్మశ్రీ) భావతుల లక్ష్యింపలి కాశ్రమిగారు యజ్ఞవల్క్య కరపక్షమునఁ ప్రకటించిన గోత్రప్రథమారు లను వ్యాసమును జూచిన లేట పడును. ఈ గో ప న్న గా రి యింటి పేరు కంచెర్లవారుగదా! ఈపేరు వారు నివసించినగ్రామము వలననే వచ్చినది. అఁగా గంచెర్లయను గ్రామమున నుండు టచే కంచెర్లవాని నెచ్చినవని యర్థము. ఈకంచెర్లవారు ప్రథమ కాళియులలోనే కాక వైశ్యులందును జండాలురందును గలరు సరియే! ఇక నీకంచెర్ల యెచ్చుటనున్నది! అందు నిష్పటికి నాదికాళియులలోఁగంచెర్లవారున్నా వారేదా? వారిగోత్రము గోపన్నగారిగోత్రమేదా? కాదా? గోపన్నగారు భట్టరాచా ర్యులకు శిష్యుఁడైనటుల నిష్ఠాదును గంచెర్లయం దున్న కంచెర్లవానికి శ్రీరంగమున నున్న భట్టరవారు గురువులుగా ను న్నారా? అను విషయమును విమర్శించిన గోపన్నగారు కాత్యాయనసూత్రుడగు కావ్యబాహ్యుఁడే? వేఱొకఁడో విశేష మగును. కంచెర్ల యనుగ్రామము గుంటూరు మండలములో నున్న విసుకొండకు మూడుక్రోశముల దూరమున నున్నది. దీని నిష్ఠాదు పెదకంచెర్ల యనుచున్నవారు. తర్వాత నీ నామముతో డినే మఱొకగ్రామ మేర్పడుటచేఁ బెదకంచెర్లయని పేరు వచ్చియుండవచ్చును. అపేదకంచెర్లయందే కాక చుట్టుప్రక్కల నుండెడి వీనుఁగులసాతెము, పిచికిలసాతెము, వెలుమాళ్లపల్లి

స్థలనిర్ణయమునందు కొండవీడునకును కలూరుపల్లికిని గల్గించిన సంబంధము సమంజసముగ నున్నది. ఇతరవాద్యాయములందు వేమన్న కాలమునందలి సంఘస్థితి మతస్థితి వేమన్న తీరికవిధానము వా శిష్యులు మొదలగు విషయములు సమగ్రముగ జర్పించి నిర్ణయింప బడినవి. ఇంతవఱకును నితరులు వేమన్న విషయమై చేసిన పరిశోధనల నన్నిటిని నేకముఖమునకు దెచ్చి నుబ్బారా వుగారు సమగ్రమైన వేమనచరిత్ర నాంధ్రలోకమునకు సమర్పిం చిరి. విషయ విభాగమునందును రచనావిధానమునందును పరి శోధనరీతియందును వేమన గ్రంథమూర్తిలోకి నూతనలంకా రముగ నున్న విధమును గ్రంథభాషయు విశేషము చేయుచున్న శి ఆంధ్రలోకము నుబ్బారావుగారి ప్రయత్నములకు దగిన ప్రోత్సా హమునొసంగి దల పెట్టిన యితర గ్రంథరచనలకు సూయ పడునని వ్యవహరించుచున్నాము.

నాన్న పుత్రువామే యున్నది. కాని నేనాశక్తిలేదు. ఆతః
ను ముందటినుండియు దుష్టులకేరెడుడు వాదకమున నిష్పడు

మతేయ యాజ్ఞనిర్వహణ ప్రథమక భీయః అనుపితు
 'బుషిణా యాజ్ఞవల్క్యేన శర్యదేశేషు విస్తృతా. వాచస
 నేయ వేద్య ప్రథమా కాన్వాంజ్ఞ కా

(నృసింహాపరాశరము)

కాండ సుబ్బరాయుడు
 వాక్యమును వికరితముగా వచ్చుచునున్నది. ఈ సర్వ నిజత
 కలదు. అందుచేతనే సుబ్బరాయుడు:

గోపురము ప్రక్కను జిత్రింపబడిన క్రొత్త గోపురమును
 దాను మోయుచున్నారయ్యె- దాను లేనియెడల గోపురము
 కూలిపోవుననియు ననుకొనుట యెట్టిదో- మోటారుబండి చక్ర
 పుటాకుపై నున్న యాగ నాములమున బండి యెంత తేగ
 ముగాగ బోవుచున్నదో యని యనుకొనుట యెట్టిదో- ప్రపంచ
 కానముల కన్నిటికి బానిసయై పుట్టినమనుజుడు ప్రపంచమునకు
 నావలన మేలు జరుగుచున్నదని యనుకొనుట యెట్టిది. పుణ్య
 పాపముల పరిపాకములవలన గొన్ని దేశములు భూకంపములచే
 బాదాళమునకుఁ గ్రుంగిపోవుచున్నవి. కొన్ని ద్వీపములు నము
 ద్రమునందీ లేచుచున్నవి. కొన్ని నాకులు కృత్తిమగుచున్నవి.
 కొన్ని నశించుచున్నవి. కొన్ని ప్రమామ లాటిపోవుచున్నవి.
 కొన్ని క్రొత్తనశుక్రములు బయలుదేలుచున్నవి. ఈసృష్టి
 యెగిరిపోవుచున్నది. మఱియొకసృష్టి కీర్తనగుచున్నది. కాల
 చక్రమే యంతయొక దిప్పకుచున్నది. ఎప్పటికీ కనమున కెట్టి
 పరిస్థితులననుమ నెట్టివాఁ డెప్పుడో అట్టవారిని గాలమే
 ప్రక్షాళితకృషునందీ మైకిదీసి యటఁ బెట్టుచున్నది. అప్పటికి
 కరుణాలమైన రాగముతో- రాశిముతో- నానని నాడించు
 చున్నది. పాడించుచున్నది. పాట యెవ్వెంటు నెవ్వెట్టుకొని
 యాడ్చి పాటవైచుచున్నది. స్వప్రయోజకత్వమున నాత
 డెట్లుండలేడు. అట్లు పాడలేడు. మఱియొకరితిగా నాడుటకుఁ
 గాని పాడుటకుఁగాని చూతని కనకాతములేక యట్లాడినాడు.
 పాడినాడు-ఇకఁ బ్రయోజకత యేమున్నది? స్వాతంత్ర్యమేము
 న్నుది? ఏమియు లేదు. "తేకేమి తేకేమి. Freedom of the
 Will మనకు లేదా యన వెట్టికెట్టిమాటల నాధారపఱచుకొని
 నాపై నీకభిలాషి పడుచువాండ్రు నిట్లునుందురుగాక! నాయన
 లారా! శ్రత్యక్షనభవమునఁగాని నెలియని యీనీతి మీకు
 బోధవలనదెలియుదు. ఇకఁ బదియేండ్లలో పికచేయుండు. తలవెం
 డుకు బూడనిండు. కండు లంబనిండు. దృష్టితగనిండు. ప్రపంచ

ಹೆಮ್ಮೆ ಕಾಂತಿ ಸ್ವಾಂತಿ ಸ್ವಾಂತಿ:

ఆయిలు ఎంజినులు

60155-158

7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఇది శైవాలయము. ఇందు లింగ మున్నది. శైవాలానికి
గుడియవడినట్లు కట్టబడియున్న దీని ప్రభువవ్వారంబిరమా
యాపతి వాక్యరగమున ముంచిన నును. మూడువిధము లగు
భిక్షాక్షురములచే వ్రాయబడిన శిలాశాసనము స్థాపించిన
లానంది దీని ప్రాచీన పరిశ్రమితిగను చెక్కర చెప్పవచ్చును.
ఇది చాల 12 అడుగుల దివ్యాలయము.

అనందవిహారి

ఇచట శ్రీమహానాథుని విశ్రాంతి స్థలము. భక్తలవర్షమున నున్న యన్ని జాతులవారి పక్షిభోజన మిచట బాహుళ్యముగ గనబడుచుండును.

స్నానవేది

స్నానోత్సవములలో ద్విమాత్రపు నిచట స్నాన మాడించెదరు.

సువారము

ఇది నటనందిరమున కొక గుజరాతీయ సంఘమునది. ఇందు భోగాన్నము కడు జీతముగ వంట చేయబడుచుండును. దీని విషయమై పలుగాథలు కలవు.

నైకుంతము

ఇది తెండంకంబులమేడ. ఇందు మత గురువులుండురు. ఇచట ధర్మశాస్త్రమును బుద్ధిబంధ భోగములను భజమిత్తురు. సరస్వతి, నీలమధుర, గోపికాధ, స్వయంభూ, రాధాకృష్ణ, కుమార్తె, మార్కండేయ, ఇంద్రాణి, సంకేశ్వరము లోనగు నాలయములు నూటయింకొకటి యున్నవి.

లోకనాథాలయము

ఇది పట్టణపు బడమటిపాలిమేట నున్నది. జగన్నాథుని మూలాలయమునకు గ్రాంతిదూరమున నున్నది. ఇది శ్రీశైలా గట్టబడినది. దీనిలింగము నీట నీరులాగుచుండును.

గుండిచ్చాబారి

ఇది ముఖ్యాలయమునకు వేరుబడియున్న రాచబాటకు జీవర నున్నది. గుండిచ్చ యనునామె ఇంద్రద్యుమ్నరాజుపత్ని. ఆమెపేరిట గుండిచ్చాబారి యొప్పియున్నది. రాజుపేరిట నిండ ద్యుమ్నపుష్కరిణియు గలదు. ఆరాజు జగన్నాథాలయము కట్టికట్ట, నారద, బ్రహ్మ, సాంబ, పురాణములలోను, కపిల సంపాత ద్విగియారాధ్యాయములలో నున్నది. శ్రీకృష్ణ నిర్యాణ సమయమున కాకాశవాణి పడినట్లు పార్వతు కృష్ణకేశవ మను మూడుతులకలుచేసి సమద్రమున బాజవేసిట్టును అవి 12 సంవత్సరముల కొకసారి దారురూపమున పూరి తీరమున జేరుకొనుననియు, నవియే త్రివిధములనియు గలదు. భీమసేనుడు యాదవముసలమును నీలచలమున నణగించియున నాకొండ మట్టమునకు గ్రుంగెనని చెప్పుదురు. ఈ గుండిచ్చాబారి 432 అడుగుల పొడవును 321 అడుగుల వెడల్పును 20 అడుగులయెత్తును గల గోడలచే జుట్టబడియున్నది. దీనికి బడమట సింహద్వారమున ఉత్తరమున విజయద్వారమున్నది. దీని విమాన, నటనందిర, జగమోహన, భోగమండపము లున్నవి. అందు జగన్నాథత్రయమును రథయాత్రను జెల్పుదురు.

మార్కండేయేశ్వరము

ఇదిమార్కండేయ తటాకమునకు దక్షిణమున నున్నది. అల యపు టరగూండ్లయందు గుమారస్వామి, గణేశ, పార్వతి ప్రతిమలు విరాజమానములు. యమేశ్వర, కపాలమోక్షణ, అలాబుకేశ్వర మొదలగు పవిత్రదేవాలయములును కలవు. స్వర్గద్వార చక్రతీర్థములు పుణ్యస్థలములు.

పుణ్యకుండములు

మార్కండేయము, ఇంద్రద్యుమ్నము, నరేంద్రము, శ్వేత గంగ, కలంగ మొదలగునవి. మార్కండేయకుండము మార్కండేయాలయమునకు దక్షిణముననున్నది. కుండమున కన్నిచక్కల తాతిపలకలు తాపింపబడియున్నవి. నరేంద్రసాగరము జగన్నాథునికిశాస్త్రమునక్రొవెడుదూరముననున్నది. ఇదివెడ్డిది. దీని కన్నితైపుల తాతిపెట్లకలవు. ఇందు మెగలలున్నవి; ద్విపముకలదు. ఇంద్రద్యుమ్నముపురికిశాస్త్రమున నొక్క. ఇదిబొత్తుగాఁ జిన్నది. దీనినీరు బహుశుభ్రముగ నుండును. శివగంగలో లోకనాథాలయమున్నది. అన్ని కుండములందుఁ దాచేళ్లు కనబడుచుండు.

ఆధారనాథావారావధి

ఇది పదునెనిమిదికంబములకు వంతెన. పద్మపూర యను పేరుగల ముత్యానందినిమీద నడ్డమునకును బోదెకట్టలతో గట్టబడియున్నది. దీనిపొడవు 290 అడుగులు. ఈ యనకట్ట తమలపాతురంగురాలతో నినుప చిగుటతోడను పనితనము మాపబడియున్నది. దీనిని 14 శతాబ్దిని రాజ సరసిహజేవు పోయించెను. ఇటువంటి శ్రీజగన్నాథత్రేతము రథయాత్ర వలన నన్ని చోట్లయందుఁ దెలియబడియున్నది. జ్యేష్ఠమున రథయాత్ర సాగును. లక్షలసంఖ్య జను లీయాత్రను సేవించుటకయి వత్తురు. ముఖ్యమైనరథమునకు 7 అడుగు లెత్తుగల 16 చక్రములుండును. భక్తులు రథచక్రముల కిందబడి వైకుంఠమును జేరుటకలదు. ఈ యాలయము 7 లక్షలవైగాఁ బ్రతిమేట రాబడివచ్చును. పూ

జారులు పండాలు. భాష ఉత్కలము. ప్రయాణికులకు సౌకర్యములు చేయబడును. జగన్నాథము సేవించినవారు సాక్షిగోపాలుని దర్శించువిధానము మైసందన దాని పుత్రులతో మిట గనుగొందము.

సాక్షిగోపాలము

ఇది ఖురదానుండి పూరికి బోవు శాఖామార్గమున నున్న సాక్షి గోపాలస్థానమునకు దగ్గరనున్నది. ఇది విష్ణ్వాలయము. దీని చరిత్రము వినుటకు గురూపాలము పుట్టిండును. గ్రంథ విస్తరభీతిచే నదంతయు నిచట ప్రాయుటకు బదులుగ వంగ భాషనున్న భక్తమాల చైతన్యచరిత్ర మిత్రమునందు బాతకుల కాతిభక్త మొసంగువాడ. విమాన జగమోహనాలయములు కలిసియున్న పాంకమున నందమున నీయాలయము నిర్మింపబడి యున్నది. ఇందలి రాధాప్రతిమ సోపాలకృష్ణునికన్న జన్నది. ఈ కోవెల యాదవము అతిగాక సౌందర్యముగ నున్నది.

జయదేవ కవి

జగన్నాథము భక్తి ప్రతిపాద తే త్రమయి యున్నందున భక్తులచేత దేవతా ప్రవాసమున జగన్నాథుని ముంచి యున్నారు. అందు భక్తికోమణి మగు జయదేవ కవిశ్వరుని ప్రస్తావ మీ సందర్భమున జయదేవ బాతకు లుక్కిరించుచుండురు. భక్తులచరిత్రములు కలి కల్పమ నానందములు గదా మానవత్వాదములయందు భక్తిరస మూర్తయనట్టి గీతగోవింద కావ్యమును బుట్టించిన జయదేవకవి ప్రసంగము పురుషోత్తమ చరిత్రమునలె బుణ్యదాసుక మగుచున్నది. ఈ కవి జగన్నాథమునకు దగ్గరనున్న కిందుబ్బి మను గ్రామమున దశకు శతాబ్దిని జన్మించి. ఈతఁడు జగన్నాథుని గాతాశ్రయముతో నృత్యములతో సక్రిందములు చేయుచు దానికి సరిపడునట్లు గీతగోవిందము రచించెను. ఇట్టి భక్తకవి చిరకాలము జగన్నాథమున నుండుటచేత నశేష బాతని శిష్యులై దేవుని సేవించుచుండిరి. ఇతని పేరికపు లింకను గలరు.

శ్రీ జగన్నాథుండు అనంతకళ్యాణములు విశ్వమానవుల కొసంగి యాధ్యాత్మికబలాపేతులఁ జేయును గాక!

కవిచౌడవ

(వంగూరి సుబ్బారావుగారు)

కవిచౌడవ జీవితము నేను గ్రంథరూపమునఁ బ్రకటింపింపింపటం గొన్ని నూతనవిషయములుకూడఁ జేయవలసి. అవి నే పుదు ముద్రింపబోవు శతకపుటచరిత్రములోఁ జేర్చుచున్నాను.

కవిచౌడవయే 1౫ నెనని శ్రీ మా. నేతురామయ్యగారు పరిమత్తుత్రీలో వ్రాసిన "చౌడవసీమ" అనుగ్రంథము ప్రతి నాకుఁ జిక్కిరి. అందలివిశేషము లీకిందఁ జూపుచున్నాను. ఇది 30 సీమలు గల శుద్ధాంధ్రసీమలు.

గ్రంథాంశము.

క. కప్పుమెయిటోపేరిట
ముప్పదిసీమలు లాంఛనముగఁ జెప్పును చౌడవయే నీకబ్బులునఁ
ద పెంచుటఁ దార్మ్యలాఁ దగ నుతిసేతున్.
పద్యములనుటము బలికరి వేల్పుకతమును బోలియున్నది. ఎవ్వ రెవ్వరి ననుకరించినో తేల్పుకొనవలసియున్నది. సీ|| గో లన ముగుదారి గో లనం గనుముల్లు
గోల యోడయుఁ బరిగోల యనఁగ
డిందు లీనలు కడిందు లోఁగులును
డిందు నుటకును వేరిందుకీడ
లిండంబు చిక్కిమెట్టండ్రు పట్టుటవాఁ
డండ్రు వాఁ డంట వే గండ్రు బరువు
వెల్ల నిండుట పాలవెల్ల పాల్కడలి రే
పల్లి నాగను గొడు గల్లి నాగ
గీ|| కట్టి యన యెడై పెనువోర. పత్తెమీరు
తోట్టు పట్టలదొడ్డి క్రో. ల్లుట్టి నాగ
నట్టిదిట్టప నున్న రాకుమిన్ను
కట్టిచెలివేల్పు ముజ్జగాల్ బొట్టదాల్చు||
సీ|| విరియ నా పువ్వు సీ. విరియ నా కల్లు నా
విరియ నా చెట్టు కా. విరియ పొగయు
పరియ నా దాలు రూ. పరియ నా సాగను మే
పరియ నా తిండి తే. ప రన తెగువ
తరు లనా వరులు బి. తరులు నా చెలులు చి.
తరులు నా బొమ్మ ల. తరులు వలపు

కటియ నా కప్పు చా. కరియ నా సాక్షి బూ
కరియ నా నదుల్పు ట. క్కరి న దొంగ
వరియ నా చేను లా. వరియ నా బంటును
సరియ నా దండ తే. సరులు వడ్లు
నూరిజనకల్పు వరదందనూకతల్పు
డంబుకటివేల్పు పిట్టసిడంబుదాల్చు||
తుదిపద్యము

క. వనదేవత కాప్రే దన
దనరును గువ్వ కరి యేతమునకు పేరె
చను వంకకట్ట లాతా
మన కూకటి యనఁగఁ జుట్టు నంబుజనేత్రా||
"చౌడవసీమలు సంపూర్ణముగా శ్రొత్తుకట్టి బట్టు
య్య వ్రాసెను. శ్రీరామచంద్రా నీవే గతి. వికృతి నామ సంగర
చైత్ర బ|| విడియ సోమవారం"

ఈప్రతి చూపిన శ్రీ శ్రొత్తుకట్టి నూర్వారావుగారికిఁ గృతజ్ఞుడను. ఈగ్రంథము శతకము వ్రాసినచౌడవయే వ్రాసికట్టు నామసామ్యమునుబట్టియు, వాడుకనుబట్టియు శ్రీ నేతురామయ్యగా రూపించియుండురు. ఇది చౌడవదే యనుటకు మొదటిపద్యమునందలి పేరు తక్కు వేతాధారములు లేవు. వ్యతిరేక దర్శకములు చేతురుకల కిది కవిచౌడవ దనియే నమ్ముచుండుముగాక!

హనుమంతరాయనిధి

దరిమిలా చందాలు	రు
ఇదివరలో మొత్తము	46,957 8 0
సింగరాజు లక్ష్మీనారాయణగారు, బందరు	20 0 0
సింగరాజు కామేశ్వరరావుగారు జమ్మిడపూరు	16 0 0
కృంగారకవి పాపారావుగారు నిడమర్రు	7 14 0
ఎస్. ఎస్ ప్రసాదరావుగారు గుంటూరు	10 0 0
కాపూరి కోదండరామయ్యగారు మోపిదేవి	
కృష్ణజిల్లా	50 0 0
వి. విశ్వనాథశర్మగారు	50 0 0
హిందూ మైసూరు అసిస్టెంటు మాస్టరుల సంఘ	
కార్యదర్శి బందరు	56 0 0
కొండా శుబ్బారాయడుగారు తెనాలి	8 0 0
రామచంద్రపురం జాతీయపాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులు, పిల్లలును సి. కె. గోవిందరావుగారి	
వ్వారా	20 6 0
ఆంధ్రసేవా సమితి లక్కరాజు శుబ్బారావుగారి	
వ్వారా కాకినాడ	100 0 0
మకపోషకుడు	1116 0 0
లేటు అబ్బురాజు సీతారావుగారి భార్య గున్నమ్మగారు	25 0 0

ఇప్పటికి చందాల మొత్తము రు 48,416 7 0
బందరు } భో పట్టాభి సీతారామయ్య
29-8-22 } కార్యదర్శి ప్రేరక.

అస్సాము శాసనసభాసభ్యులగు రా|| బ|| ప్రమదచంద్ర దత్తగారు ఖా|| బ|| సయ్యదు అబ్దుల్ హాజీదుగారిస్థానే మర్రిగ నియమించబడిరి.

జగ్గయ్యపేట యూనియన్ ఎన్నికలలో 11 గురు వైశ్యులు జను పండిరనియు చారుగుండ వేంకటరంగయ్యగారు చైరమన్ గ నెన్నిక గాంచినయు ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

మా|| రాక్కరు పేజ్ బహదూరు సుపూగారు పుత్రసమేతుడై పంజాబు మెయిలులో ఆగష్టు 30 తేదీని సిమ్లా కేగిరి.

దంతచూరము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0
ఈ ధంతచూరముతో పండుతోముటవలన చిగుళ్లుండి రక్తము ప్రవించుతుండును. నోట దుర్గంధములేక యుండును.

తామర తైలము

తామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు
తామర, తీట, గజ్జి మంచిది డబ్బీ 1-కి 0-6-0 మాత్రము.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసుబొంబాయి.

తెనుగు కాలికో బైండు

సివిల్ ప్రాజీడరు కోడ్	5	0	0
క్రిమినల్ ప్రాజీడరు కోడ్	6	0	0
ఇండియన్ పీసల్ కోడ్	3	0	0
శతకతావళి (గ్రేజు)	2	0	0
సుమతి, సరసింహ, వేమన, విడిగా	0	2	0
శృంగార రత్నశతకము	0	3	0
వేణుగోపాలశతకము	0	3	0
కాళహస్తి లింగశతకము	0	3	0
రామలింగేశ శతకము	0	3	0

విక్టోరియా డిప్లోమా,
మైలాపూరు - మదరాసు.

ఆంధ్రవాఙ్మయనిర్మాతలు 1 (3)

వేమన

కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు.

5 చిత్రపటములు ప్రాచీనమైనవి కలవు. తంజావూరి రాజులు వేయించిన రంగులపటమునండి తీసిన ఫోటో, వేమన్న శిష్యులారానికి సమీపకాలమున వ్రాసిన "వేమనచరిత్ర" మన ద్విపద కావ్య వివరము లున్నది. విషయసూచిక.

1. వేదాంతము-కవిత్వము	10 కవిత
2. వేమనచరిత్రము	11. పద్యపదనము
3. శృంగారము	12. పోలికకవులు
4. కాలము	13. నీతులు
5. కులము	14. జీవితవిధానము
6. కుటుంబము	15. శిష్యులు
7. వేమన్న కాలమునందలి స్థితి	16. పద్యమకుటుము
8. మతములు-గురువు	17. రసవాదము
9. భావ	18. చందమామ

అను 18 శీర్షికలు, ప్రసిద్ధి కవుల పాద్యములతో, పండితుల విమర్శనలతో, గ్రీకు, బ్రాహ్మణ, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర కవుల పోలికలతో, "సంపూర్ణజీవితము-భోధనలు" గల గ్రంథము 280 పుటలు కలది. వ్రాసినది. అనేక నూతనచిత్రాంశములు నిన్నటికంటె తేలిసి విందుగలవు. తెల ప్రతి 1-కి రూ. 2. విద్యార్థులకు సాధారణప్రతి తెల రూ. 1-4-0.

కమలశిఖరము.
మైలాపూరు, మదరాసు.

మంచినయము! వేనవేలు కర్పనమిది!! వెనుక దొరకవు!!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

నేక పంచలు కర్పనమిదనున ప్రస్తుతం భరణ తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న వాగరకతయున్న గలమేలైన ఆసల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొన్ని పంచలమూత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ ఆకుపచ్చ, రోహ, మేళువర్ణం, ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాఫు సీయమైనట్టివి. త్వరపడుడు.

5 క్లాఫు మారనిదిని 2 క్లాఫు మార వడల్పుల పట్టుపంచ 1-కి రూ. 4-0
980 క్లాఫులకు వేరు.

చిరునామ:- రాజలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం 44 నంబులయ్యగారి వీధి, మదరాసు.

నవలలు

శృంగారనాటిక - గొప్పనవల	1	0	0
వీరపూజ - గొప్పచరిత్ర	1	0	0
విజయనగరరాజుల కథలు	0	3	0
చిత్రారాజుల కథలు	0	4	0
దివ్యచక్రవర్తి కథలు	0	4	0
గోల్కొండ నవాబుల కథలు	0	2	0

0-8-0 అకాల పుస్తకములకు తక్కువ పంపము.
కల్యాణవర్ధన పరిషత్తు, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

ప్రభుత్వోద్యోగములు.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము.

ప్రభుత్వపు టుత్తరువు.

నెం 658 రు పబ్లిక్-తేది ఆగస్టు 15-1922. X ల ప్రభుత్వపు టుత్తరువును గుర్తు పెట్టండి:-

బ్రాహ్మణతరసంఘములకు ప్రభుత్వోద్యోగములం దె క్కువ ప్రాతినిధ్య మొనరించుట రివిన్యూడిపార్టుమెంటు బోర్డు ప్రాతినిధి అర్డరు 129(2) లోని నూతన లిస్టు క్లాఫులకును, అన్ని యోద్యోగములకును అన్వయింప జేయవలసినదనియు, ఆ యుత్తరపుల నందరును గమనించునట్లు చేయవలసినదనియు, ఆరుమాసములకొకట వివరములను తెలుపు జాబితాలను ఆయా ఆఫీసుల యధికారులు పంపుచుండునట్లు కోరవలసినదనియు, ఆ జాబితాలను కాపాడవల్సివచ్చు లభించునట్లు చేయవలసిన దనియు ఆగస్టు 1921 లో కాపాడవల్సివచ్చు ప్రభుత్వమువారి కోర్కె విధింపబడినది.

2. ఈ జాబితాలను ప్రభుత్వమువారు తమ 618 పబ్లిక్ సెప్టెంబరు 16, 1921 నం దనుటలో జెల్తుము, పబ్లిక్ సెంటు పబ్లిక్ లో క్రొత్తగా చేర్చుకొనువారిని ఆరుమెంబరు భాగించి జాబితాలు పంపవలసినదనికోరింది. మొదటి అర్ధసంవత్సరజాబితాలందినది. దీనినందు 81, 1921 వ తేదీతో ముగిసిన అర్ధసంవత్సరమున క్రొత్తయోద్యోగములందు ఉద్యోగములు నూటికి యాక్రిం ది ప్రమాణమున నున్నది:- బ్రాహ్మణులు 22 మంది, బ్రాహ్మణ శ్రేణిహిందువులు 48 భాగక క్రైస్తవులు 10 మంది, మహమ్మదీయులు 15 మంది, యూరోపియనులు ఆంగ్లో-హిందువులు 2, ఇతరులు 8.

3. ఈ జాబితాలను ప్రయోగించుటలో, క్రొత్తవాటి విషయము మాత్రమే యిట్లు చేయుట నను సమర్థవంత ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేయబడినది. భావమైనను, తెలియజేయబడినది, అక్రిం దైనను, మొదటిసారిగాను నియమించబడినను, లేక సర్వార్థ సమర్థవంతమై ప్రయోగము చేయుటకు అందరికి సాంఘిక ప్రమాణము ప్రకారము జాబితాలబంధనలను నోకవిత్తర్యాసము బంధనలను, జిల్లాలోని వివిధభాగములను గమనించి యోద్యోగములను వివరపరచినది బోర్డుప్రాతినిధి. అర్డరులోని నూత్రమున క్లాఫులకు తేలియింప జాబితాలలోని వివరముల నింక ను జాబితా చేయవలసిన విషయమును ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించివారు. ముఖ్యోద్యోగములు వివిధ సంఘములకును కొనుగడలెన్న ప్రాధాన్యమునుండియే లోయ రుక్మకులలో నుండియే దీనిని గమనింప వలసినదియు రిక్రూట్మెంట్ కమిషను ప్రయోగము చేయునపుడును, సీనియారిటీకన్న, తెల క్లాఫు అకర్షణమియు ప్రభుత్వమువారు గుర్తించుచున్నారు. పబ్లిక్ సెంటు ఆక్రింకు తెలియజేయబడినది, ప్రయోగములోయరు గ్రహించి, ఇన్ని వివరములను జెల్తుజాబితాలకు తయారుచేయుటమాత్రము కన్యమియు ప్రభుత్వమువారికి తోచినది. కనుక ప్రతిభాభాగము ముఖ్యమగువారు సంఘములను నూచించు జాబితాలను ప్రతిసంవత్సరము కొరకుచేసినవో సమాధానమందయు లభించుననియు, అందే ప్రయోగమును క్రమములు ఉద్యోగక్రమములు జూపనగుననియు, సభా యుతులకు వచ్చురగారు తమ మంత్రుల యోగికారము పొంది, నిర్ణయించివారు. వెనుకటి సంవత్సరపు జాబితాను జరిగెడి సంవత్సరపు జాబితాను సరిపోల్చి చూచుకొనునట్లు ప్రతి క్లాఫులోని యధిపతియు బాగుగ కనిపింపగలదు. ఈ జాబితాలు కాక గతేడు ఉద్యోగములకు మాత్రమే. అందుగూడ రూ 100లకు వైగా సంపాదించువారి కోకటియు 35 నుండి 100 కరకు సంపాదించువారికి మరొకటియు నుండును. ప్రతిభాభాగధి పతియు తన క్రింద నుండి రూ 35 లకు వైగా ఏమెల 1-1922 నుండి యుండె. నాక గతేడు ఉద్యోగుల పేళ్లపట్టి కను తయారుచేసి మద్రాసుకు అక్టోబరు 1 వ తేదీనాటికి బంపవలెను. మార్చి 31, 1923 తో ముగిసెడి సంవత్సరమునకు క్రొత్తజాబితాను 1923 ఆగస్టులోపుగ బంపవలెను.

4. గతేడు ఉద్యోగులకు పేర్లు సినిమాల్ని మూడుమాసములకొకమారు ప్రకటించునపుడు అందు వారిసంఘములనుగూడ నూచింపవలసిన మరొక తీర్మానము కోరినది. అందులకై సినిమాల్నిలో నుండి యోద్యోగులపేళ్లతోపాటు 6 సంఘములలోనా సంఘమునకు సంబంధించినదియు తెలుపుచు ఆయా క్లాఫుధిపతులు ప్రభుత్వముద్రాబాధికారికి బంపవలెను.

ఈసంఘములకు కొన్ని సులభమగు కొందరుగురులను మద్రాసు లయాధికారి నూచించెదని ప్రభుత్వమువారు తెలచుచున్నాడు.

5. అదియునుగాక, ప్రభుత్వ కార్యాలయములందు ఆయా భాషాప్రజ్ఞానులకు సంబంధించినవారే యుండవలెనని కాపాడవలెనని పలుమారు తెలుపబడిన యధిపాదులతో ప్రభుత్వము వారికి సంపూర్ణసానుభూతిగలదు. తెలుగు ఓడ్రజిల్లాలలో ఆయా జిల్లాలకు సంబంధించిన యోద్యోగములం దుండువారి పేళ్లను గమనించవలసినదనియు అవకాశము వచ్చినపు డెల్ల వారిసంఖ్యను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించవలసినదనియు అధికారులకు టుత్తరువులు గుగ బండును. తెలుగు ఓడ్ర జిల్లాలధిపతులు ప్రకటించబడినది.

6. ఈ విషయములందు క్రొత్తపుచ్చకొనుచుండిన సభ్యులను, ఇతరులను వై ఏర్పాటులు సంకల్పపరచునని ప్రభుత్వము వారు తెలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి కార్యశిధాన మిందు మూలమున బాగుగ తెలిసినందున సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి మరల మరల వివరములను గోరకుండును గాక యిది తెలచుచున్నాను.

వెలసులభిము. ఫల మధికిము.

ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ. రూ 16,500 లకు లాటరీ చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు ఆద్యులారా!

కృష్ణజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు కలిగినటువంటివి రెండుకేంద్రములు గలిగిన వామేడను అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగున్న, ఫలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ ఫిబ్రవరిలో ప్రయోగపరచి యెలూరుపట్టణములో భురావా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ వేయుచును. గనుక ప్రతివారూ వారి వారి యదృష్టముల నిర్ణయించుకొనుటకు ది మంచితరుణము. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత వచ్చాకాపడిన లాభములేను. లాటరీ చీటి ఒకటి రూ 5 ల మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమున నివీర్ణిస్తున్న, ఏలూరుములన్ను కోరువారు మా యెంజంటవల్ల గాని సేరుగా వాడు వాసిగాని రేలునుకోవలయును. ఈ చీట్లవల్ల వహూ అయ్యె పాము కృష్ణజిల్లా యెలూరు పెద్దబజారులో ఆవకేటిపు బ్యాంకిలో నుంచబడును.

2. ప్రతిగామమునందును మంచి యెంజంట కావలయును. మంచి కవివాచను ఇయ్యబడును. వివరములు కోరువారు యాక్రింకు సంకేతముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చి గాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

"చీట్లు కావలసినవారు, తమ అడ్రసును స్పష్టముగ వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ పూన మణి అర్ధరూ చేసిన యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టిపాలో పంపించబడును."

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం,
కృష్ణజిల్లా. }
1-7-1922. } మేడ సామ్యుదాయకు

అగ శత్రోహము
రు 116 లు బహుసూనము

తయ, దగ్గు, వికరపు, ఉబ్బసము, మొదలగు శ్లేష్మ వ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల కోజులకు ఎటువంటి తయరొగమైనను పూర్తిగా నివారణయగును. దీనికి పధ్యములేదు, వారంగోజులలోనే చాలా భాగము దీనిగుణము కనిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపించెడల మేము స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటువీటుకు వైన వ్రాసిన బహుమానము తీసికొనెదము. వారంగోజులకు సరిపడు మందుకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-6-0 లు అగును. 1 నెల కోజులకు రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు
శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం
(213) కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

అతి బాల్యమున నేర్పుటకు వీలులేదు

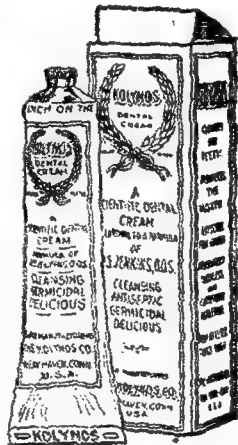
మా బాలికకుగాని లేక బాలికగాని మిక్కిలి చిన్నతనమునందు భోజనానంతరంబంతయును కొలివాన్ గొట్టును తలన గలగు ప్రాముఖ్యతను మీరు చెప్పవలయు. వారికి వయస్సు రానురాను అందుకు తగిన ఫలము బడయుటకై వారే దానిని అవలంబించుట. నిజముగా దంతములను కుళ్ళవలనను, నోటిని కుళ్ళముగా నుంచును, వ్యాధికి కారణభూతమైనట్టి కంటమునం దుండు చిన్న పురుగులను నాశనముచేయును.

KOLYNOS

డెన్టల్ క్రీమ్.

వైన మాత్రమే కలిగియుండును. కొలివాన్ గొట్టును తలన గలగు ప్రాముఖ్యతను మీరు చెప్పవలయు. వారికి వయస్సు రానురాను అందుకు తగిన ఫలము బడయుటకై వారే దానిని అవలంబించుట. నిజముగా దంతములను కుళ్ళవలనను, నోటిని కుళ్ళముగా నుంచును, వ్యాధికి కారణభూతమైనట్టి కంటమునం దుండు చిన్న పురుగులను నాశనముచేయును.

The Kolynos Company New Haven, Conn., U.S.A.

Representatives for India

MULLER & Phipps (India) Limited.

Madras

Calcutta

Bombay

Karachi

Rangoon

పూర్ణిమ

కష్టాంతనాటకము!!

క్రొత్తనాటకము!!

A Tragedy?

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారిచే వ్రాయబడినది.

పూర్ణిమాపర్వదినమున రాజస్థాన త్రిపుర తలవంతకు లగు భట్టి కరాహరాజేంద్రులు విద్యామనకై వివాహ వేదికపై దారసిల్లుట. పరిణయకృత్యమునకు మాటు భయంకరమాత్ర. వైవాహికతీరణముల క్రింద ఘోరమారణములు, భట్టి రాజేంద్రుని చిత్రవధము. పెండ్లికొడుకు దేవరాజుసంఘ మరణమునుండి పాటిపోవుట, పురోహిత దంపతు లాతనికి కరణ మిమ్ముట, అడవిదొంగల బిచ్చారు, సర్వస్వమును గోల్పోయిన రాజులకుడు దొంగలదొర యగుట, పురోహిత దంపతు లొక్క గోతర బూడ్చి పెట్టుటనుట, కారదాదేవి కళాగతునము, సర్వయంక గాంధర్వవివాహము, రక్తకర్పణ ములు, వ్రాయుటకు సాధ్యముగాని యెన్నెన్నో విచిత్రాంకములు, పాత్రవక్తరి కర్ణవాదవిత్తియు, ఈశ్వరకడగా విశేషము, ప్రపంచవైఖరి, మనుష్యవాంఛానిశ్చలత్వము, విధిబలిష్టత, సరసివిభవమార్గము, చదివినంతమాత్రమున నోడలు జలదరించునటులు, మనమద్రవిభూత మగునటులు, కన్నులు భారాళముగ, గ్రూహించునటులు, అవాంఛిత విద్యేషన మగునటులు, ప్రాపంచిక లంపట తనదలి మనస్సును బూర్వముగ నీశ్వరార్పణము నొనర్చుటకు దృఢసంకల్పము కలుగునటులు కవించబడిన నాటకరాజము.

వెల యూ 1-0-0.

కలయవారు:-

పానుగంటి రాజారావు,

పి. కా. పు. ర. 0. (గోదావరి జిల్లా) అని వ్రాయవలెను

(290)

గోనోమల్

ధర రూ 3-8-0

చాల్మీటన్ ఇన్ జన్ క్షను ధర రూ 2-0-0

నెగరోగముల : వరములు గల పుస్తకమునకు వ్రాయుడు.

డబ్ల్యు.ఇ.స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మౌంట్రోడ్, మద్రాసు.

W. E. Smith & Co., Ltd Mount Road Madras.

హిందీపాఠశాల-గుడివాడ

స్వస్తి శ్రీధర్మశాస్త్రసంవత్సర భాద్రపద కు ౧౫ మొదలు దండుభి సం॥ శానం కుద్ధ పూర్ణిమవరకు సమాఖ్యలు. వివరము:-

జమలు

స్వరాజ్యనిధినుండి హిందీ ప్రక్షేపంబుడి క్రియత నూ॥ కనక రాజుగారి వలన వసూలు చేయబడిన మొత్తం } 100-0-0

కాంగ్రెసువారి సహాయం 20-0-0

కుద్ధకార్యములందలి కట్టుపాలు 22-0-0

విరాళములు 42-8-0

ఆంధ్రసోదరానంద సభ్యులసహాయం 50-10-8

మొత్తం

267-2-8

ఖర్చు

అధ్యాపకునికి 10 నెలల జీతం 350-0-0

నోటిసుల అచ్చునిమిత్తం 4-0-0

ఇతరఖర్చులు 1-14-0

మొత్తం

255-14-0.

కలవ య 11-4-8. ఇ య య 10-0-0

క్రియత నూరుంబూడి కనక రాజుగారివద్ద నిలవ

వరా:- ఇంతకు పూర్వపు లెక్కలు ఇతరుల యధీన ముం దున్నందున దరిమిలాను ప్రకటింపబడును.

సంగ్రహచరిత్ర

ఇప్పటికి పాఠశాల స్థాపించబడి 16 మాసములైనది. స్థాపించబడిన దానిగ నేటివరకు అవిచ్ఛిన్నముగను, జయభద్ర మగును నిర్వహించబడుచున్నది. ఆంధ్ర గీర్వాణ హిందీపాఠశాలసంస్థలును, ముఖసిద్ధపతులును నగు బ్రహ్మశ్రీ కేశవు కాశ్మీగారు అధ్యాపకులుగ బనిచేయుచున్నారు. వీరు తమ ప్రజ్ఞావిశేషముచే నిటీవలనే హిందీ ఆంధ్రభాషమును రచించి ఆంధ్రభాషమునకు సహా సేక నొచ్చిరి. ఇప్పటికి పాఠశాలకై య 640-0-0 వెచ్చింపబడినది. అందు హిందూ సమైక్యసమితివారు య 240-0-0 ను, గుడివాడ వారు య 400-0-0 ధరించిరి. గ్రామమందు నాలుగుగ్రామ్యేకవోట్ల కేంద్రస్థానము తేర్చుటనుండి అందువిద్య గరకబడుచున్నది. అధ్యాపకులు నోజువ న గంటలు పాఠశాల పనిచేయుచున్నారు. 10 నుండి విద్యార్థులు గలవోట్ల కేంద్రస్థానము తేర్చుటనుండి. 30 నుండి విద్యార్థులకు లందు కృతార్థులైరి. అందు కొందరు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వము వలన పుచ్చుచున్నారు. పరిశీలకు నోజు గాకుండా న నేపట తయారయినవారు గలరు. మొత్తమువీడ ప్రస్తుతము 67 విద్యార్థులు హిందీ నభ్యసించుచున్నారు. 100 గ్రంథములు గల యొకహిందీ గ్రంథాలయము స్థాపించబడి, దీక్షియేవొక్కట్లు నాగ్రంథాలయమనందు తేర్చబడినది.

విద్యార్థినియాడినప్పుడోపేకు లయిన శ్రీకన్నకాశ్మీగారు, యాగ్రామమునకు సలుపుచున్న కృషిని, పాఠశాల సంత్పత్తికరముగ వివిధోపకరణములనుకలదుమి మిగుల సంతోషకరము. ఇప్పటివరకును, పాఠశాల కొలదినుండి యాచార్యములే ఆకర్షింపగలిగినది. ఇంకను పురమునగల నగిశ్చేష్టలయొక్కయు, న్యాయవాదుల యొక్కయు, భవాభ్యులయొక్కయు సాయము నవేక్షించుచున్నది. భవంతులు భవంతులైయు, గృహభ్యుల ఇతర గ్రామములనుండి వచ్చు వీధివిద్యార్థులకు భోజన, వసతుల సేవసంఘము, విద్యార్థిమాయలు విద్యభ్యసించియు, భావకు నేకసంఘములకు. భవాభ్యులయే నట్టి యుత్సృష్ట ప్రతిష్ఠాపనమైనను, కృషిచి నవించుట సహజము గాన గుడివాడ పాఠశాల తమదాతృత్వమును బ్రకటించి పాఠశాలానిర్వహణమునకు దోడ్పడ ప్రార్థింతులు. ఇదివరకూ సాయ మొనర్చినట్టియు, రత్నమాయన సాయ మొనర్చుచున్నట్టియు మహాశయులకు సర్వదా కృతజ్ఞులము. - కార్యదర్శి.

మేలైన ఫాటన్ కలములు

బ్లాక్ బర్డ్ యు 8 8 0
ప్యాక్ " 6 4 0
వాటరుమాన్యు విడియల్ " 8 8 0
క్లీ ఇర్బన్ ధర్మములకు " 1 8 0

(1514) గిరి బ్రదర్సు, ట్రిప్లికేన్ - మదరాసు

ప్రసిద్ధి పోలిసుపన్ను
మినహాయింపు.

గుంటూరు జిల్లా పోలిసుపన్ను యొక్క నిబంధనలను అనుసరించి గ్రామములలోని జనములను ప్రసిద్ధి పోలిసు పన్ను చెల్లింపవలసినదని తేలికగా మినహాయింపు చేయబడిన దని గ్రహించుటకు వుత్తర ప్రదేశ్ పోలిసు గవర్నరు యొక్క ఉత్తర్వులను ప్రకటించుచున్నాము.

పూర్వపు తాలూకా

- 1. రెంటూరు, 2. అంబాపురం (పల్లిగుంటపాడు), 3. గోగులపాడు, 4. మిట్టపాడు, 5. పేర్లపాడు, 6. చెన్నయపాడు, 7. భట్టపాడు, 8. తక్కువపాడు (కేసానపల్లిపాడు), 9. సోమగుట్ట (మడిపాడు పాడు), 10. కేసుల గడ్డ (నేమకరం పాడు), 11. పెద్దగార్లపాడు, 12. కోనంకి, 13. కొత్తగోపాడు (పిల్లపాడు), 14. గంగారెడ్డిపాడు (నాచరంపాడు), 15. చిన్న అగ్రహారం, 16. పెద్ద అగ్రహారం, 17. శ్రీ రక్కడి పురం, 18. పండిటిపాడు (జాలకల్లు పాడు), 19. చినకోడమగుట్ట, 20. పేటపల్లి గుండ్ల, 21. పెన్నపాడు, 22. కనకరెడ్డిపాడు, 23. ఎలమంచిలి (పన్నుపేటపాడు), 24. పుట్టపాడు, 25. ముప్పారెడ్డిపాడు, 26. బాదనం, 27. కాల్వ (నాగులవరం పాడు), 28. కొప్పునూరు, 29. మందాడి, 30. కంభంపాడు, 31. మల్లివరం అగ్రహారం, 32. నామెరపాడు అగ్రహారం, 33. గొట్టపాడు, 34. బాడిపేట గుండ్లపాడు (నాగు), 35. భర్తూరు, 36. బామమల, 37. పుప్పలపాడు, 38. కాకర్ల (కొలగుంట్ల పాడు), 39. మంచలపాడు (కొలగుంట్ల పాడు), 40. పోలేపల్లి, 41. ఆత్మకూరు

చిన్నకొండ తాలూకా

- 1. కాటాడపాడు, 2. పుప్పలపాడు (చిన్నకొండపాడు), 3. తిమ్మాపాడు, 4. చింతపాడు, 5. పెరుగుపాడు, 6. కొప్పు కొండ, 7. సెలగంకరం, 8. అనుకులపాడు, 9. గ్రామ్యపల్లి, 10. కొండముట్ల, 11. కంకుపాడు, 12. కరసాపాడు, 13. కనకరం, 14. పెద్దకరం, 15. సూరపల్లి, 16. తిరిగిరాల, 17. నాయనిపాడు, 18. నరసరాయనిపాడు, 19. చాతిపాడు, 20. దామరపల్లి, 21. పిట్టరాజుపల్లి, 22. తలార్లపల్లి, 23. కొత్తపులపాడు (పుప్పలపాడు)

- కేసానపల్లి, 24. కంభంపాడు, 25. అయ్యపాడు, 26. నాగరెడ్డిపల్లి, 27. ముట్టపల్లి, 28. ముక్కాపాడు, 29. ముడిపాడు, 30. పుక్కూరు, 31. కమ్మనాపాడు, 32. మాచిలపాడు (నాగరెడ్డిపాడు), 33. నానా అగ్రహారం, 34. తెల్లపాడు, 35. శ్రీరామ అగ్రహారం, 36. వేల్పూరు, 37. కొత్తపూరు, 38. బొమ్మరాజుపల్లి, 39. కనకరం, 40. అంబాపాడు, 41. పిట్టపూరు, 42. గుండ్లపల్లి, 43. చినకొండపాడు, 44. పురంజెట్ల, 45. పురంజెట్లపాడు, 46. యల్లపాడు, 47. వెలమపాడు (యల్లపల్లి పాడు), 48. మేల్పాడు, 49. గోపాడు, 50. గండికూరు, 51. కాల్వపూరు, 52. గుట్టపల్లి, 53. కమలపాడు, 54. తేల్లపూరు, 55. వడ్డెగుంట, 56. చూడపల్లి, 57. అయ్యపాడు, 58. గుమ్మనపాడు, 59. సరికొండపాడు, 60. గోపగుంట్ల పాడు (పెదకంకెరం పాడు), 61. కమలపూడి, 62. కానంపూడి, 63. కామమంచి, 64. గోకనకొండ, 65. పెట్టానిపాడు (యెలగుంట్లపాడు), 66. ములకూరు, 67. త్రిపురాపురం, 68. పిట్టపాడు, 69. పుప్పాడు, 70. కెట్టిపల్లి.

నర్సారావుపేట తాలూకా

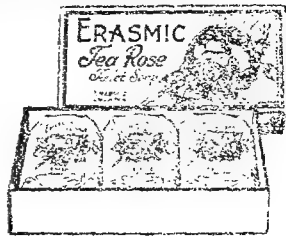
- 1. నెక్కలపల్లి, 2. చివలపల్లి, 3. ములకూరు, 4. నంకాయలపాడు, 5. మక్కపల్లి పాడు, 6. వేలూరు, 7. తిమ్మపురం, 8. తూపాడు, 9. కేసపల్లి, 10. కొన్నలపల్లి, 11. రావిపాడు, 12. రూపెగుంట్ల, 13. మావరం, 14. నరసరం, 15. మానకొండపాడు, 16. చూడపల్లి, 17. ఎద్దపూడి, 18. అనంతవరం, 19. పోకవరం, 20. రాజంపేట, 21. కొండాకాపూరు, 22. అన్నవరం, 23. వెల్లలపల్లి, 24. కామపల్లి, 25. తురుమేళ్ళ, 26. సంతమాగులూరు, 27. తంగేడుపల్లి, 28. కొప్పురం, 29. మంచుపల్లి, 30. ముక్కేరం, 31. గుంటపల్లి, 32. బల్లిమరం, 33. రామపాడు, 34. యెలమల, 35. కొనంకి, 36. కొల్లపూడి, 37. బచ్చేపల్లి, 38. సాలపాడు, 39. పోడపాడు, 40. విశ్వనాథుని కండ్లక, 41. పోకవరం, 42. గుంటగార్లపాడు, 43. అరేపల్లి, 44. పల్లగార్లపాడు, 45. లింగగుంట్ల, 46. కంకేటిపాడు, 47. తాటిపూడి, 48. గుండ్లపల్లి, 49. పెట్టానిపాడు, 50. ముక్కేరం, 51. అలక, 52. గోపాపురం, 53. అన్నవరం, 54. కొప్పుపాడు, 55. కంకరం, 56. గుడిపాడు, 57. కొమ్మలపాడు, 58. చెన్నపల్లి, 59. వేమనం, 60. వరిసి, 61. కొన్నపాటి, 62. లక్ష్మీవరం, 63. మాచిలపల్లి.

టి. జి. భద్రాచారి

గుంటూరు 1922-వ సం॥ కామ 29-వ తేదీ

డిప్రీట్ మేజిస్ట్రేటు - (దర్బారు)

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ నబ్బులు (స్నానమునకు)

దేహసౌందర్యమునకు అత్యుత్తముగ తగియున్నది. అందముగ నుండునోరు వారిరత్నముల కిది యొక అవశ్యము. బలము నిచ్చుచుండు. ముఖములను బాట్రోలి దేహమునకు సువాసన నిచ్చును. దేహముయొక్క కాంతి నెల్ల గలదు.

ఇటువంటి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి!

అన్నిపావులలో దొరకును.

చెలయించుచున్నది

గవేరియా

సభ్యులు తమ పిలికారితో కలిసి. ఎటువైపు వెళ్ళినా, అనుమానములు లేకుండా. పూటలలో మాన్యును. శ్రీలక్ష్మీమహాదేవి వ్యాసులకు పాడే ఇది రాజ్ మధ్యము. (1261) డిసెంబరు 1-వ నెల 2-వ తేదీ

గంధర్వ వార్త, రామవరం (గోదావరిజిల్లా)

వైశ్యభర్తృప్రకాశిక

మూడవవారి ముద్రితము. నెల రూ 3-0-0.

ఈ గ్రంథము హిందూవులలో ముఖ్యముగా ద్విజులకు అందు కైశ్వలకు అత్యంతోపకరమైనది. ఇందు ఆశేషధర్మములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకావ్యము, శ్రీమద్భగవద్గీత, సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర వ్రాసినవారిచే వ్రాసిరి. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే వ్రాసిరి. ఈ గ్రంథములను గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్యముగా వైశ్యధర్మప్రకాశిక ప్రతివైశ్యునియందు నుండవలసి. గ్రంథముల జాబితా (కాలకాల) కొరకును అధికారిని బంపిన బడయగలరు.

చీమకుర్తి బసవయ్య

గుంటూరు

నీ కంటియందు ఏలాటిబాద మొనను కలదా?

అట్లుండిన అన్నివిధముల సేత్రవ్యాధులకు నిర్మూలకై నట్టియు, నమ్మకమైనట్టియు, మిక్కిలి పొగడబడునట్టియు ఔషధముయొక్క గుణములను తెలుపునట్టి ప్రకరణమున మీ గ్రామమునందు? (3397)

L. H. Saller Dept, 4 Senta Bangal

యినాం! యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దామూరి

సుఖజీవిత రహస్యప్రకరము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము నకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఈ త్రురములు అంగభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy, 10-2 Harrison Road, Calcutta

ముఖ్య గవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(6) దేహానంద సిటిలో నుండు, దుర్గా పేడికల్ పాడు బహుమూర్తివారికి వారు అత్యుత్తమమైన గుణము నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కొవ్వూధి తేను. ఇందుకై వారికి నేను నా కృతజ్ఞతాపూర్వకమున మందనములు చేయుచున్నాను. బొంబాయి } కె. జాన్ సన్, 28-8-20 } రైల్వే పంపు డిప్రీ కలెక్టరు.

The Mysore Govt. Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd.

Head Office :- Life & Marriage Assurance Buildings, Mysore.

(The most progressive Life Office) Run on purely Indian Management.

Loans from Rs. 1,000 to Rs. 8,000 will be given without interest and without security to our 200 Personal Investment Bondholders every Year for every one Lakh of fully paid up Bonds.

HOUSES & LANDED PROPERTIES FROM Rs. 1,000 TO Rs. 5,000 WILL BE GIVEN TO OUR LIFE POLICY HOLDERS BY ADVANCING LOANS AT MODERATE INTEREST.

OUR INSURANCE POLICIES ARE AT LOWEST RATE OF PREMIUM NON-FORFEITABLE BEING AUTOMATICALLY PROTECTED.

FEMALE LIVES ALSO ENTERTAINED.

Management is Conducted on Strictest Economic Principles

WANTED.-Irflue tial and Energetic Agents on monthly allowance plus commission on Guaranteed Business in unrepresented places.

For further particulars, apply to:-

THE HYDERABAD ECONOMY HOUSE, CHIEF AGENTS, RAMAKOTE, HYDERABAD, (DECCAN.)

Messrs. P. K. RAU & SONS. CHIEF AGENTS, MADRAS PRESIDENCY, No. 289, THAMBU CHETTY STREET, MADRAS.

చదివినాడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు.

ప్రతియొక్కరిలో నుండవలసిన సుప్రసిద్ధ ఔషధముల నేల కొనలేదు?

- 1. కొంకణియోని 2. టెన్సియోని 3. గుంటూరు కామల కామలకు 4. కొంకణియోని 5. కొంకణియోని 6. కొంకణియోని 7. కొంకణియోని 8. కొంకణియోని 9. కొంకణియోని 10. కొంకణియోని 11. కొంకణియోని 12. కొంకణియోని 13. కొంకణియోని 14. కొంకణియోని 15. కొంకణియోని 16. కొంకణియోని 17. కొంకణియోని 18. కొంకణియోని 19. కొంకణియోని 20. కొంకణియోని 21. కొంకణియోని 22. కొంకణియోని 23. కొంకణియోని 24. కొంకణియోని 25. కొంకణియోని 26. కొంకణియోని 27. కొంకణియోని 28. కొంకణియోని 29. కొంకణియోని 30. కొంకణియోని 31. కొంకణియోని 32. కొంకణియోని 33. కొంకణియోని 34. కొంకణియోని 35. కొంకణియోని 36. కొంకణియోని 37. కొంకణియోని 38. కొంకణియోని 39. కొంకణియోని 40. కొంకణియోని 41. కొంకణియోని 42. కొంకణియోని 43. కొంకణియోని 44. కొంకణియోని 45. కొంకణియోని 46. కొంకణియోని 47. కొంకణియోని 48. కొంకణియోని 49. కొంకణియోని 50. కొంకణియోని 51. కొంకణియోని 52. కొంకణియోని 53. కొంకణియోని 54. కొంకణియోని 55. కొంకణియోని 56. కొంకణియోని 57. కొంకణియోని 58. కొంకణియోని 59. కొంకణియోని 60. కొంకణియోని 61. కొంకణియోని 62. కొంకణియోని 63. కొంకణియోని 64. కొంకణియోని 65. కొంకణియోని 66. కొంకణియోని 67. కొంకణియోని 68. కొంకణియోని 69. కొంకణియోని 70. కొంకణియోని 71. కొంకణియోని 72. కొంకణియోని 73. కొంకణియోని 74. కొంకణియోని 75. కొంకణియోని 76. కొంకణియోని 77. కొంకణియోని 78. కొంకణియోని 79. కొంకణియోని 80. కొంకణియోని 81. కొంకణియోని 82. కొంకణియోని 83. కొంకణియోని 84. కొంకణియోని 85. కొంకణియోని 86. కొంకణియోని 87. కొంకణియోని 88. కొంకణియోని 89. కొంకణియోని 90. కొంకణియోని 91. కొంకణియోని 92. కొంకణియోని 93. కొంకణియోని 94. కొంకణియోని 95. కొంకణియోని 96. కొంకణియోని 97. కొంకణియోని 98. కొంకణియోని 99. కొంకణియోని 100. కొంకణియోని 101. కొంకణియోని 102. కొంకణియోని 103. కొంకణియోని 104. కొంకణియోని 105. కొంకణియోని 106. కొంకణియోని 107. కొంకణియోని 108. కొంకణియోని 109. కొంకణియోని 110. కొంకణియోని 111. కొంకణియోని 112. కొంకణియోని 113. కొంకణియోని 114. కొంకణియోని 115. కొంకణియోని 116. కొంకణియోని 117. కొంకణియోని 118. కొంకణియోని 119. కొంకణియోని 120. కొంకణియోని 121. కొంకణియోని 122. కొంకణియోని 123. కొంకణియోని 124. కొంకణియోని 125. కొంకణియోని 126. కొంకణియోని 127. కొంకణియోని 128. కొంకణియోని 129. కొంకణియోని 130. కొంకణియోని 131. కొంకణియోని 132. కొంకణియోని 133. కొంకణియోని 134. కొంకణియోని 135. కొంకణియోని 136. కొంకణియోని 137. కొంకణియోని 138. కొంకణియోని 139. కొంకణియోని 140. కొంకణియోని 141. కొంకణియోని 142. కొంకణియోని 143. కొంకణియోని 144. కొంకణియోని 145. కొంకణియోని 146. కొంకణియోని 147. కొంకణియోని 148. కొంకణియోని 149. కొంకణియోని 150. కొంకణియోని 151. కొంకణియోని 152. కొంకణియోని 153. కొంకణియోని 154. కొంకణియోని 155. కొంకణియోని 156. కొంకణియోని 157. కొంకణియోని 158. కొంకణియోని 159. కొంకణియోని 160. కొంకణియోని 161. కొంకణియోని 162. కొంకణియోని 163. కొంకణియోని 164. కొంకణియోని 165. కొంకణియోని 166. కొంకణియోని 167. కొంకణియోని 168. కొంకణియోని 169. కొంకణియోని 170. కొంకణియోని 171. కొంకణియోని 172. కొంకణియోని 173. కొంకణియోని 174. కొంకణియోని 175. కొంకణియోని 176. కొంకణియోని 177. కొంకణియోని 178. కొంకణియోని 179. కొంకణియోని 180. కొంకణియోని 181. కొంకణియోని 182. కొంకణియోని 183. కొంకణియోని 184. కొంకణియోని 185. కొంకణియోని 186. కొంకణియోని 187. కొంకణియోని 188. కొంకణియోని 189. కొంకణియోని 190. కొంకణియోని 191. కొంకణియోని 192. కొంకణియోని 193. కొంకణియోని 194. కొంకణియోని 195. కొంకణియోని 196. కొంకణియోని 197. కొంకణియోని 198. కొంకణియోని 199. కొంకణియోని 200. కొంకణియోని 201. కొంకణియోని 202. కొంకణియోని 203. కొంకణియోని 204. కొంకణియోని 205. కొంకణియోని 206. కొంకణియోని 207. కొంకణియోని 208. కొంకణియోని 209. కొంకణియోని 210. కొంకణియోని 211. కొంకణియోని 212. కొంకణియోని 213. కొంకణియోని 214. కొంకణియోని 215. కొంకణియోని 216. కొంకణియోని 217. కొంకణియోని 218. కొంకణియోని 219. కొంకణియోని 220. కొంకణియోని 221. కొంకణియోని 222. కొంకణియోని 223. కొంకణియోని 224. కొంకణియోని 225. కొంకణియోని 226. కొంకణియోని 227. కొంకణియోని 228. కొంకణియోని 229. కొంకణియోని 230. కొంకణియోని 231. కొంకణియోని 232. కొంకణియోని 233. కొంకణియోని 234. కొంకణియోని 235. కొంకణియోని 236. కొంకణియోని 237. కొంకణియోని 238. కొంకణియోని 239. కొంకణియోని 240. కొంకణియోని 241. కొంకణియోని 242. కొంకణియోని 243. కొంకణియోని 244. కొంకణియోని 245. కొంకణియోని 246. కొంకణియోని 247. కొంకణియోని 248. కొంకణియోని 249. కొంకణియోని 250. కొంకణియోని 251. కొంకణియోని 252. కొంకణియోని 253. కొంకణియోని 254. కొంకణియోని 255. కొంకణియోని 256. కొంకణియోని 257. కొంకణియోని 258. కొంకణియోని 259. కొంకణియోని 260. కొంకణియోని 261. కొంకణియోని 262. కొంకణియోని 263. కొంకణియోని 264. కొంకణియోని 265. కొంకణియోని 266. కొంకణియోని 267. కొంకణియోని 268. కొంకణియోని 269. కొంకణియోని 270. కొంకణియోని 271. కొంకణియోని 272. కొంకణియోని 273. కొంకణియోని 274. కొంకణియోని 275. కొంకణియోని 276. కొంకణియోని 277. కొంకణియోని 278. కొంకణియోని 279. కొంకణియోని 280. కొంకణియోని 281. కొంకణియోని 282. కొంకణియోని 283. కొంకణియోని 284. కొంకణియోని 285. కొంకణియోని 286. కొంకణియోని 287. కొంకణియోని 288. కొంకణియోని 289. కొంకణియోని 290. కొంకణియోని 291. కొంకణియోని 292. కొంకణియోని 293. కొంకణియోని 294. కొంకణియోని 295. కొంకణియోని 296. కొంకణియోని 297. కొంకణియోని 298. కొంకణియోని 299. కొంకణియోని 300. కొంకణియోని 301. కొంకణియోని 302. కొంకణియోని 303. కొంకణియోని 304. కొంకణియోని 305. కొంకణియోని 306. కొంకణియోని 307. కొంకణియోని 308. కొంకణియోని 309. కొంకణియోని 310. కొంకణియోని 311. కొంకణియోని 312. కొంకణియోని 313. కొంకణియోని 314. కొంకణియోని 315. కొంకణియోని 316. కొంకణియోని 317. కొంకణియోని 318. కొంకణియోని 319. కొంకణియోని 320. కొంకణియోని 321. కొంకణియోని 322. కొంకణియోని 323. కొంకణియోని 324. కొంకణియోని 325. కొంకణియోని 326. కొంకణియోని 327. కొంకణియోని 328. కొంకణియోని 329. కొంకణియోని 330. కొంకణియోని 331. కొంకణియోని 332. కొంకణియోని 333. కొంకణియోని 334. కొంకణియోని 335. కొంకణియోని 336. కొంకణియోని 337. కొంకణియోని 338. కొంకణియోని 339. కొంకణియోని 340. కొంకణియోని 341. కొంకణియోని 342. కొంకణియోని 343. కొంకణియోని 344. కొంకణియోని 345. కొంకణియోని 346. కొంకణియోని 347. కొంకణియోని 348. కొంకణియోని 349. కొంకణియోని 350. కొంకణియోని 351. కొంకణియోని 352. కొంకణియోని 353. కొంకణియోని 354. కొంకణియోని 355. కొంకణియోని 356. కొంకణియోని 357. కొంకణియోని 358. కొంకణియోని 359. కొంకణియోని 360. కొంకణియోని 361. కొంకణియోని 362. కొంకణియోని 363. కొంకణియోని 364. కొంకణియోని 365. కొంకణియోని 366. కొంకణియోని 367. కొంకణియోని 368. కొంకణియోని 369. కొంకణియోని 370. కొంకణియోని 371. కొంకణియోని 372. కొంకణియోని 373. కొంకణియోని 374. కొంకణియోని 375. కొంకణియోని 376. కొంకణియోని 377. కొంకణియోని 378. కొంకణియోని 379. కొంకణియోని 380. కొంకణియోని 381. కొంకణియోని 382. కొంకణియోని 383. కొంకణియోని 384. కొంకణియోని 385. కొంకణియోని 386. కొంకణియోని 387. కొంకణియోని 388. కొంకణియోని 389. కొంకణియోని 390. కొంకణియోని 391. కొంకణియోని 392. కొంకణియోని 393. కొంకణియోని 394. కొంకణియోని 395. కొంకణియోని 396. కొంకణియోని 397. కొంకణియోని 398. కొంకణియోని 399. కొంకణియోని 400. కొంకణియోని 401. కొంకణియోని 402. కొంకణియోని 403. కొంకణియోని 404. కొంకణియోని 405. కొంకణియోని 406. కొంకణియోని 407. కొంకణియోని 408. కొంకణియోని 409. కొంకణియోని 410. కొంకణియోని 411. కొంకణియోని 412. కొంకణియోని 413. కొంకణియోని 414. కొంకణియోని 415. కొంకణియోని 416. కొంకణియోని 417. కొంకణియోని 418. కొంకణియోని 419. కొంకణియోని 420. కొంకణియోని 421. కొంకణియోని 422. కొంకణియోని 423. కొంకణియోని 424. కొంకణియోని 425. కొంకణియోని 426. కొంకణియోని 427. కొంకణియోని 428. కొంకణియోని 429. కొంకణియోని 430. కొంకణియోని 431. కొంకణియోని 432. కొంకణియోని 433. కొంకణియోని 434. కొంకణియోని 435. కొంకణియోని 436. కొంకణియోని 437. కొంకణియోని 438. కొంకణియోని 439. కొంకణియోని 440. కొంకణియోని 441. కొంకణియోని 442. కొంకణియోని 443. కొంకణియోని 444. కొంకణియోని 445. కొంకణియోని 446. కొంకణియోని 447. కొంకణియోని 448. కొంకణియోని 449. కొంకణియోని 450. కొంకణియోని 451. కొంకణియోని 452. కొంకణియోని 453. కొంకణియోని 454. కొంకణియోని 455. కొంకణియోని 456. కొంకణియోని 457. కొంకణియోని 458. కొంకణియోని 459. కొంకణియోని 460. కొంకణియోని 461. కొంకణియోని 462. కొంకణియోని 463. కొంకణియోని 464. కొంకణియోని 465. కొంకణియోని 466. కొంకణియోని 467. కొంకణియోని 468. కొంకణియోని 469. కొంకణియోని 470. కొంకణియోని 471. కొంకణియోని 472. కొంకణియోని 473. కొంకణియోని 474. కొంకణియోని 475. కొంకణియోని 476. కొంకణియోని 477. కొంకణియోని 478. కొంకణియోని 479. కొంకణియోని 480. కొంకణియోని 481. కొంకణియోని 482. కొంకణియోని 483. కొంకణియోని 484. కొంకణియోని 485. కొంకణియోని 486. కొంకణియోని 487. కొంకణియోని 488. కొంకణియోని 489. కొంకణియోని 490. కొంకణియోని 491. కొంకణియోని 492. కొంకణియోని 493. కొంకణియోని 494. కొంకణియోని 495. కొంకణియోని 496. కొంకణియోని 497. కొంకణియోని 498. కొంకణియోని 499. కొంకణియోని 500. కొంకణియోని 501. కొంకణియోని 502. కొంకణియోని 503. కొంకణియోని 504. కొంకణియోని 505. కొంకణియోని 506. కొంకణియో

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

చాతకము

(1) ఈ క్రమము (కుంభం) యొక్క నక్షత్రము (2) యొక్క నక్షత్రము, 22వ కాల భుజియందుగాని (3) భాగముయొక్క భుజియందుగాని, ప్రస్తుతపు కాలము, మాకు ఈ క్రమము వాయునక్షత్రముగాని, ఈ క్రమములో నక్షత్రము యొక్క మాకు పంపినదే, జాతకముయొక్క రూపము, స్వభావము, కరీరలో స్థితి, భవనసౌఖ్య, ఆయుర్యాయము, భాగ్యము, సంపాదము, కర్మము, భాగ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 28 సం॥ కలుగు జాతకము, భాగ్యము ముందుగా 1-4-1 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈ జాతకములకు 28 సం॥ కలుగు జాతకము, భాగ్యము ముందుగా 1-4-1 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈ జాతకములకు 28 సం॥ కలుగు జాతకము, భాగ్యము ముందుగా 1-4-1 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సర ఫలము

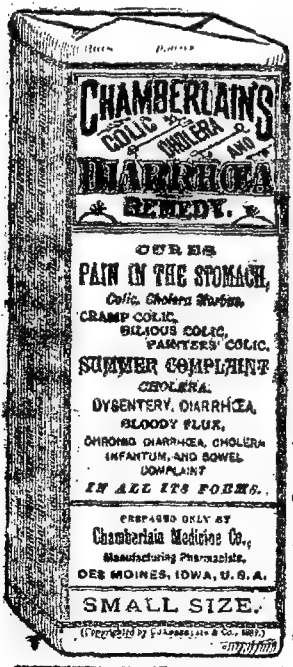
మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగజోవు ఫలములు (వాయునక్షత్రము, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయబడు వి. పి. భుజియందుగా 1-4-0 లకు వి. పి. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపించాలము.

జాతకమార్పాడము

రెండవ భాగము. ఇది 800 పేజీలు

ఇందు లగ్నము, గ్రహములు, భావములు, వర్షములు, పక్షిదళము, అక్షరము, తాత్పర్యముగా ముద్రా 1000 ప్రమాణ స్థానములలోను, విశేషములలోను జాగ్రత్తగా వ్రాయబడును. అంతర్గత ఫలములును, ఇంకను అనేక ఫలములతో మిక్కిలి సులభమైన అక్షరములతో వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సం॥ కలుగు జాతకములకు 2-వ భాగమున కై యిదివరకు భుజియందు పంపినవారికి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనివలన పోస్టుఖర్చులు గాక రూ॥ 2-0-0 లు అలగజుడవో ప్రకటించుకొను.

(8512) ఆ కేల్ల వెంకటేశాస్త్రి, హోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా.

చేంబర్లెన్ గారి శూలనోప్పి అతి సార నివారిణి (3) ఈ ధ ము ను సేవించుటచే కడుపు నొప్పి, గ్రహణి, అతిసారము, శూలనోప్పి, పేగు సంబంధమైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యంత వేగముగా కుదురును. అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. 33

అన్నియు మందులేవా? (3)

ఆశ్చర్యజనక నివారిణి

కాలు పుట్టకలే వెరిగి, పిక్కులు తొడలు, లావయియుండిన బూరకాలు అనబడును. పిక్కులందుగాని తొడలందుగాని లావుగలిగి నల్లరైయుండిన కర్మకననబడును. కాశ్చు నల్లరై దురదతో కూడిన వర్షముపొట్టుకలె రాలుచుండిన స్త్రీ పద మగునందును. వైవిధ్యములలోనుండు యేకాభివృద్ధికాలు నయనను లోనికి, పయికి మందులు సేవించుటవల్ల 3 దినములలోనే నీరు యిగిరి, కాలు చులకనై వాగముననములలోనే పూర్తిగా నివారణయగును.

లోనికి పయికి ఉపకరించు మందుల 1 నెట్టు 4-0-0.

రెడ్డి అందు కంపెనీ.

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్ కార్య నిర్వాహకులకు బహిరంగ లేఖ

స్థాపన కాలమునుండి పటిష్ఠతర ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు చేసిన సునకార్యమెంతయో కలదు. కాని ఎంతో ప్రోత్సాహము విషయమున చేసిన పరిశోధనలలో ముఖ్యమైన వాటిలో పోలిన నివాసస్థాన నిర్ధారణయేయని నాంబంపు. ఈ సమయము గ్రంథములను ఎన్ని నిజాం రాష్ట్రమున సంపాదించబడినవో, ఎన్ని విద్యుచ్చించి ప్రకటింపబడినవో తెలియజేయవచ్చు. ఈ విషయమున చని చాలకొద్దిగ జరిగినదని మాత్రము చెప్పవచ్చును.

నిజాం రాష్ట్ర ప్రోత్సాహములో పరిశోధనా కార్యము మిగుల కష్టమును మాట నిజము: (1) భవనోపయము లభింపకుండుట (2) శ్రద్ధతీసికొను విద్యార్థుల యభావము (3) ఆంధ్ర మండలములందు రైలుమార్గము లేకపోవడము (4) చారిత్రక సాధనములన్ని వారు వానిని అధ్యయన నితరుల కివ్వ నిష్పదకుండుట. (5) బ్రిటిషు ఇండియాలోని వారిని నిజాం రాష్ట్రమును గురించి నిజమైన గంతులు తెలియనందున అపహేతుములు బాధించుట.

నిజము విచారించినచో నీ యాంధ్ర మండలములందు చారిత్రిక సాధనము లపరిమితముగానున్నవి. కాశీ యల ఓడగల్లు, గోలకొండలు, సర్వజ్ఞ సింగభూపాలుని మొదలగు, విజయనగర సామ్రాట్లల రాయమారు, యాదవుల దేవగిరి, పశ్చిమ చాళుఖ్యుల ప్రతిష్ఠాపురము, ఇంక పెన్నియో ప్రదేశములు ఆంధ్ర చరిత్రకు విశేష విలువలు.

ఈ రాష్ట్రమున నాంధ్ర జమీందారుల కేటలు కలరు కాని వారివలన పరిశోధనా కార్యమునగాని తదితర వాఙ్మయ విషయక కార్యములందుగాని ఏదైన పని నెఱవేరునను నాక ప్రస్తుతము కూర్చున్నాము. విద్యార్థులలో విమర్శజ్ఞానముకలవారు ఆంధ్రభాష తమ దనుకొనవారును ద్రవ్యసంతులనము చాల తక్కువ. వీరిసంఖ్య హెచ్చునాటికి ఉన్న సాధనములన్నియు నున్నయగును. కనుక నిజాం రాష్ట్ర ప్రభుల స్వయం సహాయమున నేమైన పని సాగునా యననది చింతింపవచ్చును.

కనుక ఆంధ్రదేశ విషయక పరిశోధనము సమగ్రముగా జరుగకలెన్నచో నిజాం రాష్ట్ర ప్రోత్సాహమును గూర్చి సాహిత్య పరిషత్తువారి ముందంజవేయవలయును. కాలకక్షమున నిరాపరాధమునుండి కొద్దిగో గొప్పగో సహాయమును సానుభూతియు లభింపవచ్చును.

కావున నాంధ్ర ప్రాంతమున నీ విషయము రాబోవు పరివర్తనకుండు పీఠికాకారమున శ్రద్ధసంపదించుము.

నాకు దోచిన నూతన లిఖి:—

(1) పరివర్తన కాలము: (2) నిజాం రాష్ట్ర దేశమున స్థాపించుట.

(3) జీతముగల నెంక పరిశోధకు నీ రాష్ట్రముకొరకు ఏర్పరచుట.

(4) ఇతర వ్యయములకును పరిశోధకుని వేతనము కొరకు బడ్జెటు ఏర్పరచుట.

(5) కృత్యములలో కొంతభాగము నిజాం రాష్ట్ర ప్రభుల దేశమునుండి కనూలుచేయుట. ఇవి నాకు ప్రస్తుతము తోచిన గంతులు.

మాడపాటి హనుమంతరావు.

గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీ.

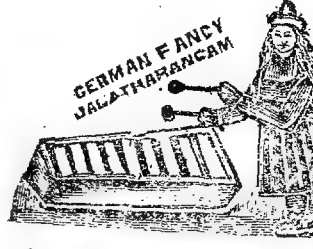
నూతన నిబంధనప్రకారము ప్రతియేట సాల్వకమతు కాంకెల్ల పదవులు తగ్గియో వారిస్థానే కొత్తవారు రావలసి యున్నారు. దాని ననుసరించి మామ్యూనిసిపాలిటీలో మొన్న పద జరిగినది. దానిలో చేర్చెను గానిగు మహమ్మదు రజాసాహేబు బెల్లూ వి. పి. గారును, ఎన్. నరసింహారావు, జి. రామనాథయ్య, మహమ్మదు హుస్సేను సాహేబు, శివాపల్లి రామస్వామిగుప్త, చివకుర్తి బసవయ్య, రాజా బాబూ సాహేబుగార్ల పదవులు భాగీ కాబడినట్లు తీర్మానించిరి. వీరు గాక రాజీనామా లిచ్చిన ఏకా లక్ష్మీనరసింహుగారు, వద్ది వెంకటసుబ్బయ్య గారు, యం. వెంకటేశ్వర్లుగార్ల పదవులుకూడా ఎన్నికలు జరుగును.

ఏదో అభ్యంతరము బెట్టి తిరిగి సీట్లకు లాటరీ వేయ నుద్దేశించిరిగాని వీలుపడలేదు.

బహుశః అక్టోబరులో, భారీపడిన కాంకెల్ల ఎన్నికలు జరుగును. తిరిగి అసహవాదులు అన్ని వార్డులకు ప్రయత్నింతురని తెలియజేయవచ్చును. (దర్బారు)

జర్మన్ ఫాన్సీ జలతరంగమును సంగీతపెట్టె

ప్రపంచము సంవత్సరమును సంగీతముయొక్క విలువ తెలిసియో యున్నదిగా! ఈనూతనపు వాయిద్యమును జలతరంగము.

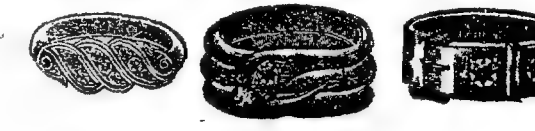

కులనే రెండు పుల్లలచే నాయంపగా చెవులతి మనోహరమును యంపున యుండును మరి యు ఈ వాయిద్యము నందలి విశేష మెద్దియనవలె (రెండు తియ్యరి నాదములను పరికింపవచ్చును. స్త్రీలు, పురుషులు బిడ్డలెల్లరు దీని ను పయోగింపవచ్చును. ముఖ్యముగా వజ్రవాండ్ల కిది అకర్షణ వాయిద్యముగా నుండును సంగీతసాతక మహాకళాగారి! ఈ మంచి కళానిధియును యేమరకును. ఈ వాయిద్యమును వెంటనే కొని మీ క్రమముల వాగానముచే నింపి నిర్భరసందమును పొందుడు.

దీని వెల మిగుల తేలిక 2 రూపాయలే వలయువారు తక్షణము యాకింది విలీనమునకు వ్రాసుకలెను.

విటలా అందు కంపెనీ ప్రాప్తైరుగాగ్గ గు. యస్. యి. సంపత్ కెట్టిగారు, 90 ఆచారపుకొప్పి, (282) సామలకాకేట, చెన్నై పురి, మద్రాస్.

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, నాటకములందు, ఇతర కుర్చి కార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు తగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములుచేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, అర్డర్, సీలు, పాము, మున్నగురకములలో గలవు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి నగలు తయారుచేయుచి అమృతమునకు సిద్ధముగానున్న చిత్పత్రికరముగా లేకున్న వాపసు తీసికొని పైక మిచ్చెదము.

లక్ష్మీ జ్యాయలరీ కంపెనీ. 18/288, చైనాబాదరు, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-888) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యో, దృష్టి హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతదైవ్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తిమానాలు విచిత్రవిదినద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కరీరములెని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ భాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన కైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్పత్తిగా మేజ్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ॥ 4-0-0. త్వరపడు మీ ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. వారి బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, స్వప్నపాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోష్ణములు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వజ్రాయుధమువలె పనిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-8 200 మాత్రలసీసా 1-కి ర 0 4-0; డజన్ సీసాలు ర. 2-8-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా ర 0-6-0 పి.సి. ఏ. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, వెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే సంక త్వర ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగ్లో సహ యెన్ని సంక త్వరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కర లేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనలరు. భవము, సంపాదము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనవలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీని వెల ర 2-0-0, నెలాఖరులోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే వలయుచో జాతకములు సరసమైనభరతు పంపబడును.

(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖింకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

జపాను వైద్యక్రమముల రగు "నిటకు" అగ్రస్తు 30వ శేషి
మ్యూయాక్కు సమీపమున సంధించిన ఈపానునందు ముసిగి
పోయెను, అందు 16 గురు మూతము బ్రదికిరి.

రంపవితరము

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

చెన్నై ప్రభుత్వ దొరతనమునకు నిన్న (1 వ తేదీ) నిలువ ప్రకటించి రని నేడు దయము చేయబడినట్లు ప్రకటించబడినది.

“రంపవితరమునకు నిన్న (1 వ తేదీ) నిలువ ప్రకటించి రని నేడు దయము చేయబడినట్లు ప్రకటించబడినది. ఆగష్టు 31 వ తేదీన వార్తాసంఘమువారు తెలిపిన విషయములు సరియైనవి గావు.

మనస్సులలో మనక జరిగిన తిరుగుబాటులను ఫిర్యాబిలం గురు. ఆ తిరుగుబాటు తేదీనవారిని ఫిర్యాబి దారులను. ఈసారి యీసంవత్సరం పెద్దాపురం తాలూకాలోను తుని సమీపమునకు జరిగినదని తెలుపబడినది. ఆది నిజముగాదు. గూడెంకోండలలో ప్రారంభమైనది. మనస్సులలోనున్న ప్రత్యేక భాగముగ విడిచిపెట్టబడిన గూడెంకోండలు : కాళుపట్టణంజ్ఞాలో చేరియోడెను. 800 మంది పితూరి దారులు గతనెల 22 వ తేదీన చింతలపి పోలీసుస్టేషనుకు 23 వ తేదీన కృష్ణానది పట్టణము 24 వ తేదీన రాజవొమ్మగి పోలీసు స్టేషనుకు అదరి పాటుగా వచ్చి అస్తవ్యవలలో నుండి తుపాకులు కత్తులు తూటాలు మున్నగు వానిని మాత్రము తూర్తిగా తీసికొనిపోయిరి. ఇతరవర్తన మరీపాట్రును వాడు దొంగవారము. ఇతరులు వాడుగాడెం చేతులనున్నట్లు తెలిసినది. మట్టుపట్టుజిల్లాలోని సాయుధులగు పోలీసులు వారినిపుడు చుట్టవేయుచున్నారని అప్రాంతము చాల దుష్ప్రభుగుటవలనను కర్మములు మోయుగా నందుటవలన వారికి ప్రయాణము చురుకుగా సాగుటలేదు.

హిందూప్రతికా విశేషిరి-కాకినాడ

ఇంతకరణ సేవలను పిలువలేదు. రిజిస్ట్రేషన్లునుగలను విస్తారముగా కాంచి అవసరమైనచోట్ల నిలుపుచున్నారు. కొత్తగా దోపిడీ చేయుచు జరిగినట్లు తెలియజేయుచు, దోపిడీగాంధీ కేసులను దౌర్జన్యవిరహితులచే కనబడుచున్నాడు. ఏలనన వారి ప్రాణాదు మేమియును కలిగించుటలేదు. వారినివాసము వారి ప్రయత్నములు బాత్తుగా తెలియుట లేదుగాన వారి దృఢత్వవర్తనగా తోచుచున్నది. అవలలో ప్రజల స్వాతంత్ర్యముల కభ్యంతరము గలిగించుటవలననే యీసారి కలిగియుండునను నాయూహను. రిపోర్టులు బలపరుచుచున్నవి.

కాకినాడనుండి స్వకీయవిలేఖరి పంపిన తంతివార్త పెద్దాపురం తునితాలూకా సరిహద్దులనుండి వచ్చిన వార్తల వలన ఉపద్రవమేమియును లేదని తెలియుచున్నది. పోలీసులను చూడగానే పితూరిదారులు కదలిపోయిరి. పితూరి జరిగిన చోట్లకు వెళ్ళుటకునుండవట మనస్సు జ్వరముల బాధను నివారించవలెను. పితూరిదారులను పట్టుకొనుట మద్యగల ప్రయత్నించుచున్నారు.

మనస్సు పితూరి

రంపసంస్కరములకీతము చెన్నై ప్రభుత్వ దొరతనమునకు మనస్సులను వేటువేసి, దానిపై యొక కమిషనరును, వార్తలను నియమించినారు. ఏలనగా మనస్సునందు కొద్దువేసి, రైళ్ళువేసి పోలీసుస్టేషనులను, స్వామివేళ్ళువేసి రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసులను ప్రజలకు బ్రీటింగు ప్రభుత్వమును సర్వవిధముల నుంచవలెనని వారి యాలోచన మనస్సులలో గలదుగలవు. నీటి ధారలు గలవు. వివిధములగు పృథులు గలవు. వీటిని గవర్నమెంటు వారు వినియోగించి పునరుద్ధరణ కలపకొనిపోవుటకున్నా, గవనలను క్రమింపి క్రమింపకున్నా, ధారలమూలముగ వివిధస్థితినియిచ్చి యంత్రములు నడుపుటకున్నా దొరతనమువారు ఆలోచన చేసిరి.

మనస్సులందు వివిధచేరి లుంచిరి. పోపు ఆఫీసులను తెలిగ్రాఫ్స్ తీగలను నెలకొల్పిరి. సర్వే పార్టీలు భూములను గొల్చుచున్నారు.

మనస్సు దొరలు సాతంత్ర్యవియలు. వారికి మార్గములగు నమృతములు గలవు. బలాధ్యులు. విద్యావిహీనులు కొండలలో సంపదించుటకును వేటయందు నిపుణులు ఆగ్రహము వచ్చిన వారు ప్రకారకార్యములైన కేసులగుట వీరికి అనేక కుట్రలను క్రిమినలు ట్రైబ్యునల్ పోలీసులు గణించుచున్నార. వీరిముఖ్యవృత్తి కృష్ణసాయము వేట, వీరు అలిసిపుణులుగా నూలును పిడుక గలరు. బట్టలు నేయగలరు.

మనస్సుదొరలను సంస్కరములకొని క్రిమినలు చాల కేసు వినియున్నాను. పోలీసువారు మనస్సులలో చాలావారుగా పరిపాలించుచున్నారు. ఏజెంట్ పరిచయ మనస్సుదొర భయ మొందును.

ఈకరణిలో కొండవీరలు పితూరిచేసివారన్న వింత కాదు. కాని కాంగ్రెసుప్రచారకులు ఏవిధముగ ప్రచారము చేయలేదు. ఏలనగా కొండలందు ప్రచారము చేయుటకు తగు నవకాశములేవు. ఆయనప్పటికి కొండవీరలుమూలము గాంధీ మహాత్మునియందు భక్తిగలిగియున్నారనియు వారు దౌర్జన్య రాహిత్యము నవలంబించుచున్నారని తెలియుచున్నది. పూర్వము మనస్సుదొరలు పితూరియన్న ప్రజలను మోడడువాడుక గారు. అట్టిమోడువాడు పోలీసులయలేదన్న వారు దౌర్జన్యరాహిత్యముగ నున్నారనియే చెప్పవచ్చును.—(క. సీ)

రెడ్డి జన సంఘము

మహాత్మా త్రైవిరాళ ప్రధానము

శ్రీ కల్లి వేడు నరసింహారెడ్డిగారు 20,000 రూపముల నొసంగుట నా మహామహిమయు, ఈజిల్లాలోని ప్రముఖులలో నొక్కరును అయిన కల్లి వేడు నరసింహారెడ్డిగారు వైసంఘము నకు 20,000 రూపాయల మొన్నటికోజాన నివృత్తారని సంఘ కృతజ్ఞతావందనములతో బ్రచురించుట కంతయు సంతసం బయ్యెడిది.

నుమారు 50,000 రూపముల వెచ్చించి బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థుల ప్రయోజనము చిత్తూరునందు హస్తము, అనగా విద్యార్థినికేతనము, నొకండు కట్టవలయునని యుద్దేశించిరి. దానికై జిల్లా కలెక్టరుగారును, విద్యాశాఖాధికారి గారును వలయునవలయు మొనర్చిరి. మునిసిపాలిటీవారు ఉచితముగ మంచినీటిని నిచ్చిరి. రెడ్డిగారును పానల తయారుచేయించి, అరుణకుల ఇతర రాళ్లు మొదలగు సామగ్రిల సేకరించిరి. కాని మాత్రముగ గవర్నమెంటువారు, తమకు బట్టిన దార్మిద్యము కరణ, కలెక్టరులను గ్రాంటును ఇవ్వవలయును, ఇకముందెన నిచ్చెదమని బాధ్యత వహించవలయును, తమ కర్తవ్యమునుండి తాము విముక్తిచెందినట్లు ఆజ్ఞను ప్రకటించినందున, నరసింహారెడ్డిగారు వచ్చినవచ్చుమతో పోసి యని ఆపనిని చాలించి, తమ భర్త్యమును సంఘమునకు తెంచునట్లు చేసిరి. వారివిరాళము యొక్క వడ్డీతో 1. చిత్తూరు హైస్కూలునందు వర్షరతునకు 60 రూపాయలు చేయుగల విద్యార్థి వేతనముల, బ్రాహ్మణేశ్వర లభ్యముల, పదింటిని. 2. ఇంటర్ మిడియేట్లు, తదుపరి భాములలో జనువు అర్హులగు శీతరథ్యుల చెందగల వేతనముల, వర్షరతునకు 150 రూపాయలు తెచ్చువానిని, వార్షికిని, స్థాపించిరి. ఇట్లు విద్యకును తమకీ రీకిని వ్యాప్తిని దెచ్చినవారైరి.

రెడ్డిజనసంఘముయొక్క భాగ్యము ప్రకృతము ఉచ్చస్థితి నశింపించుచున్నది. కల్లి వేడు రెడ్డిగారి గొప్ప ముక్తముతో బాటు, శ్రీ శ్రీ వసవర్తి మహారాజులుగారి యుద్ధా రాశ్రయమును చేజూరినందున, రెడ్డిజనసంఘములలో జరిగినవర్తనలో పదిమందియొక్క తాము వాగ్ధత్వము చేసి ప్రకారము, రెడ్డిజనసంఘములు తమమాటను నిజపురుషులను, సంఘము మహాత్ములనుగీతకి వచ్చి బాబాయులని పారవీకుల సంఘములతో దులంధూరదగిన దగును.

శ్రీ కల్లి వేడు నరసింహారెడ్డిగారికి అసాధారణమైన యా మోదతల్లియు నొండు మహాభజన సమర్పించ సంఘమువారి యొక్క యుద్దేశ్యము. వీరి యాదార్యము తక్కినరెడ్డిజన ప్రతీక మగునుగాక.

చిత్తూరు } కట్టమంచి-రామలింగారెడ్డి.
1-9-22 } రెడ్డిజనసంఘ ఉపాధ్యక్షుడు

గ్రీకు-తురుష్క-సంగ్రామము

గ్రీకులు ఆయుధనాకను పట్టుకొనుట పొరుగులగట్టు 31:— బ్రిటిషుసర్కారు నెగురవేయుచు ప్రత్యాజ్ఞ మొనర్చుచున్న ఒకనాడు, గ్రీకులెల్లంబోటు పట్టుకొని చియోమునకు దీసికొనివచ్చెను. ఈనాక కతులిక్కులకు ఆయుధములను దీసికొనివెళ్ళుచుండెనని తెలియుచుండెను.

మిత్రములలిచ్చు గ్రీకులయనమృతి ఏభన్న ఆగష్టు 31:— రహస్యముగా కతులిక్కులకు పరికరముల గనిపోవు నాకలను కలిపించుటంద మిత్రమందలి తమకు నాటూ పెట్టుటకుల కమర్చిల్లు లన్నివిధములకు పరికరములను అందు ముఖ్యముగా విమానము లను తేల్చుకొనెనని మిత్రమందలివై నవమృతి గవర్నమెంటు అధికారులొకప్రకటనను గావించిరి. తురుష్కులకు కాంప్రాజిసోపిలు ఆయువు కట్టనియు కానిని వకపరుచు కొనటయందు మిత్రమందలి యెదు పెట్టుటకుల చాలవచ్చుచుండు గావలసినవై నని వార్తాపత్రికలు దెలుపుచుండెను.

కెమలిస్టు సైన్య పరిసీతులు

బెన్సెంటుగారి ప్రకంస

లండను, ఆగష్టు 31:— మేజరు జెర్రలు సర్ చానల్స్ బెన్సెంటుగారిని “దొంగలనియము” విలేఖరుడు దుప్పించివర్షించగా నిట్లునుడివెను. కతులిక్కుల తెలికయత్నములు అప్పుతము వారంకరును సంఘభావనతో పండి యొక్కవ్యక్తివలె వ్యవహరించుట జరుపుచుండిరి. వారికి కుంచించి ఆహార దార్ధ్యములును కుంచి ఆయుధ పరికరములను గావలసినంత మంచుగుండుసామాను గలరు. గతసంగ్రామమున గల మంచి ఫిరంగులు మొదలైన వన్నియు వారివద్ద గలవు. తాత్కాలికవిరామమునుచుమున వారికిగల బ్రిటిష్ సైన్యము అంగారాయందలి ఒక కర్మాగారమువలన సరిచేయబడినది. రష్యను ప్రాజెక్టులులను తురుష్కులు తమ ఫిరంగులకు సరిపోవునట్లు నశించుకొనుచుండిరి.

పట్టుకొనబడిన గ్రీకు విమానములకు వారు బాగుజేసుకొని యువయోధులనుకొనుచుండిరి. తురుష్కుల ఆధికారులు మంచి కత్తిసావగ్ధ్యములు, గలవారు మంచి స్వభావము గలవారను. వారి తెటారితను అధికర్లు యూరపునం దెవ్వరిని దీసిపోరు.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మారకపు రేటు.

ఎక్స్‌చేంజి
బాంకెల్లిగ్రాఫిక్స్ బ్రాన్సుఫరు 15 15/32 పెన్నీలు
బాంకిడిమాండు డ్రాఫ్టులు— 15 1/2 పెన్నీలు
లండను డిమాండు డ్రాఫ్టులు } 15 21/32 పెన్నీలు
బాంకి కోనగోలు రేటు }
మాడు నెలవాయిదా డ్రాఫ్టులు 15 13/16 పెన్నీలు
ఆరు నెలల వాయిదా డ్రాఫ్టులు 16 పెన్నీలు

కలకిత్రా మార్కెటు

కలకిత్రా సెప్టెంబరు 1 శుక్రవారము

కత్తి:—బెంగాలు కాగితము రూ 470
దబ్బాగు 890
కసోరాం 12/12
జనకా:—అంగ్లో ఇండియా 870
యస్. యల్. కెపు 87
నాపురా 45/8

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి, బాంకి టెలిగ్రాఫిక్స్ బ్రాన్సుఫరు 15 17/32 పెన్నీలు
డిమాండుబిల్లులు— 15 9/15 పెన్నీలు

బొంబాయి - మేరూమార్కెటు.

బొంబాయి సెప్టెంబరు 1 శుక్రవారము

సానుంకాల మగుసరికి వాటాలధరలు యాగించివిధమున

నిలదీయుండెను.	రూ.	రూ.
అనామదాబాదు ఆద్యాత్ము	80:0	ఇండియన్ బీదింగు 305
బొంబాయి కాటక్	1080	ఇండియన్ మాల్యా 690
బొంబాయి డ్రాయింగు	1440	కోహినూరు 2456
నెల్లూలు ఇండియా	4875	మ్యాగ్నెటు 822
సెంచరి	765	వెరలు 995
కొల్కాబ లాండు	2240	ఫోనిక్సు 845
క సెంటు	450	సింగ్లెట్సు 722
కరింభాయి	2170	హాపురి 817
దెవిదు	1970	స్వడేశి 4689
ఫజులుభాయి	1280	స్వాను 1100

ఇతరవాటాలు

కాతావోడో—రూ 810
కాతా వరను అండు స్టీలు (అర్డినరి) 57
" " (డిఫర్) —197
కాతా అయిలుమిల్సు—87
నెల్లూలుబాంకి—84
కాతాబాంకి—15

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి:— బాంకి టెలిగ్రాఫిక్స్ బ్రాన్సుఫరు 15 1/2 పెన్నీలు
డిమాండుబిల్లులు— 15 17/32 పెన్నీలు

హిందీ ప్రచారము - రాజమహేంద్రవరము

రాజోవు 17 సెప్టెంబరు 22 శని తారీఖున జరుగబోవు హిందీ ప్రాథమిక ప్రవేశికా పరీక్షలకు రాజమహేంద్రవరము (నెంటురు) నకు రావలయు హిందీ విద్యార్థులు తమకను దరఖాస్తు ఫారములకు పూర్తిచేసి రుసుముతోగూడ, సెప్టెంబరు 5 వ తారీఖు గావల మాద్యక్షకు పంపించవలెను. దరఖాస్తుఫారములు మాద్యక్ష తొరకును.

మరియు

గత 21 వ శని మార్చి నెలలో జరిగిన హిందీ ప్రాథమిక పరీక్షలో కృతార్థులైనవారిలో ఈక్రింద వ్రాయబడినవారి సర్టిఫికేట్లు మాద్యక్ష నిలవయున్నవి. గవనల సదకపేర్లు గలవారుగాని వారికి సంబంధించిన వారుగాని వచ్చి ఆ సర్టిఫికేట్లను తీసికొని వెళ్ళ గోరుచున్నాము.

1. బానపాటి సత్యవారాయణ,
2. కడియాల వీరభద్ర
- కాత్రి,
3. బృహదానం రంగాచార్య,
4. మెనుమెళ్ళ నూరప రాజు,
5. మల్లాది పార్వతీశ్వరకాత్రి,
6. బండా కనకరాజు,
7. గరిమెళ్ళ అణ్ణారావు,
8. తిలగిచాల రామసోమయాజి,
9. భూకతిరాజు రామభద్రరాజు,
10. మహాంకాశి వెంకటేశ్వర రావు.

కొ. గోవింద రాజాచార్య

హిందీ ప్రచారక - రాజమహేంద్ర.

ఇన్స్ పేట ట్రైనింగ్ కాలేజీనందు

(రామానుజకూటం.)

కృతసాయాభివృద్ధికి ఇవ్వబడిన మొత్తములో 4560 రూ. ప్తములను తగ్గించి అదనముగ 867965 రూపములను బెంగాలు రాసనసభవారు ఇచ్చిరి.

అ మె రికా దేశము నందు తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన నేష్టిమంగల కత్తితో (3)

మీరే డ్రోరము చేసికొనుడు

Brownie

వ్రాసి

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెట్ రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించ బడలేదు.

క్రొత్తగా అభివృద్ధి జేయబడిన గిల్టెట్ రేజరు

ధర 1-కిరూ. 21-8-0 అంతకు పైగా యుండును.

Gillette Safety Razor Co.,
BOSTON, U. S. A.

representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

సులభము!

మంచి గిల్టెట్ కత్తిని రేజరులో నుంచి
సబ్బు తడవి, డ్రోరము చేసికొనుడు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా డ్రోరము చేయును, ముఖ
ము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అంద
ముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండును, చర్మ
మునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్ర
ముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా
తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతిచౌక ఒక కత్తి (బ్లేడు) అనేక
డ్రోరములకు ఉపయోగ పడును.

విదేశ గ్రంథాలయములు.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు

(యూనైటెడ్ స్టేట్స్ వెంకటరమణగారు)

పాశ్చాత్యదేశము లన్నిటిలో అమెరికాఖండమున గ్రంథాలయములు మిక్కిలి ప్రసిద్ధిగాంచుచున్నవి. ఇదటి గ్రంథాలయముల భూగర్భచారిత్రియ నియంత గజనించి దాని ప్రస్తుతిని గుర్తి పిమ్మట విమర్శింపవచ్చును. అమెరికా గ్రంథాలయము లలో సాలిసుబరీఫట్టణ గ్రంథాలయ మతి ప్రాచీనమైనదని చెప్పవచ్చును. అది 1808 సం॥న స్థాపింపబడి ప్రజలవలన పోషించబడెను. కాని కొందఱు న్యూహాముమైకంగాని పేటరుబర్గో పట్టణము ధర్మగ్రంథాలయమునకు జన్మస్థానమని చెప్పుదురు. వీనికి పూర్వము డాక్టరు బ్రేగారివలన కొన్ని విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయములు స్థాపింపబడెను. అని జనసామాన్యమున కుపయోగకరములు కావచ్చును. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో ధర్మగ్రంథాలయోద్యమము పంచొమ్మిదవ శతాబ్దాద్యమున ప్రారంభమయ్యెనని చెప్పవచ్చును. దానికి రెండు కారణములు గలవు. 1840 సం॥ ప్రాంతమున హోరానుమానుజే నమపబడిన విద్యా విషయ బిల్లునందు 1826 సం॥లో ప్రారంభమయిన తార్కిక సంఘాత్యయము ఈ యుద్యమమునకు సహకారమిచ్చి ఈ సమయమున అనేక యువవ్యాసము లొనగబడి అనేక వ్యాసములు చదివబడెను. వీనిని తయారుచేయుటకు గ్రంథములనుండి నిషయగ్రహణ మారంభమైనది. కావున ప్రజలలో గ్రంథాలయముల యాకర్షకతనుబట్టి వానిని స్థాపించుటకు పూనుకొనిరి. 1835 సం॥న న్యూయార్కు రాష్ట్రసభవారు తమ రాష్ట్రమున స్థాపించు మండల గ్రంథాలయములన్నిటికి ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయుటకు చట్టమును చేసిరి. పిమ్మట ఆట్టిచట్టమునే యిరువది యొక్క రాష్ట్రములవారు ఆమోదించిరి. 1849 సం॥ న న్యూ హామపైరు రాష్ట్రమువారు పూర్వాలకు సంఘములకు ధర్మగ్రంథాలయములను స్థాపించి పోషించుటకు హక్కులనిచ్చుచు చట్టమును చేసియుండిరి. మస్సాచుసెట్సువారు 1851 లోను మెయినువారు 1854 లోను వైర్మాంటువారు 1855 లోను ఓహియోవారు 1867 లోను న్యూయార్కు రాష్ట్రమువారు 1872 లోను, క్రమముగా యితర రాష్ట్రములవారు పూర్వాలకు సంఘములకు హక్కుల నొసగు చట్టముల గావించిరి. ప్రస్తుత మన్ని రాష్ట్రములలోను వైచట్ట ములలో నున్నది. 1890 సం॥న మస్సాచు సెట్సువారు, తమ రాష్ట్రములోనున్న గ్రంథాలయముల క్షేత్రమును యెల్లపుడు కనిపెట్టుచు, వాని విభిన్నధిక తెచ్చు మార్పు ను క్షేపించుచుండుటకు, ప్రభుత్వగ్రంథాలయకమిషను, యేర్పాటుచేసిరి. పరిశీలనము లగుసరికి పరియారు రాష్ట్రముల వారి విధానము ననుకరించిరి. ఇట్లున్న వైర్ గ్రంథాలయము లెల్లపుడును నూతనమార్పు లగు కనిపెట్టుచుండుటకు విచారణ ములై యుండును. న్యూహామపైరు గ్రంథాలయ కాశ్రమకర గతులను నెలకొల్పుటయందుకు, సంబంధగ్రంథాలయముల స్థాపించుటయందును, మార్గదర్శకులైరి. ఈ మార్గముల నన్ని రాష్ట్రములవారును అనుకరించిరి. ప్రస్తుతము అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో 18 వేల గ్రంథాలయములు సగం పనిచేయుచున్నవి. వీనికి భవిష్యత్కాలము వికాసముల వలనగాని, ప్రభుత్వము నకు గ్రాంటువలనగాని ధనము సమకూడుచుండును. చాలధనములందు గ్రంథాలయములు మహత్కృత స్మరణ చిహ్నములుగా నెలకొల్పుబడెను. గాక్టరు "మెర్విన్ డేల్" అమెరికా గ్రంథాలయోద్యమమునకు గొప్పవాయకుడు. అదటి గ్రంథాలయముల స్వంతభోగములబోలు కట్టడములను మనలో చాలమంది చూచి యైననందఱు ఆంధ్రా కార్మికి అను కోటికొక్కడు అమెరికా గ్రంథాలయోద్యమమునకు కల్పితమని పిలువబడును. ఆయన సహాయమును పొందిన గ్రంథాలయ మార్కెటును జేదని చెప్పవచ్చును. ఈయన మొదట స్వాధారముపై గుండి యొక్కగాను గ్రంథాలయమున భాగ మభివృద్ధిచెందిమిగిలిన క్రమముగా కోటికొక్కరుడయ్యెను. ఈతని విశేషము యింగ్లండు మొదలగు దేశములకునూడా ప్రాకినది. ఆయన ఆచరణాంతము 66 కోట్ల రూపాయలు సుమారు రెండువేల గ్రంథాలయములకు దానము చేసినట్లు మదింపువేయబడినవి ఈయన గ్రంథాలయ సందేశములో నొకభాగము నెంటులూయిను గ్రంథాలయమున నొక చలువరాత్రినై ఈక్రిందిరీతిని చెక్కుబడియున్నది.

"ధర్మగ్రంథాలయములు జనసామాన్యము విభిన్నధిక తెచ్చు పరమాత్మస్పృహ సాధనములుగా నేను పరిగణించుచున్నాను. ఏలననగా అవి స్వయంసహాయము చేసికొను వారి కేలాధమును గలిగించును. అని మనుజుల నెన్నటికిని దర్శింపను చేయజాలవు. గ్రంథపఠన కభివృద్ధిగల వారిబుద్ధి ఇతర నీచరచుల యందు ప్రవేశించుట కిష్టపడుదు:—ఆంధ్రా కార్మికి."

ఇదట వైర్ గ్రంథాలయములలో గ్రంథాలయ పాలకులను తయారుచేయుటకు తరగతు లేర్పాటుచేయబడును. గ్రంథాలయ కాశ్రమము నభ్యసించు విద్యార్థి పట్టపరిక్షయం దుత్తరుడై, మూడుసంవత్సరములు ప్రత్యేక మీ కాశ్రమమున నేర్చుకొనవలెను. ఈదేశమునగూడ గ్రంథాలయసంఘముండు స్థాపింపబడి పనిచేయుచున్నది 1876 సం॥న ప్రసిద్ధికెక్కిన గ్రంథాలయ పాలకులచే 'ఫిల డెల్లియా' పట్టణమున అమెరికాదేశ గ్రంథ భాండాగార సంఘము 108 సంవత్సరతో స్థాపింపబడినది. ఆ సంఘ వృత్తాంతము గ్రంథ భాండాగార పత్రికయందు ప్రక

మొలక సంకల్పం యందు పంపుచున్నాడు. ఈ సంకల్పం గ్రంథాలయముల ప్రజలచేత, పుస్తకములను కొనినవారు బహుశా నా గ్రంథాలయములో నొకభాగమున చదువరులకు గ్రంథాలయ విషయమున కావలసిన సమస్తవిషయములను తెలుపుచు నొక గ్రంథాలయపాలకుడు కూర్చుని యుండును కావున గ్రంథాలయ మొత్తము ప్రకటించుట గ్రంథాలయ పాలకుల దొక కావలివాడనియు అలాగింపుటలేవని విచారము చేత నయినను గ్రంథాలయముకడకు రావలెనని మొలకలు ద్వారాగాని తెలిపినదానిగాని కలుగుపరచుచును. కావలసిన విషయములకు గ్రంథాలయ పాలకుడు సదుత్తరమిచ్చుచుండును. న్యాయాయుక్త గ్రంథాలయమువారు ప్రతివ్యక్తియు అయినవేల ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చుచుండును. ఆ ప్రశ్న వీక్షించి విధమున నుండును. "ఎవరైనా పుస్తకము యెంతకే? ఆమెకాలో ప్రచురింపబడు మంచి సంగతి ప్రతికయేదీ? నేను తీసుకొనిన పాత్రమునకు సరియైన వాడను నడుచుచున్నావా?"

మొలకలు లూయిసు ధర్మగ్రంథాలయము వారు స్వంతంగా యలన వ్రాసుకొనుచున్న యుద్ధయోగమునకై ప్రత్యేక మొలకలను వేస్తామని చెప్పియుంటిరి. చతురకరము కాగితములు సుందరముగా విక్రయించును. ప్రాస్తవ్యములు వ్రేసివులు, దురానులు మామూలు చాట్లెట్లకు భేదము చేయుదురు. తపాలా బిల్లులు సిద్ధముగా నుండును. గ్రంథాలయమున కనుబంధముగా ఈ పాత్ర సుంధములు, స్త్రీ బాలసముదాయము చేర్చబడియుండును. గ్రంథాలయపాలకుడు గ్రంథాలయమునకువచ్చు ప్రతివారిని తనయంటికివచ్చు అతిథివలె సత్కరించును. ముప్పదియేడవ భూభాగము బాలకాభిషేకమునకు శ్రద్ధ తీసికొనబడలేదు. వారికుటుంబము పాత్రములు విశేషము లేకుండెను. క్రమముగా అలాంటి సహజవేయబడెను. బాలకాభిషేకము చేసి. మొదట పదునెనిమిదివేలకు వ్రేసిన విద్యార్థులను గ్రంథాలయమునకు రానిచ్చిరి. క్రమముగా వయఃపరిమితి తీసివేయబడెను. ఈ కాగిత ప్రత్యేకము నేనకుబంధుడు. ప్రత్యేక గ్రంథాలయమునకు తయారు కాబడియుండును. మాజీకులారెరు, సింహాధిపత్యముల మూలమున ప్రపంచమునకు బాహుకు దుర్గచరము గావించుచుండురు. అనుదినము ఒక గంట కాలము కథలు చెప్పబడును. ఈ కాగిత అటున్న పాత్రకాలలో సంబంధము కలుగజేసుకొనుచుండును.

బుధేలో సార్వజనిక గ్రంథాలయమువారు గావించిన యీక్షించి ప్రకటనలను చదువరుల యభిలాష ననుసరించి యెట్లు గ్రంథాలయములు పనిచేయుచున్నవో తెలియగలదు. మొలక కావలసినదెల్ల గ్రంథాలయముల లభ్యమగుచున్నదా? బుధేలో యుండుండు సర్వజనులచేతను యీ గ్రంథాలయము పోషించబడుచున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు జనులకు విశేషముగా నుపకారము చేయరలెనని వీరికోరికయై యున్నది. దీని యుద్ధయోగమును యింకను వృద్ధిచేయుటకు తగులచోనియ్యరలెనని ప్రజలు కోరబడియున్నారు. మొలక గావలసిన యేపుస్తకములు గ్రంథాలయమునకు లేవు? ఇంకను మొలక గ్రంథాలయము యెరితిన సహకారి కావలయు?"

వాషింగ్టను నగరమునకు జాతీయ గ్రంథాలయము తీ ప్రాచీనమయినది. ఆమెరికాదేశముల యొక్క స్త్రీమున కీ గ్రంథాలయ విజ్ఞానము కారణమని గౌరవింపబడును. ఇది ప్రభుత్వము వారిచే నిర్వహింపబడును. ఈ గ్రంథాలయము ఆమెరికా స్వాతంత్ర్య యుద్ధమున కారణము గావించుచుంది తీరి 1815 లో ప్రపంచదృశ్యము. ప్రస్తుత మా గ్రంథాలయము యూదు అతిథులుగల గొప్పసౌకర్యములనున్నది. నుమారు 30 కోట్లరూపాయలలో నిర్మించును నిర్మింపబడెను. కార్యనిర్వహణమునకు 250 వ్యక్తులు యేర్పాటుచేయబడియుండిరి. ఈ గ్రంథాలయమున అంధులకోటకు ప్రత్యేక మొలక కాగితము. 1800 సం॥ రమున ముద్రాకాల దీనికి చేర్చబడెను. దీనియధ్యక్షునికి వత్సరమునకు రు 13,500 జీతము. గ్రంథాలయమున 21, 8, 255 గ్రంథములున్నవి. 894 వార్తాపత్రికలు, 6679 కాళి పత్రికలును యీ గ్రంథాలయము నలుకరించును. పతన మందొరమున నొకేసారి నేయింపది కూర్చుంటుకు అవకాశముకలదు. 1902 సం॥ న అంద్రా కారికీ గారిచే వాషింగ్టను నగరమున నొక గొప్ప ప్రతిష్ఠాపనసాధింపబడెను. కాస్త్రు, చరిత్రకాండములకు పరిశోధించుటకు, మాతనవిషయముల కనిపెట్టుటకున కాస్త్రజ్ఞులకు చాలసహాయము చేయుటయే యీ ప్రతిష్ఠాపనయొద్దేక్ష్యము. దీనికి మాంధనముగా 22 మిలియనుల జోలర్లు కార్మి జీతే యొంగబడెను. పరిశోధనకులన వ్రాసుబడిన పాత్రములుగాడ దీని పక్షమున ప్రకటింపబడును. అట్టివి 40 గ్రంథములు ప్రకటింపబడెను. ప్రతికలుగాడ ప్రకటింపబడుచున్నవి. ఈ గ్రంథములను ప్రతికలన, ఈ విధముగా ప్రపంచమునకుగల 40 గ్రంథాలయములకు వింసించుచున్నాడు. హిందూదేశములో మదరాసు, కాంగ్రెస్, బొంబాయి, బర్మా విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయ గ్రహాశ్రమ యీలాభమును పొందుచున్నవి. గ్రంథాలయము, ప్రత్యేకముల సేర్పాటుచేయుట కీ దేశమే మాగ్గదగ్గకమయ్యెను. ఇంటి గ్రంథాలయ వాఙ్మయమునుగూర్చి పదివేలరూపాయలు ఖరీదుగల గ్రంథములున్నవి. 300 రూపాయలు సంవత్సర చందాగల ప్రతికలు ప్రకటింపబడుచున్నవి.

మైన వివరించిన విధముగా మహాత్మ్యమైన గ్రంథభాండా గారములు సాగరక దేశములందెల్లయెడలనుగలవు. మనయాంధ్రదేశ కుట్టి ఘనత నెప్పుడు వినియినో?

వైద్య విషయములందు దీర్ఘ అనుభవమును గడించినట్టియు, ఇదిగోలో కలకత్తా మెడికల్ కళాశాల బోధకలయందు గృహవైద్యుడుగా నుండినట్టియు, కలకత్తాలో నుండునట్టి ఎస్. ఎస్. పి. గవర్న మెంటు బోధకలయందు రెసిడెంటు సర్జనుగా నుండినట్టియు డాక్టరు బి. ముఖర్జీ, బి.ఎ., ఎల్.ఎస్. ఎస్. ఎస్. గారి నుకొనినట్టి బోధకములు.

డై యా విటాను (201)

దీనిని సేవించుటచే అన్ని విధముల ఆతిమాక్రమ్యాధులు ఆత్మదృఢముగా కుదురును. ఎక్కువగా పోషకాహారమును అమిత దాహమును, చిక్కిపోవుటను, బలహీనతను, మున్నగువాటిని కుదిర్చి, మాత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రామిటిని కల్గించును; మాత్రముకలది తీపుచేసేయదు. ఒకవాడునుకు సహజ బోధకము ధర్మ 4; ఒకమానమునకు రు 15; పూర్తిగా కుదురునంతవరకు కావలసిన బోధకము ధర్మ 20. తపాలాఖర్చును ప్రత్యేకము.

హైడ్రోసల్

ఒకటిచేయు. వారియోసిలి, ఆర్బిటిస్. బూరీ కలు మొదలగువాటిని వైద్యులచే కుదుర్చునట్టి సమ్యక్మైన బోధకరాజము "హైడ్రోసల్" ఒక్కటియే. జల్పముగా మున్న భాగమును దుండు బాధను, అల్బుమును పార క్రోలి సదు భాగమును మృదువుగా చేయును. తరువాత స్వాభివృద్ధియుటకు, బ్రెస్టిల్ వికార పోవుటకు, సాధారణముగా నడచుటకు మున్నగువాటికి సాధ్యముగా నుండును. ఇతరబాధలకునైట్టియు, శస్త్ర సంబంధ మైట్టియు, చికిత్సల కంటెను ఈ స్వభావిత మైట్టియు, కాస్త్ర సమ్యక్మైనట్టియు, సులభమైనట్టియు చికిత్సలను ఆత్మదృఢముగా ఆధారము గొలుచుచుండును. ఈ చికిత్స సదుయముందు మిగుల మి మామూలు పులులను మానకునీనది లేను. గుణములేదని బుబుబులేనన మిగుల చెల్లించిన వైద్యులు వాధను పండినేను గడును. ఈ విషయములు తెలుపు పుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును 2 బోన్సులు బుడ్డి 1-కి ధర్మ 8. 3 బోన్సులు బుడ్డి 1-కి ధర్మ 10. (ఇవి పూర్తి చికిత్సకు కావలసిన బోధకము) పోషకములు ప్రత్యేకము.

ఈ బోధకమును వాడుటచే అంగీకరించుచుండిన వారి నామకయములు ఈ క్రింద తెలుపబడినవి:- కాన్సెన్ డబ్ల్యూ. పింగ్ లాల్, హెచ్. హెచ్. డి వైజామున్ గవర్న మెంటు (దక్కన్) చార్లెస్ రిస్ ఎస్క్విరరు, సింహాంకు, సింగపూరు; మ-రా-రా-స్రీ ఎస్. కే.పెద్రి అత్యుంగారు, కర్నాటక, సిదపూంగళి; మ-రా-రా-స్రీ ఎస్.కె. మూర్తి, కర్నాటక, రెంజిపూరు.

A. CHATTERJEE & CO.,
THE RELIANCE RESEARCH LABORATORY.
27, College Street Market, 2nd Store, Calcutta.
Telegrams—Remedies Calcutta.

పుష్కరా గ క మ ల ము లు

ప్రతిరాయికిని సీమక మలములు మిరి యుండునట్లు 64 పట్టెలు తీర్చి పూర్తిగా పంపబడును. సరకు తృప్తిలేనిచో పార్శ్వలుచేరిన 3 దినములలోపల పంపిన వైకమును తిరిగి పంపెదము. పి. గోపాలసామి శెట్టి, 188 ధర్మరాజ గుడిపి, పోస్టు సెంట్రామన్ మాంటు, (మదరాసు.)

వేమూరు వేంకటకృష్ణమ సెట్టి అన్డ్ సన్స్ వారిచే ప్రకటింపబడిన
బాస్కరరామాయణం రూ 4-0-0
ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అన్డ్ కంపెని వారిచే విక్రయింపబడును.
నెం. 286, అప్పా బిల్డింగ్సు, చైనాబజారుకోడ్లు, మదరాసు.
క్యాటలాగు ఉచితము

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

గద్దెణి స్త్రీలకు మామలుగుళాయనము సంజీవని

గద్దెణి స్త్రీ కలుగు, వాంతులు, వెక్కిళ్లు, బలహీనత, సోమరితనము, అజీర్ణము, కలసాపి, చిక్కిపోవుట, ఎడమప్రక్కనములు బాధించుట, వ్యర్థమును కొట్టుకొనుట, చెక్కిళ్లు, కండ్లలోనికి పోవుట అన్నియు మాయము చేయును. స్త్రీలు గర్భము ధరించినది మొదలుకొని ప్రసవించువరకు కడుగున కెంతో ఎక్కిబాధయు లేక సుఖపనము చెందెదను. వల బుడ్డి 1 కి రు 1.12.0
ప్యాంగు పోషకములు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

తొక్కిలిలాసము } వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి
పండిట్, మదరాస్ } ఆయుర్వేదాశ్రమం
41, ఆచారప్పకోవిల్లి, జి. టి., మదరాస్.

అమృతాంజనము

వాయువునొప్పులకు వజ్రాయుధము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి, 0-10-0 అణాలుమాత్రమే

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటి మాచికొనిన మోసముగలుగుదు

తలనొప్పుల మాన్పును, దగ్గును తగ్గించును

వాయువుపోట్ల బాపును, దురదను తొలగించును

పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును, అమృతాంజనము

పోట్లపోగొట్టును, బంటి తలనొప్పికి వరప్రసాదము

బెణకుల భేదించును, తేలుబాధను తీసివేయును

వాపుల దూపుమాపును, వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము తీట్లగజ్జి చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి

అనేక యెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు దీని రాచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

పండ్ల పోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము

స్పృశించుకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహినీ తైలము 5 తు॥ నూనెగల సీ॥ 1-కి 0-12-0

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరము జేయు విద్యార్థులు, ప్రియార్థులు, ఉద్యోగిగ్రంథులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర

విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాపకు కుదులను బెంచి కాపాడును.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి లేక, మదరాసు.

వెంట్రుకలే ఆందము.

రాలిపోకుండా, జాగ్రత్త!

ఇది వెంట్రుకల దుర్బాసతో పోడి రాకమానునే త్వరకడుగు.

పోడికప్పుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పొడవవును.

అంతవరకు రావలెనది.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది విజృంభణ చేయబడినది.

వెంట్రుకల వెట్టి రోగ మాన్పును, కిరో మాండ్ల మాన్పును,

యిది నిత్యవధము.

వెంట్రుకలు పిట్టలు గాని, గర్రకు గాని యుండును.

మీ వెంట్రుకలు మరల యెక్కుటి మెత్తదనమును గల్గి పట్టు

వలె నుండి మెరుయైన చుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

వెంట్రుకలు యెక్కువృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా తలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టునిగ జేయును.

వెల బుడ్డి 1-కి 2-కి మాపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోను ఈ గ్రంథ తెలుగుబడిన ప్రకారము

విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందులను బాగుండునట్లుగా నున్నది, శరతులను

బాకవద్దను నూడ దొరకును, లేకున్న,

పోలు యెండ్లము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ ఆండు

కెమికలు కంపెనీ,

(126) 155 జమ్మామీదు, బొంబాయి.

మీకు గుబాగుడ ద్రవ్యము, లేక అల్లెద కావలసినప్పుడు

"ఓటో డిల్ బహారు" లో వ్రాయుడు.

ఇది విజృంభణ చేయబడినది. ఆర్థికృత్తమైన గుణముగలది.

1/2 టన్ను బుడ్డి 1-కి 2-కి 0-0

1 టన్ను " " 0-12-0

1/2 టన్ను " " 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతి రమణయందు చుట్టిన మిక్కిలి

మనోహరమైన కాన చుట్టుకొలక వ్యాపించును.

ఓరియంటల్

గవర్న

మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మానేజరు:— మె. ఎ. ఎడ్వైన్ జోన్సు.

ఫండ్స్ రూ॥ 5,46,00,000 వైగానే ఉన్నవి

1920-వ సంవత్సరము నందు

వరదంబడి 91,06,388-0-11

ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఆభ్యా

రెన్యూల మొత్తము 15,44,24,596-11-3

మునుపటికంటె ఇప్పుడు పాలిసి

దార్లుకు బాప్తిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరఫున పనిచేయుటకు ఏజంట్లు

కావలయును. వారు అనుభవ కాలాదుగ నుండు

వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాస

మునకు వ్రాయుడు. 672

Apply to:—

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary

Oriental Assurance Building,

Post Box No. 3, Madras

భయపడవద్దు

తెలుగుజాతి తక్షణము ఈ

జీవధము వాడిన విషమును

తీసివేయును. బుడ్డి 1-కి 2-కి

0-8-0. 1 బుడ్డి మొదలు

8 బుడ్డవరకు పోస్తే 0-8-0

0-4-8-0 వరకు యెక్కువైన

వారికి 1 డబ్బు బుడ్డు పోస్తే

తరుండి పంపించును.

పక్షివాతము, పిచ్చు, కుప్పము

క్షయము, మూలము, అతి

మాత్రము, గర్భవ్యాధులు మొదలగువాటి కన్నిటికి

నమ్మక మైన యావధములు గలవు.

క్యాటలాగును వ్రాసినచో ఇవాముగా పంపెదము.

మీకు గల బాధలను వ్రాసి పంచి యావధమును

జూరుదు. (119-980)

Telegrams: Rajvald Sri Bamapadaji Kavira]

Rajvald 152, Harrison Road,

Calcutta. CALCUTTA.

ఆతంకని గ్రహ ఔషధాలయం

స్థాపితము 1881 సం॥

ఈ ఔషధాలయపు ప్రసిద్ధి జెందిన

ఆతంకని గ్రహ మాత్రలు

వీటిని నేనించి మేలుపొందిన ఆనెవులు పుంపూరు

విదేశక కొరచువ్వారు. గాన ప్రతిఫలము మీ

కూడను పొందవలెను అనుట చాకొరక - ప్రస్తుతం.

తపాలు ఖర్చులు కూడను కొరక పంపబడు

మాయొక్క బాలితాలకు గాను దయచేసి వ్రాయును.

ఆతంకని గ్రహ ఔషధాలయం

(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.